

Glasnik

Hrvatskoga uljudbenog pokreta

Online tjednik za javna pitanja

Broj 103

Izlazi subotom

Zagreb, 4. rujna 2010.

“Glasnik Srca Isusova”, srpanj, 1941.

BLAGO GLADNIMA I ŽEDNIMA PRAVEDNOSTI

Mieczystaw Malinski

Bit ćete blaženi vi koji se sada borite za pravdu; vi koji se zalažete za stare i bolesne; vi koji se zauzimate za ponižene; vi koji tražite ljudska prava za potlačene; vi koji pomažete živjeti onima koji iznemažu. Bit ćete blaženi vi koji se borite za pravdu, premda će vas radi toga progoniti, premda će vas ljudi prezirati i protjerivati i lažno optuživati. Bit ćete blaženi!

Svi sveti, Mt 5, 1 – 12a

**RAZBIJAMO I RUŠIMO HDZ/SDP SUSTAV
PRIDRUŽITE NAM SE!**

Naklada
30.000 primjeraka
Glasnik je besplatan

Prijaviti se možete na hitrozov hrvatska.uljudba@gmail.com

Moj hrvatski dom

- *Asaf Duraković: NA PUTU ZASTAJEM* 3
- Akademik Mirko Vidović: LIRSKE MOLITVE
ASAFOVE (5)..... 3

Susret s Europskom unijom

- ZA JEDNU KUNU..... 4
- FOR ONE KUNA..... 6

U žarištu

- Biskup Ante Ivas: DAN POBJEDE,
DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI
I HRVATSKIH BRANITELJA..... 9
- Darko Juka: IZIŠAO PETI BROJ GLASILA
STOPAMA POBUJENIH (1)..... 14
- Gojko Jelić: IZIŠAO PETI BROJ GLASILA
STOPAMA POBUJENIH (2)..... 15
- Mladen Schwartz: JOSIP MILJAK I
NJEGOVA BORBA (1. dio)..... 16
- Akademik Mirko Vidović: SRIEM JE ODUVIEK
BIO DIO HRVATSKE! (1. dio)..... 19
- KAZNENA PRUJAVI PROTIV
prof. dr. sc. IVE JOSIPOVIĆA..... 23
- Mate Čavar.: PASTIRI I STADO!..... 24
- Branko Stojković: TEŠKA JE SRAMOTA ŠTO
SU NAŠI GENERALI U ZATVORU. HRVATSKOM
VLADAJU BIVŠI KOMUNISTI I NJHOVA DJECA.
DOK SE NE RJEŠIMO TIH KOMUNISTA
(NE)MOŽEMO BITI SLOBODNA ZEMLJA..... 25

Stajališta

- Diana Majhen: KOG STE VRAGA
TOLIKO IZNENAĐENI? 26
- Josip Kokić: GLAS KONCILA SPUSTIO I
POSLEDNJU ZAVJESU S PROTUDRŽAVNOG
I PROTUHRVATSKOG
POLITIČKOG ESTABLISHMENTA..... 28
- prof. Žarko Marić: JADAN SMO MI NAROD..... 29
- Đivo Bašić: NADOM U POMORSKU
BUDUĆNOST (1. dio)..... 30

Hrvatska gruda

- PRAVO NA SLOBODU I DRŽAVU..... 33
- JEDINI PRAVI OBLIK..... 37
- "SIVA KNJIGA" 40
- BLAGDAN NARODNIH ŽRTAVA 40
- dr. Mile Budak: BAZALO (41. nastavak) 42

Bosno moja

- dr. Čiro Truhelka: SREDOVJEČNI SPOMENICI
BOSANSKE HRVATSKE (2. dio)..... 46
- dr. Muhamed Borogovac: PUNA ISTINA O
TAJNIM "PREGOVORIMA"
TADIĆA I SILAJDŽIĆA..... 51
- PREŽIVJELIM ŽRTVAMA GENOCIDA NE
TREBA IZVINJENJE, NAMA TREBA PRAVDA 53
- Mirko Jurkić: S PRAGA VIŠE POLJA..... 54

Pravoslavci u Hrvatskoj

- Ivo Matanović: ZAMOLNICA ZA MILODARE..... 56
- USTAV HRVATSKE PRAVOSLAVNE
CRKVE (3. dio) 57

Bog nas je stvorio

- II KROZ GODINU..... 55
- Mieczystaw Malinski: RUEČZA SVAKI TJEDAN
(56. nastavak)..... 62
- Josip Badalić D.I. : BOŽJI PUSTOLOV (78. dio) .. 63

NA PUTU ZASTAJEM

Asaf Duraković

**Uvijek na putu zastanem
Kada se sunce sastaje
Sa prvim noćnim sje nama.**

**Kao da tugom zamirem
Ko da se srce prelama
Sa sjajem što me ostavlja.**

**Samo mi utje ha kazuje
Da ima visokih lijetova
Što svaki mrak nadilaze.**

**I dušu miru predaje
Što kao da se rastaje
Od svojih znanih svjetova.**

**I gledam kako nestaje
Sjaj sunca iza prostora
Koji u mrak ne silaze.**

**Glas mi ezana kazuje
Da vječni nur ne prestaje
Svima što mrak nadilaze.**

prof. dr. sc. Asaf Duraković

**U vodi što iz kamena
Tanahnim mlazom silazi
Abdestom oči otvaram.**

**I svaki dert zaboravlja
Duša koja je umorna
Od mukotrpnih puteva.**

LIRSKE MOLITVE ASAFOVE (5)

Akademik Mirko Vidović, Pariz

Kako Bog zapovijeda.

A kako efendi Asaf doživljava nedostatak živog ogledala u kojem sebe vidimo - on to sažima u obraćanju svojoj savjesti: 'Napuštam strašne sjene moga stana'. Jer: 'tamo gdje tihi otoci čekaju s tisućama prozirnih laguna'. Opsesija čistoće je plemenito svojstvo svih istinskih muslimana. 'Uzalud prostor i daljina ljeta kojom se snatri pobjeći od sebe'.

Jer i nakon idile odmora duše u čistoći Božije prirode, predstoji 'povratak prljave ulice mrskog velegrada'. 'Gdje je u svakom cvijetu smrzn-

nutom iznenada sav mrak na život pao'. Teške su to riječi za onog tko ne zna da je smrt samo izbavljenje od zla.

***'U izgubljena sjećanja i muku
koje ko kartu svijeta razastirem
iz ogledala u starom sanduku'.***

Pouka: Ni obilaskom cjelog svijeta čovjek ne može naći počinak ni utjehu

- to je moguće samo kada dođemo k sebi - kad u samom sebi nađemo - duševni mir.

***'U preobilju najtajnijih čuda
meni se vrata otvaraju druga
u crnu rijeku što teče vrh spruda'.***

ZA JEDNU KUNU

Ovo je jedna od priča koje će uslijediti, a govori o kupnjama za jednu kunu. Ne, možda, o kupnjama četkica za pranje zubi ili čačkalica, nego o kupnjama pravih i velikih hrvatskih poduzeća, vrijednih na milijune, na desetke, pa i na stotine milijuna eura. Dakako, o kupnjama bivših komunističkih ("društvenih") poduzeća, tijekom pretvorbe i privatizacije, "društvene imovine", od strane (jahkako!) bivših (što bivših?) boljševičkih moćnika. njihovih sljedbenika i oponašatelja. Često puta pomoću "unajmljenih" imena, "da nas ne prepoznaju!", ali ne i (istina) uvijek. Međutim, uvijek, zaista uvijek, uz pomoć hrvatskog pravosuđa, koje je (nego što?) u njihovim rukama.

Kupnjama za kunu? Ne baš svaki put za kunu, ali uz kupovninu koja je beznačajna u odnosu na stvarnu vrijednost kupljenih poduzeća, ili "preuzetih od preuzimatelja", kako se to inače popularno običava reći u Hrvatskoj.

Razne se metode koriste pri kupnji za jednu kunu, a podloga za sve njih je, razumije se, neizostavno prikazivanje nečeg vrijednog posve bezvrijednim. Putem preniskih "procjena" vrijednosti predmetnih poduzeća, te putem dodatnih korekcija tih i inače prilagođenih procjena zbog naknadno uočenih "grješaka", putem "loših" poslovnih rezultati, putem "blokada" žiro-računa, putem radničkih "nezadovoljstava" zbog kašnjenja isplata plaća, putem "viška" zaposlenih, putem ...

Jedna od često korištenih metoda, kad se "steknu uvjeti", u kupnjama za jednu kunu je stečaj. Pravni okvir za njega nađen je, i uzet, u trgovačkim sudovima i odabranim ("podobnim") stečajnim sucima.

* * *

Nu, prije nego li se prijeđe na izlaganje i "na uvid" pojedinačnih slučajeva, potrebno je objasniti zašto se i radi čega se to činilo (i čini). Zašto se uopće primjenjivalo (i primjenjuje) institut kupnje za jednu kunu?

* * *

Nepotrebno je, ispričavam se što to ipak činim, Vama objašnjavati što je to komunizam, što se s njim, s njegovim poticateljima i provoditeljima, ali i - itekako - s njegovim praktičnim korisnicima, događalo (i događa) u suvremeno doba, u suvremenom svijetu. Sigurno Vam je jako dobro poznato, posebno, što je donio i kako se odvijao konkretni (praktični) raspad tog zloćudnog društvenog sustava. U što se on zapravo stvarno pre-

obratio i preoblikovao. Zajedno sa svim svojim negativnostima i negativnim posljedicama. Ta nije li upravo Parlamantarna skupština Vijeća Europe donijela, imajući za to svakako utemeljenih i valjanih razloga, prosudbene i poticajne, naglašujem: konkretne, društveno-političke akte kao što su: Rezolucija 1481 o međunarodnoj osudi zločina totalitarnih komunističkih poredaka od 25. siječnja 2006. i Rezolucija 1096 o uklanjanju naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih sustava od 27. lipnja 1996. godine.

U Republici Hrvatskoj, naravno, bez pravog, odgovarajućeg odjeka. Deklaracija Hrvatskog Sabora o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj 1945.-1990. od 30. lipnja 2006. ostala je mrtvo slovo na papiru. U Hrvatskom Državnom Arhivu! Ne samo glede krvavih komunističkih zločina, nego i glede svih onih silnih, njegovih promicatelja i uživatelja, s vječno "nevinim licem": financijskih, položajnih, svjetonazornih. Komunisti i dalje, u našoj državi, bez pardona i bez rumenila na obrazima, pokrivenim đonskom kožom, čvrsto drže u svojim rukama svu vlast i moć, posebno sav kapital i medije, a putem redarstva i pravosuđa, koje u cijelosti kontroliraju, ostvaruju rečene kupnje za jednu kunu.

Za to je, nema dvojbe, "na vrijeme" stvorena prikladna, udbaški ustrojena, provedbena osnova. Efikasna, i – pračmatičnom Zapadu – (zasad) posve prihvatljiva.

* * *

Komunizam u raspadu, jugo-komunizam u rasulu, tražio je putove pukog preživljavanja. Ops tanka. ("Nismo znali što se radi." - Dakako i tko to tako radi!) Zagovornici "radničkih samoupravnih prava" pripremali su se ozbiljno i rigorozno za odstup, pa i za ono najgore – posvemašnji nestanak s političke i društvene pozornice, iako je i dalje – potajice – u njima tinjala nada. Nada, koja "zadnja umire". Vrag im ipak ni u tim, zaista za njih teškim trenucima, nije dao mirovati: Za sretan završetak dovoljno je formalno se promijeniti, na izgled se odreći krvo-zla i pohlepe, demokratizirati se, a u biti nastaviti po starom, u duši ostati isti okorjeli boljševik, samo pod drugom, novom, suvremenom – progonjenom i opljačkanom pučanstvu – prihvatljivom etiketom. Pod "novim" (sinovi i zetovi, usvojenici i posvojenici), premundurenim, zapovjednicima.

Znali su naši domaći komunisti, hrvatski, pa i hrvatsko-srpski, odnosno srpskohrvatski, da im je otići, da im je vrijeme isteklo, njima i njihovoj ideologiji, njihovoj ideologiji, ali i – još više - praksi. Daleko prije svih rezolucija Parlamantarne skupštine Vijeća Europe. U doba dok su još bili “čvrsto i neprikriveno na vlasti”.

Bez ikakvih dvojbi.

Začele su se (pravodobno) pripreme, operativne i konkretne pripreme, za preobrazbu gusjenica u leptire. Odabrani su prikladni kadrovi, odabrana su potrebna sredstva.

Doneseni su odgovarajući propisi.

Definirana je trasa puta, također. S izlazima za nuždu.

Nestajala je i Jugoslavija. Trebalo se poći u republička središta. Za hrvatske komuniste, među narodom znane kao ZAVNOHovce, to je značilo premjestiti težište (ne i izvorište) svojih aktivnosti iz Beograda u Zagreb, ne udaljujući se odveć od starih mentora i majstora.

“Koriensko” rješenje se zvalo: Dr. Franjo Tuđman i 200 obitelji (Goran Bregović: “Orkestar za svadbe i sahrane”). Probudeni nacionalist, s prekrasnim, priučenicima i doučenim, hrvatskim govorom, novopečeni (ne i novoispečeni) – stjecajem okolnosti i povremenih “nerazboritosti” Josipa Broza zv. Tito – demokrat. Usidren, već: direktor Instituta za historiju radničkog pokreta u Hrvatskoj, u hrvatskom glavnom gradu, zajedno sa svojim jaranima iz Tajnog komiteta: Josipom Manolićem, Ivicom Račanom, Josipom Boljkovcem i Dr. Dušanom Bilandžićem. Pomiratelj partizana i ustaša (uz obvezatan unos “državotvornog” ZAVNOHa u Ustav Republike Hrvatske i obnovu sjećanja na ... - čemu ponavljati ono “što se zna”). Da, ali i – iznad svega i prije svega - najmlađi(!) Titov general. Operativac s Bleiburga.

Moglo se krenuti. Poći naprijed. Ili povući, ponovno, sve nas unazad.

Pošlo se. U lov s jednom kunom iz (tudeg) džepa.

PRIMJER PRVI:

Mjesto radnje: Trgovački sud u Slavskom Brodu;

Objekt: Trgovačko društvo “Brodvin-Brod” d.d. Slavonski Brod; u naravi hotel “Brod”, smješten u užem središtu Slavanskog Broda, površine

3.088,79 m² na zemljištu površine 2.704,50 m²; temeljni kapital 9,948.200,00 kuna (Tt-96/292-2 od 1. kolovoza 1996.); procijenjena vrijednost hotela “Brod” 4,079.089,81 kuna (Ivan Petrić, inž., sudski vještak iz Slavanskog Broda – procjena za 1 m²: 1.320,61 kuna ili 180,98 eura), odnosno 26,450.000,00 kuna (Trpimir Marić, dipl. inž., sudski vještak iz Zagreba);

Stjecatelj imovine objekta: “Investitor” d.o.o. Slavonski Brod, osnovan 13. svibnja 2005., temeljni kapital 20.000,00 kuna;

Stečaj nad objektom: otvoren 28. veljače 2000. (St-4/99-40, nepodmirene obveze: 297.315,00 kuna, blokada žiro-računa: 52.538,00 kuna); zaključen 6. srpnja 2005. (St-5/99-288, imovina objekta prenesena je stjecatelju: “Investitor” d.o.o. Slavonski Brod);

Osobe - igrači: Zrinoslav Vanić, početni, i Vesna Vukelić, završni predsjednik suda; Stanislav Dasović, početni, i Mario Včelik, završni stečajni sudac; Antun Kovačević, stečajni upravitelj; Tomo Jozić, vlasnik obrta za vađenje pijeska “Atlantik” Slavonski Brod i trgovačkog društva “Investitor” d.o.o. Slavonski Brod; - svi iz Slavanskog Broda;

Akti: optužni prijedlog Općinskom sudu u Požegi (III – K-198/06, 26. travnja 2006.); dopis Vrhovnog suda RH Županijskom sudu u Požegi br. II-3 Kr 476/09-2 (sveza: Kio-20/09);

Opis radnje:

a) trgovačko društvo “Brodvin-Brod” d.d. je društvo-kćer trgovačkog društva “Brodvin” d.d. kojemu sam ja (dr. sc. Tomislav Dragun) 50,39 %-tni vlasnik dionica (dionice sam kupio novcima dobivenim kroz pozajmice Miroslava Kutle i Ivana Radoševića, te kredite Hrvatskog mirovinskog osiguranja i “Glumina banke” d.d. iz Zagreba;

b) trgovačko društvo “Brodvin-Brod” d.d. je tijekom 1999. zapalo u (minimalne) financijske poteškoće, jer poslovođe društva, u organizaciji direktorice društva (komunistkinje – sada pokojne), nisu predavale u njegovu blagajnu sav utržak;

c) na traženje Zaposleničkog vijeća i direktorice društva radnicima sam prije otvaranja stečajnog postupka isplatio zaostale plaće, s tim da te svoje tražbine naplatim od samoga društva;

d) stečajni upravitelj Stanislav Dasović nije priznao moje predmetne tražbine, jer da su radnicima isplaćene zaostale plaće, ali ne po ugovorima, koji bi bili ovjereni kod javnog bilježnika, iako to

u trenutku isplate nije bila zakonska obveza, pravdajući takvo svoje stajalište odredbom čl. 78.a Stečajnog zakona, koji je inače stupio na snagu 6 (šest) mjeseci nakon trenutka ostvarenih isplata;

e) moje tražbine je "preuzeo" Tomo Jozić, te zajedno s navodno naknadno preuzetim tražbinama radnika, stekao tražbine prema trgovačkom društvu "Brodvin-Brod" d.d. koje bi iznosile oko 2,1 milijuna kuna;

f) Ivan Petrić, inž. procijenio je vrijednost hotela "Brod" na samo 4,079.089,81 kuna, iako je hotel vrijedio 26,450.000,00 kuna (prema procjeni Trpimira Marića, dipl. inž.), pa su navodne tražbine Tome Jozića, činile oko 51 % tako procijenjene vrijednosti hotela;

g) pred samo zaključenje stečajnog postupka otvorenog nad trgovačkim društvom "Brodvin-Brod" d.d. Tomo Jozić je osnovao trgovačko društvo "Investitor" d.o.o.;

h) Trgovački sud u Slavonskom Brodu zaključio

njem stečaja prenio je na trgovačko društvo "Investitor" d.o.o. svu imovinu trgovačkog društva "Brodvin-Brod" d.d. vrijednu ne manje od 25 milijuna kuna, iako trgovačko društvo "Investitor" d.o.o. nije imalo nikakvih tražbina od trgovačkog društva "Brodvin-Brod" d.o.o., osim što mu je vlasnik bio Tomo Jozić.

Zaključak:

a) Tomo Jozić, za sebe i za svoje (prikrivene) poslodavce, uz pomoć Trgovačkog suda u Slavonskom Brodu i njegovih dužnosnika, prisvojio je nezakonito imovinu trgovačkog društva "Brodvin-Brod" d.d. vrijednu preko 25 milijuna kuna;

b) podnio sam kaznenu prijavu zbog počinjenja opisanog kaznenog djela, a onda i optužni prijedlog Općinskom sudu u Požegi (26. travnja 2006.), ali se on i nakon četiri godina nalazi u sudskoj ladici;

c) u svezi s tim intervenirao sam kod Vrhovnog suda RH, ali – dakako – bez ikakva uspjeha.

FOR ONE KUNA

This is one of the stories which will come and is talking about the purchase for one Kuna. Not, maybe, about buying toothbrushes or toothpicks, but about buying real and big Croatian companies worth millions, tens millions and hundreds of millions Euro. Certainly, about the purchase of the former communist ("social") companies, during the transformation and privatization of "social property", by (of course!) former (really the former?) Bolshevik authorities, their followers and the imitators. Often done with help of "rented" names, "So we couldn't be recognized!", but not (really) always. However, always, really always, with help of Croatian justice, which is (of course?) in their hands.

Buying for one Kuna? Not always for Kuna, but for the price which is inconsiderable in relation on real value of bought companies, or "acquired from the acquirers", how it is popular said in Croatia.

Different methods are used when buying for one Kuna, and foundation for all that is, of course, inevitably showing something valuable as junk. Thru underestimated "evaluations" of value of the underlying companies, and additional corrections or adjustments for subsequent evaluation of perceived "mistakes" through "bad" business

results, through a "blockade" of the bank accounts, through workers' "discontent" because of delays in payment of salaries through "redundancy" of employees, through...

One of the often used methods was, when "conditions are met", buying for one Kuna was bankruptcy. The legal framework for that was found, and taken, in the commercial courts and in the selected ("eligible") bankruptcy judges.

But, before proceeding to the presentation and "the insight" of individual cases, it is necessary to explain why and for what it does (and is doing). Why it was applied (and is applies) the Institute of purchase companies for one Kuna?

Needless to explain to you, I'm sorry for doing it, what is the communism, what was happening with it, with its abettors and implementers, as well as - indeed - with its practical consumers, was going (and is going) in the modern era, and in the modern world . It is very well known to you, in particular, what has brought and how has happened concrete (practical) dissolution of the malignant social system. In what it really transferred and reshaped. Together with all its

negativities and negative consequences. Isn't it the Parliamentary Assembly of the Council of the Europe adopted, having for this well based and valid reasons, auditors and stimulating, emphasizes: concrete, socio-political acts such as Resolution 1481 about international condemnation of crimes of totalitarian communist regimes from January, 25 2006 and Resolution 1096 about the removal of the heritage of former communist totalitarian systems from June, 27 1996.

In the Republic of Croatia, of course, without real, the corresponding echoes. Declaration of the Croatian Sabor about the condemnation of crimes committed during the totalitarian communist regime in Croatia, during 1945-1990 from June, 30 2006 remained a dead letter on the paper. In the Croatian State Archive! Not only about bloody communist crimes, but also about all the numerous promoters and grantees with forever "innocent face": financial, positional, worldview. Communists still, in our state, without pardon, without blush on the cheeks, covered sole thick skin, tightly holding in their hands all power and might, especially all the capital and the media, and through the gendarmerie and the judiciary, which in full control, achieving the said purchasing for one Kuna.

Without any doubt, for that was created "in time" convenient, Udba established, the implementation plan. Efficient and - for the pragmatic West - (for now) quite acceptable.

Communism in collapse, the Yugo-communism in tatters, was looking for the ways of mere existence. Survival. ("We did not know what it doing." - And of course who does such things!). Proponents of "workers' self-management rights" were preparing seriously and rigorously for the aberration, even for the worst – their complete disappearance from the political and social scene, although still there were - secretly – small hope in them. Hope, which "dies the last". The Devil didn't even in that, really difficult moments for them, give rest: For the happy ending is enough to formally change the appearance of a blood thirsty - abandon evil and greed, to democratize, and to continue as usual, the soul remains the same hardened Bolshevik, but under a different, new, modern – for the persecuted and plundered he population - acceptable label. Under "the new" (sons and sons in law, adopted children and adoptees), masked, commanders.

Our local communists, Croatian, and Croato-Serbian or Serbian-Croatian knew that they had to leave, that their time has expired as for them as for their ideology, their ideology, but also - even more – their practice. Far before any resolution of Parliamentary Assembly of the Council of Europe. At a time when they were still "strong and undisguised in power."

Without any doubt.

They have started (right on time) preparations, operational and concrete preparations, for the transformation from caterpillars into butterflies. Suitable personnel, were selected and so the necessary funds. They have brought the proper regulations and laws.

The way of going was defined, too. So were the emergency exits.

Yugoslavia was disappearing too. It was necessary to go to the Republic centers. For the Croatian communists, among people known as ZAVNOH-members, that meant moving the focus (not the source) of their activities from Belgrade to Zagreb, not moving too far away from old mentors and masters.

Fundamental solution was named: Franjo Tuđman, PhD and 200 families (Goran Bregović: "Orchestra for weddings and funerals"). Awakened nationalist, with a beautiful, semiskilled and semilearned, Croatian speech, freshly (not fresh fried) – with a combination of circumstances and the occasional "imprudence" of Josip Broz aka Tito - the Democrat. Well anchored, already: as the Director of the Institute for the History of the labor movement in Croatia, in the Croatian capital, along with his friends from the Secret Committee, Josip Manolić, Ivica Račan, Josip Boljkovac and Dusan Bilandzic, PhD. Propitiator of Ustashes and Partisans (with the obligatory entry "nation-building" ZAVNOH in the Croatian Constitution and the renewal of memories ... – why to repeat that "we know"). Yes, but - above all and before all - the youngest (!) Tito's general. Operative from Bleiburg.

It could be started. Go ahead. Or pull back, again, all of us back.

It started. To the hunt with one Kuna (other's) in the pocket.

EXAMPLE ONE:

Action Location: Commercial Court in Slavon-ski Brod;

Object: The company "Brodvin-Brod" JSC Slavonski Brod, in the nature the hotel "Brod", located in the center of Slavonski Brod, size 3,088.79 m² and on a site with size of 2,704.50 m², registered company capital 9,948,200.00 Kuna (Tt-96/292-2 from August, 1 1996.), the estimated value of the Hotel "Brod" 4,079,089.81 kuna (by Ivan Petrić, Eng., court expert from Slavonski Brod - estimates for 1 m²: 1,320.61 Kuna, or 180.98 Euros), or on the other side 26,450,000.00 Kuna (by Trpimir Marić, BSc. Eng., court expert from Zagreb);

Transferee of property of the object: "Investor" Ltd. Slavonski Brod, founded on May, 13 2005, registered company capital 20,000.00 Kuna;

Bankruptcy of an object: opened on February, 28 2000 (St-4/99-40, outstanding obligations: 297,315.00 Kuna, blocked bank accounts in amount of: 52,538.00 Kuna); finished on July, 6 2005 (St-5/99-288, the assets of the facility was transferred to the acquirer, "Investor" Ltd. Slavonski Brod);

People - players: Zrinoslav Vanić, initial, and Vesna Vukelic, the final president of the court; Stanislav Dasović, initial, and Mario Včelik, the bankruptcy judge at the time of closing bankruptcy, Antun Kovačević, bankruptcy trustee; Tomo Jozić, owner of trades for the extraction of sand, "Atlantic" Slavonski Brod and company "Investor" Ltd. Slavonski Brod; - all of them are from Slavonski Brod;

Acts: criminal charges to the Municipal Court in Požega (III - K-198/06, from April, 26 2006); Letter from the Supreme Court to the County Court in Požega no. II-3 Kr 476/09-2 (in connection to: Kio-20/09);

Action Description:

a) the company "Brodvin-Brod" JSC subsidiary company of "Brodvin" JSC which I am (Tomislav Dragun, PhD) the owner of 50.39% equity shares (the shares I bought with money obtained through loans from Miroslav Kutle and Ivan Radošević, and the loans from Croatian pension insurance and Glumina Bank JSC Zagreb);

b) the company "Brodvin-Brod" JSC has descended into a (minimal) financial difficulties in year 1999, as the managers of objects, and organized by the director of the company (a Communist - now deceased), did not deliver all money into the company treasury;

c) by the request of Employee Council and the Manager of the company before the opening of bankruptcy proceedings I've paid salary arrears, with the idea that the payment of their claims I'll settle with the company itself;

d) the bankruptcy trustee Stanislav Dasović did not recognize my subject of the claim, because the workers were paid salary arrears, but not by agreements, which would be certified by a notary public, although at the time the payment was made it was not a legal obligation, justifying his decision with provisions of Art. 78.a of the Bankruptcy Law, which otherwise came into force 6 (six) months after the moment of actual payment;

e) Tomo Jozić has taken over all my claims, and together with the supposedly taken later claims of workers, earned credits to the company "Brodvin-Brod" JSC which would amount to approximately 2.1 million Kuna;

f) Ivan Petric, Eng. estimated value of the hotel "Brod" only 4,079,089.81 Kuna, although the hotel was worth 26,450,000.00 Kuna (as estimated by Trpimir Marić, BSc. Eng.), so the alleged claims of Tomo Jozić, formed about 51% of such appraised value of the hotel;

g) just before the conclusion of the bankruptcy proceedings on company "Brodvin-Brod" JSC Tomo Jozić founded the company "Investor" Ltd.;

h) Commercial Court in Slavonski Brod has with the conclusion of bankruptcy proceedings transferred all assets of the company "Brodvin-Brod" JSC worth not less than 25 million Kuna to the company, "Investor" Ltd., although the company "Investor" Ltd. had no claims from the company "Brodvin-Brod" JSC, except that his owner was Tomo Jozić.

Conclusion:

a) Tomo Jozić, for himself and his (hidden) employers, with the help of the Commercial Court in Slavonski Brod and its officials, had illegally appropriated the property of the company "Brodvin-Brod" JSC worth over 25 million Kuna;

b) I have filed criminal charges for committing criminal acts as described and then the criminal charges to the Municipal Court in Požega (April 26, 2006), but it is after four years still in court drawer;

c) In connection with that I have intervened in the Supreme Court of RH, but - of course - without any success.

DAN POBJEDE, DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI I HRVATSKIH BRANITELJA

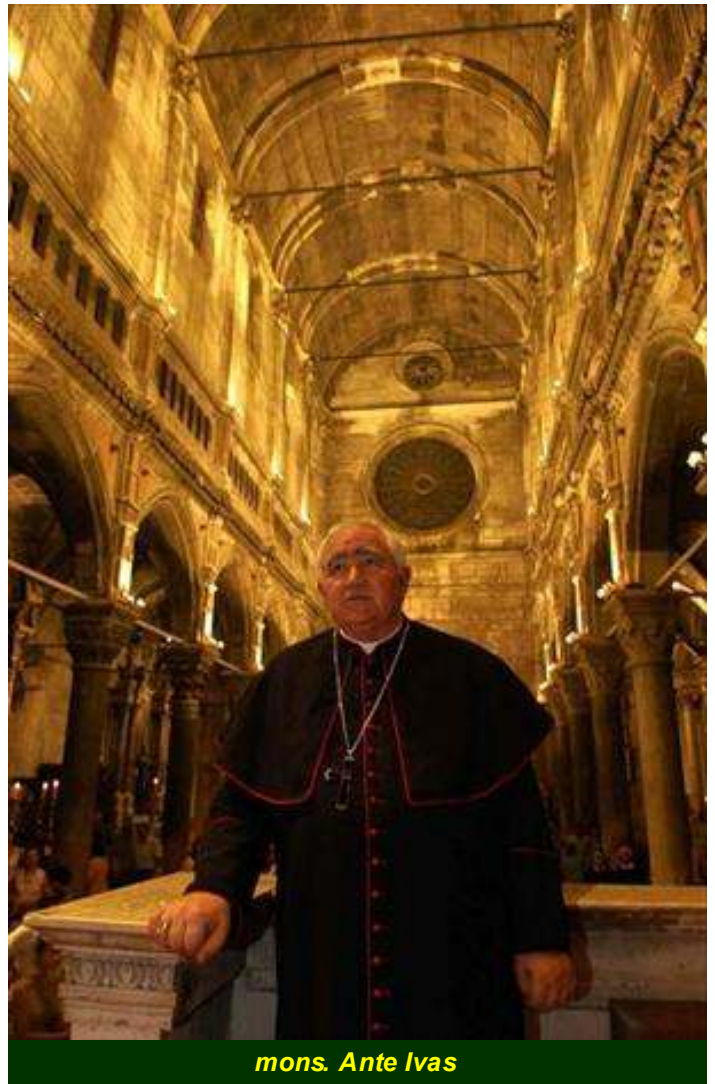
Biskup Ante Ivas, Šibenik – odabrala Ana Malekinušić

"... Budite uvijek spremni na odgovor svakomu, koji od vas zatraži obrazloženje nade koje je u vama, a posebno onima koji vas ozloglašuju., ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti." To je poruka sv. Petar iz poslanice koju smo danas slušali.

Ima ih koji pitaju: „A što to vi slavite u Kninu?“ Možda doista ima onih koji ne znaju što to ovdje danas slavimo i zašto Bogu zahvaljujemo..! Ima onih koji su to zaboravili, jer mi nažalost brzo zaboravljamo važne i svete događaje naše povijesti i lako prepuštamo da nam ih drugi tumače, iskrivljuju i pišu drugačijim rukopisom... Neki tako pitaju i zato jer i danas uporno izvrću i prešućuju istine o uzrocima i posljedicama, o agresoru i žrtvi., pa čak uporno i zločesto tvrde da se ovdje dogodio još jedan hrvatski „zločinački pothvat“, protiv srpskog naroda... I ta se laž uporno i agresivno podmeće svima nama, i drugima, čak i međunarodnim sudovima i svjetskom javnom mnijenju. Oni misle da ni ovdje, ni igdje u Hrvatskoj ne bi trebali ovaj dan ni slaviti.

Mi ovdje danas znamo što slavimo i zašto trebamo slaviti. I to ovdje još jednom, po 15-ti puta, petnaest godina, obznanjujemo svima, u domovini u svijetu, bilo to kome pravo ili ne: Slavimo Istinu koja se dogodila, ovdje među nama i nama. Kojoj smo mi živi svjedoci. Za koju su mnogi dali svoje živote... Slavimo Istinu koju ne možemo, i nikome je nećemo dati nijekati ni mijenjati, iskrivljivati i obezvrjeđivati, ni za kakvu cijenu ili ucjenu... Poručujemo sebi i svojim i svima: Danas ovdje slavimo, „Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i dan hrvatskih branitelja“ I za sve to, ovom svetom Misom za Domovinu, Bogu zahvaljujemo. I molimo da se ovo zahvalno slavlje slavi, i barjak da se hrvatski vije po cijeloj Hrvatskoj, zavazda!

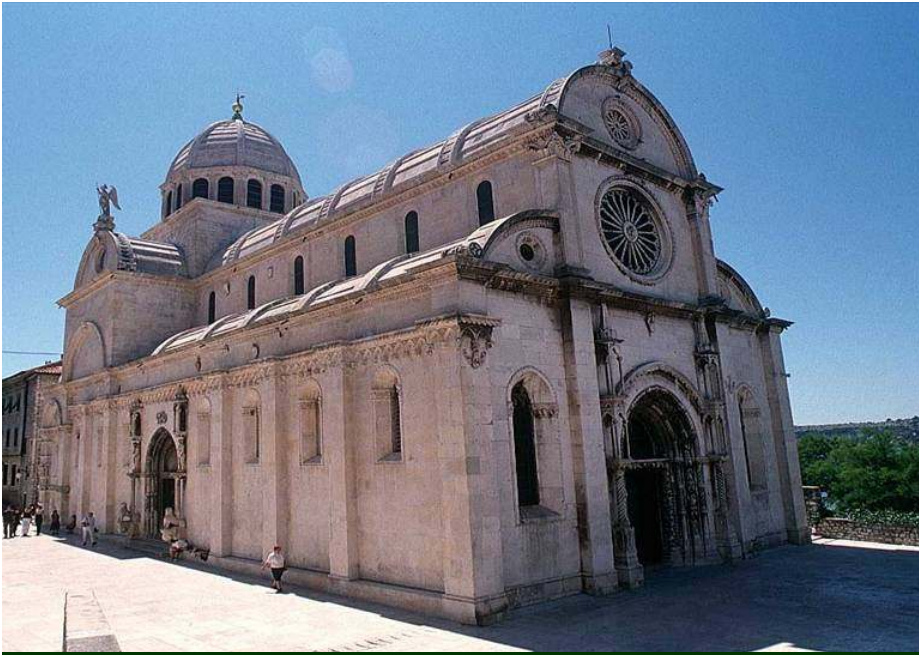
Važno je uvijek biti spremni na odgovor, onima koji pitaju dobronamjerno., na poseban način našoj djeci i mladima, kojima smo dužni reći i

mons. Ante Ivas

obrazložiti cjelovitu istinu o našoj povijesti. „Čistu“ istinu., ne obojanu ideološkim bojama ili političkim potrebama. Ne osakaćenu i nasilno prepravljenu ili ubijenu Istinu... Na žalost, još kao da nema jasne želje ni volje da se nepristrano i bez strasti istraže i obznane istine naše povijesti, kako bi rekao sv. Petar: „s poštovanjem, blago i dobre savjesti!“

Trebamo biti spremni na obrazloženi odgovor u istini, naročito onima „koji nas ozloglašuju“... I to radi istine o našoj prošlosti, a naročito radi naše budućnosti! Jer samo će vas „istina osloboditi... I koji je od Istine sluša glas moj“, govorio je naš Učitelj i Gospodin Krist Isus... Istina je Božji dar koji obvezuje. Osakaćena i iskrivljena istina, kao i neistina i laž je grijeh koji rađa nepravdom, nemirom, koji prijeti novim, bolnim i

Katedrala sv. Jakova Šibenik

opasnim frustracijama u narodu. Naročito u onima „malim“ ljudima, koji su šutljiva većina, jer se njihov glas ne čuje ili prešućuje u medijima i javnim glasilima ..., koji se omalovažavaju ili etiketiraju već poznatim „pričuvnim frazama s visoka“...

Mi danas ovdje zahvalno slavimo Boga za dar ove zemlje naše lijepe domovine Hrvatske. Zahvaljujemo za veliki Božji dar, kojim je, slobodom voljom i izborom većine hrvatskog naroda, konačno uspostavljena samostalna i slobodna Hrvatska država., za „dar u kom sva blaga višnji nam Bog je do!“, kako je pjevao naš slavni Gundulić... Mi danas zahvaljujemo Bogu i za sve one ljude koji su ovu Domovinu našu, uz svekoliku podršku i molitvu naroda, stvarali i gradili svojim rukama, umom i srcem. Koji su je vjekovima branili., mnogi od njih i mučeničkom žrtvom vlastita života. A trebalo ju je vjekovima braniti od ropstva i jarma svakojakoga: od mletačkog i turskog, austrougarskog i jugoslavenskog, nacističko-ustaško-četničko-fašističkoga, i od jarma komunističkoga, pod znakom „crvene zvezde“... Cjelovite istine radi treba reći da su je mnogi (i istinski antifašisti) morali nositi i protiv svoga uvjerenja). Tu istu „zvezdu“, pamtimo kako je rušila i izdašno šttila i pomagala agresore i rušitelje ove zemlje. Zato danas, ovdje zahvaljujemo Bogu za sve one koji su ovu Domovinu branili i obranili. I pobijedili, vjerujemo zauvijek... Zato molimo:

„Bože, čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom!“

Mi danas zahvalno slavimo Boga za veličanstveni događaj „Oluje“, tu briljantnu pobjedu naše Hrvatske vojske, njezinog vrhovnika i predsjednika Franje Tuđmana, njezinih generala, časnika i vojnika branitelja... Mi vjerujemo da je to pobjeda vjekovne i stamene vjere svega naroda hrvatskoga u domovini po svijetu raseljenoga., pobjeda vjere da je slobodna Domovina Božji dar čovjeku... I da svaki čovjek i narod, pa tako i Hrvatski, ima neotuđivo pravo na dom i domovinu... I da to pravo smije braniti od

„agresora“ i mora čuvati od lopova... „Oluja“ 1995-e, je pobjeda i ustrajne molitvene vjerske podrške. Naročito molitve Gospine krunice, kojom smo, (sjećamo li se toga), kao „molitvenom pozadinom“ pratili, podržavali i hrabрили one u teškim obrambenim akcijama, na prvim crtama bojišnice širom raskomadane, izmučene i ubijane Domovine. Mnogi su branitelji poginuli na tom svetom zadatku i sebe ugradili u krvavu Kalvariju našega naroda. Ali mi kršćanski vjerujemo, Gospa nas je naša tako učila, da s Kalvarije puca Božji vidik Uskrsnuća... Mi vjerujemo u istinitost one naših mučenika Zrinskih i Frankopana: „Na vik on živi ki zgine pošteno!“ I odavle danas čujemo pjesmu: „Slušaj kako grmi, kako more pjeni, pitaju nas, jesu li zaboravljeni. I ovdje danas slušamo vapaj Domovine: „Za njih se pomoli, nek mi braća znaju, heroji se nikad ne zaboravljaju!“

Mi danas Bogu zahvaljujemo za dar odvažnosti, kojom su naši branitelji išli pred tenkove i avione, pred rušilačku i ubojitu JNA vojnu tehniku i propagandu, i pred nenaklonjenu nam politiku mnogih svjetskih sila, moćnika i „mešetara“... Treba jasno ponavljati istinu, da je veliki dio zemlje Hrvatske bio otet i okupiran, od onih koji su sustavno, kroz duge godine, od „memoranduma do hrvatskog Kosova“, stvarali i širili atmosferu „ugroženosti“ srpskog naroda u Hrvatskoj državi. Koji su ignori-

rali sve njezine legalno izabrane institucije. Blagopokojni moj predšasnik, biskup Srećko, neposredni svjedok onih mučnih dana i događaja, koji je neumorno molio i kumio i pregovarao, ovdje u Kninu i posvuda, i nastojao tražiti mirna i demokratska rješenja, govorio je tada s mukom u duši: „Umjesto da se početni koraci demokracije razvijaju, da sazriju, izabran je drugi put koji je srljao u katastrofu, i to uz veliku pomoć i podršku upravo „crvene zvijezde na zalazu“... Treba ponavljati Istinu da su nam od matice zemlje Hrvatske, nasilno otrgnuli, kako su govorili (i još govore, i jučer smo to čuli): „svoja vekovna ognjišta“ i stvorili tzv. „SAO Krajinu“. U njoj su (ne znamo tko su), ali smo se osobno uvjerali da su na naj-poganskiji način porušeni i spaljeni, uništeni ili obeščašćeni svi hrvatski kulturni spomenici, naročito crkve i oltari, slike i kipovi, na tisuće. I da su etnički „očišćeni“ cijeli dijelovi hrvatske Like i Dalmacije, Banovine i Korduna, istočne i zapadne Slavonije... Sjećamo se tisuća naših prognanih i izbjeglica (Danas, mnogima kao da svega toga nije ni bilo). A sve se to događalo pred očima europskih promatrača, pod poznatim sloganom „ovo je Srbija“, koju su odlučili priključiti tzv. „Velikoj Srbiji“... Hrvatskoj je tako nametnut strašan rat koga nije htjela... Jer „rat je poguba ljudske naravi“ govorili su stari dubrovčani..., a mi, na žalost gorško iskusili.

I kad su propali svi pokušaji mirnog rješenja, sve molitve i svi pregovori za domaćim i među-

narodnim pregovaračkim stolovima. Kad drugačije nije bilo moguće, „Oluja“ je morala krenuti... Istina je, koju treba ponavljati, jer se sustavno niječe i opasno krivotvori..., da su sve to vrijeme, vlasti tzv. SAO Krajine, pripremali i organizirali narod da u slučaju dolaska Hrvatske vojske, masovno isele iz države „koju nisu htjeli svojom“... Kad je krenula Oluja pozvali su i organizirano povelu većinu naroda da iseli. (Biskupu Srećku su Europski promatrači i prije Oluje kazali, kako im je Episkop u Kninu rekao: „ako nas hrvatska napadne, pozvat ćemo narod da iseli!“! Unatoč pozivima Hrvatske vojske i Predsjednika osobno, da ostanu u Hrvatskoj, oni su izabrali odlazak. (Suprotno svim lažnim konstrukcijama Štrbčevih i inih tzv. „veritasa“)

U prvoj svetoj Misi poslije Oluje, na zgarištu Crkve sv. Ante, ovdje u Kninu, (13. kolovoza) biskup Srećko je govorio: „Mi sa zahvalnošću primamo Božji dar „Oluje“ i slavimo ovu svetu Misu u prvom redu za katoličku zajednicu Knina, koja je raspršena... Ali slavimo i za one Kninjane, koji su po razumu, po vjeri i po moralu trebali biti u svojim kućama, trebali ostati ovdje i živjeti zajedno s nama. Molit ćemo za pokojne, za žive, za pale, za patnike, za čitavu našu Domovinu. Molit ćemo se za mir i pravednost, koju otvaramo s pouzdanjem prema našoj budućnosti. Molit ćemo da nam ne ponestane snage, da ne bismo klonuli pred teškim zadatkom obnove koji nam se otvara. Da bismo u svemu tome bili ustrajni na Božjem putu, da ne bismo skrenuli, da ne bismo iznevjerili svoje krštenje, svoju moralnu i duhovnu hrvatsku baštinu... Činili su nam ono što ne žele da drugi njima čine: Kuće domovi, zapaljeno, porušeno, opljačkano. Poginuli, mrtvi, izmučeni, izranjeni... Ali i za nas vrijedi, i u ovoj situaciji: „Ne čini drugome ono što ne želiš da drugi čini tebi... Postoji opasnost, u nama je, da naša djela ne budu znak da nam je Bog Otac..., da zaboravimo opraštati i biti u miru, da nas svlada napast osvete..“ Biskup je tada, kao i svi naši biskupi mnogo puta u svojim apelima i propovijedima žalio što je u tom strašnom ratu

mons. Ante Ivas

Katedrala sv. Jakova Šibenik

bilo zala i zločina i s naše braniteljske strane..., pozivao je na kajanje, na oprost i pomirenje. „Treba nam, govorio je, liječiti naše rane, liječiti naše muke, liječiti onu duhovnu ruševinu. Treba se izdizati iz ovih ruševina, materijalnih i duhovnih. Treba se prepustiti Božjemu Duhu da nas izliječi, da nas odgaja, da ovdje gdje nas je Bog poslao i postavio prije toliko stoljeća budemo Božji kvasac, u narodu u povijesti, sada i u budućnosti.“

Danas, 15 godina poslije „Oluje“ i svega što nam ona doziva u sjećanje i budi u pamćenju..., sve zle uzroke i posljedice rata, ali i sve darove i plodove te velike pobjede koje danas živimo i uživamo (iako smo pokatkad, s razlogom ili bez razloga, razočarani ili rezignirani), ponavljam misao biskupa Srećka, koja se čini važnom porukom, i nama za danas i za sutra bitnom: „Trebamo se prepustiti Božjemu Duhu i surađivati s njime da budemo kvasac, onaj Evanđeoski Božji kvasac u (tijestu) naroda i povijesti naše, sada i u budućnosti“...

Doduše, trebaju nam, kao svim ljudima i narodima, spomeni i spomenici. Trebaju nam sjećanja i slavlja... Ali više od svega, treba nam Božjega Duha, da bismo očuvali živim (kršćanski) duh i dušu naše povijesti, našega naroda.. Treba nam i duh onih koji su stvarali našu povijest i našu domovinu, gradili njezinu duhovnu i materijalnu kulturnu baštinu, našu samobitnost i prepoznatljivost, ovdje i u zajednici naroda Europe i svijeta...Treba nam te vrijed-

nosti i bogatstvo živjeti, prenositi ih mladima poput dobrog kvasca, i tako graditi svoju budućnost na trajnim zdravo-naravnim, Božjim Evanđeoskim temeljima. To bi bio najbolji znak domovinske zahvalnosti našim braniteljima., bez opasnosti lažnog i paradnog, praznog i jalovog prigodnog slavlja...

Dakako da budućnost naše Države i naroda Hrvatskoga vidimo u novoj ujedinjenoj Europi... Poznato je da Hrvatska država o tome vodi „pristupne pregovore“, koji

su već znatno uznapredovali... Hrvatski biskupi su na blagdan sv. Josipa ove godine o tome uputili pismo vjernicima i javnosti.

„Začetnici Ujedinjene Europe zamišljali su je na temeljima zajedničke kršćanske baštine... Papa Ivan Pavao II. je prvi govorio o cjelovitoj Europi, koja mora disati punim plućima, tj. svojim zapadnim i istočnim krilom, jer je Europa plod dvaju kršćanskih tradicija njezinog istoka i zapada... Papa Benedikt XVI. napominje da je Europska kultura rođena iz susreta vjere i razuma... Suvremeni razlaz između vjere i razuma prijete temeljima europske kulture. Potrebno je zauzimati se za uspostavu jedinstva vjere i razuma, kršćanstva i kulture, ako Europa želi preživjeti... Sadašnja Europska zajednica unatoč pozitivnih gospodarskih pa i političkih prednosti, pati od duboke krize vrednota i često ne pruža dostatne razloge nade... Pred tim ne smijemo zatvarati oči... Europa gubi naravni i kršćanski moral, olako prihvaća vrednote drugih kultura a napušta svoje...Trebamo znati, poručuju biskupi da Hrvatska oduvijek živi u okviru europske kršćanske civilizacije. Zato je važno da naša vlast i pregovarači, temeljito, pravodobno i objektivno informiraju cijelu javnost, ne samo o tijeku pregovora, nego i o tome što pojedina rješenja znače ili mogu značiti za budućnost države, naroda i građana...

Važno je k tome da se i u Hrvatskoj uvažuje europske rezolucije, da istina o zločinima i žrtva-

ma komunističkog režima dobije pravo na javnost i cjelovitost. Da se okrutno prešućivane, iskrivljavane i zabranjene, posebno one sustavno ubijane i skrivane istine i činjenice otkriju i uvažaju. Da se na nameću samo jednosstrane interpretacije privilegiranih tumača i povjesničara. Da se ti strašni zločini ne nazivaju tek „sporadičnima“ ili čak opravdanima..., a svi koji drugačije misle sumnjivim „desničarima „zlih namjera“ (Ili „ustašoidima“, kako to neki kažu.)

Važno je da uspravno i dostojanstveno uđemo u zajedništvo europskih naroda, poručuju hrvatski biskupi. Treba razgovarati s načelnih polazišta, a nikad na koljenima..., svjesni da smo europskoj kulturi i obrani dali svoj obol. Treba razvijati zdravu samosvijest u našem narodu, posebice kod mladeži, da upoznaju i budu ponosni na svoju kulturu. Ovdje nismo od jučer. U Europi nismo stranci. Nismo bez „osobne iskaznice i prtljage“...Samo s vlastitim imenom i identitetom, kulturom i poviješću, možemo i želimo s drugima..., u međusobnom uvažavanju i poštivanju, izgrađivati zajednički europski dom, utemeljen na istini o čovjeku... Da možemo u ljubavi i miru zajedno živjeti i Bogu zahvaljivati..., i slaviti.

„Ima jedna stina u njidrima Knina, na njoj stig vijori i s burom se bori.“

Danas ovdje, podno ove stine čvrste, snažne i stamene, podno slavne tvrđave kninske..., 15 ljeta od kako na njoj crven bijel i plav stijeg vijori..., slušamo li..., čujemo li braćo..., kako nam govori i kako nas moli? „Tili su te i Ugari stari, tili su te Turci i Mleci, tukli su te svakakvi barbari..., čija li si stino, svima reci! Ja sam stina kralja Zvonimira. Hrvatska sam od vika vikova. Darujte mi braćo malo mira, jer ja sam stina vaših pradidova...“ „Tko na tvrdoj stini svoju povijest piše, to ne može nitko nikad da izbriše..!“

Braći i sestre. Svima, vama ovdje nazočnima...,vama diljem Domovine i po svijetu: Sretan vam Blagdan pobjede, domovinske zahvalnosti i dan branitelja..., ma gdje bili“ ! ... Na nama je red nastaviti časno pisati povijest roda svoga, hrvatskim rukopisom, po Božjim crtama... Gospe, našega velikog hrvatskog krsnog Saveza, vodi nas i moli za nas. Amen!

mons. Ante Ivas s mladima u Kninu

IZIŠAO PETI BROJ GLASILA STOPAMA POBIJENIH (1)

Darko Juka, Humac

Vicepostulatura postupka mučeništva "Fra Leo Petrović i 65 subraće" Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM izdala je 5. broj glasila Stopama pobijenih, a odlučnost urednika koji ovu tiskovinu stvara nedvojbeno je prikazana već na naslovnici gdje se u obrisu fratarskoga habita velikim slovima ispisuje: Nismo se umorili tražiti ih i dostojno pokopati!

Urednik izdanja i vicepostulator fra Miljenko Stojić u Uvodniku izravno najavljuje privođenje kraju pripremnoga razdoblja u njihovu poslu, nastavljajući kako svi vjerujemo da su ubijeni franjevci umrli mučeničkom smrću, ali treba to potkrijepiti dokazima i pričekati da ih Crkva prihvati. Ipak, dok on, razumljivo je, s izrazima poput mučenici istupa oprezno, vjernički je puk uvjeren u blaženost njegovih pobijenih pastira. Tako vjernici na pune dvije stranice svjedoče o uslišanim molitvama, po zagovoru nekih od 66 ubijenih hercegovačkih fratarara.

Glasilo Stopama pobijenih, prigovorit će dežurni promatrači, preveć je obojeno izvješćima o iskopavanju mrtvih. No, to mu i jest nakana, upravo pristup potrage za istinom, bez riječi mržnje i sjemena osvete. Preveć – nikako, možda čak i premalo, a premda jako kasno (koliki su umrli svjedoci), srećom nije i prekasno!

Putom dnevnčkih zapisa i svjetloписа pronađenih predmeta, glasilo u tančine donosi izvješća o iskopavanju masovne grobnice u Knešpolju pokraj Širokoga Brijega te uvodi u sada aktualna iskapanja četiriju masovnih grobnica s najmanje dvojicom ubijenih fratara usred Ljubuškoga. Projekt je to u kojemu sudjeluju i forenzičari iz Splita, a uslijedit će još iskapanje i na Biokovu.

U prigodi posjeta Hercegovini, glavni je postulator fra Giovangiuseppe Califano pohodio Vicepostulaturu te u Mostaru vidio krvavu plahutu iz kreveta ubijenoga fra Andrije Topića, kao i knjigu koju je u ruci držao fra Borislav Pandžić dok je gorio na lomači. Nezaboravan je to trenutak, jednak onima iz zapisa fra Ante Marića o kulturocidu na Širokom Brijegu kojega komunisti dvaput razaraju, ili zapisa don Ilije Drmića koji svjedoči kako raznoseći Crkvu na kamenu dozna štošta o širokobriškim pobijenim pratriima.

No, dok se auktori ovih tekstova dotiču prašnjavih stranica vrijednih dnevnika svjedoka stradanja fra Stjepana Naletilića i njegovih sudrugova, gdje piše kako je onomad bilo teško razlikovati partizane od četnika, još su možda i vrjednija svjedočanstva zločinaca, poput izvadaka iz autobiografske knjige Sime Dubajića, ili zapisa o ulozi Milke Planinc u hercegovačkim pokoljima, kao i o svemu onomu što zna, a o čemu šuti, čelni čovjek Subnora BiH Jure Galić.

Na koncu, hercegovački franjevci pozivaju svakoga onoga tko bilo što znade o tragičnim zbivanjima iz 1940-tih neka se javi Vicepostulaturi, putom brzoglasa na broj 039/832-582 ili e-pošte: mostar@pobijeni.info. A na stranicama www.pobijeni.info može se mnogo toga doznati o pobijenim hercegovačkim franjevcima.

IZIŠAO PETI BROJ GLASILA STOPAMA POBIJENIH (2)

Gojko Jelić, Humac

Vicepostulatura postupka mučeništva "Fra Leo Petrović i 65 subraće" u svome glasilu *Stopama pobijenih* donosi u 5. broju novih 60

Humac

stranica ispisanih istinom o svjedocima vjere.

Misao vodilja cijelog ovog projekta izrečena je u jednostavnoj, ali upečatljivoj naslovnici kroz riječi: *Nismo se umorili tražiti ih i dostojno pokopati.*

Vicepostulatura je zajedno s Povjerenstvom za obilježavanje i uređivanje grobišta iz Drugog svjetskog rata i poraća općine Široki Brijeg krenula u iskapanje masovne grobnice u Knešpolju na lokalitetu Dubrava. O ovome događaju fra Miljenko Stojić donosi dnevnički zapis, iz dana u dan, od 26. svibnja do 5. lipnja 2010. Događaj je pobudio široko zanimanje javnosti, a potakao je i potiče i neke druge hercegovačke općine da krenu putem kojim je krenulo širokobriješko povjerenstvo.

O značenju i radu Povjerenstva za list govori načelnik Općine Miro Kraljević.

U rubrici *Stratišta* pročitajte tekst o kulturocidu na Širokom Brijegu 1945. – 1947. Partizani su u svom prvom "oslobodilačkom" naletu ubili i spalili cijelu samostansku zajednicu, čak rastjerali, a zgradu gimnazije oštetili i opljačkali. U svom drugom naletu krajem siječnja i početkom veljače 1947. spalili su sve što se našlo u zgradama samostana, gimnazije, sjeme-

ništa i konvikta. Tekst donosi iscrpan popis uništenog kulturnog blaga.

Pokrenuta je nova rubrika *Istraživanja* koja u ovom broju donosi nove priloge za životopis fra Radoslava dr. Glavaša. Tu su i dva teksta koja rasvijetljaju ulogu Milke Planinc, Jure Galića i drugih poznatih političara u zločinu nad hercegovačkim franjevcima.

U rubrici *Glas o mučeništvu* don Ilija Drmić navodi svjedočenje da se 7. veljače iz ratnog skloništa na Širokom Brijegu čulo pjevanje svetih pjesama. Prizor iz vremena prvih kršćana, kako kaže.

List donosi i izvadke iz Dnevnika Stjepana Vicana koji govore o smrti fra Stjepana Naletilića, Marijana Naletilića i Mate Penavića.

Rubrika *Glas o znakovima* donosi dva svjedočenja o uslišanim molitvama po zagovoru pobijenih hercegovačkih fratara.

Podlistak govori o Kultu svetaca, relikvija i slika. Zanimljivi i korisni podatci koji se odnose i na štovanje pobijenih hercegovačkih fratara.

List *Stopama pobijenih* dobiva ustaljeni oblik, nudi bogat sadržaj, a plodovi ovog pothvata već su vidljivi. Istina polako izlazi na vidjelo. Svjedoci zločina osjećaju dašak slobode i prenose nam dugo skrivane činjenice. Pobijenim fratri- ma dugujemo istinu o njihovoj žrtvi. Vjerojatno se ne će moći identificirati svi posmrtni ostatci, ali najmanje što se može učiniti je dostojan pokop.

Humac

JOSIP MILJAK I NJEGOVA BORBA (1. dio)

Uz novu knjigu pravaškoga vođe: Višestranračko jednoumlje

Mladen Schwartz, Zagreb

Sa zadovoljstvom prihvatio sam zamolbu cijenjenoga sličnomišljenika i suborca Josipa Miljka, koji je bio izrazio želju da napišem proslav njegovoj novoj knjizi. Od prije poznam auktora, pratim njegov politički rad kao predsjednika Hrvatske čiste stranke prava, gdje je naslijedio njezina utemeljitelja, točnije, obnovitelja, također mi bliskoga (ne baš u svakoj pojedinosti, dakako!) Ivana Gabelice, a sa simpatijama i odobravanjem čitao sam i Miljkov književni prvijenac, „Imamo mišljenje“ (2004). Naslov podsjeća, samo na prvi pogled, na onu bahatu frazu kojoj je u naše doba priučeno svako razmaženo američko derište: „*my opinion*, moje mišljenje, imam pravo na svoje mišljenje“. Ali kada Miljak spominje mišljenje, on ima u vidu autentično mišljenje, ono koje vodi istini i koje je istinito, a ne puko mnijenje, za koje danas svaka ništarija mnije da mu je dopušteno, i ne samo što ga ima, nego drži da to što ima zbilja predstavlja mišljenje, mnije dakle da misli. A tomu baš nije tako. Najmanji broj ljudi uistinu misli, i tek ti ljudi imaju nekakvo „pravo“ na mišljenje. Čemu pravo na mišljenje ako mišljenja i nema?! Ova digresija tek kako bih predočio našoj publici da čita i prvu knjigu Josipa Miljka, u kojoj imade pravih bisera, kratkih, dobro sročanih osvrti i glosa posvećenih našoj kukavnoj i ubogoj stvarnosti kakva već jest. Dakle je i u svojoj prvoj knjizi Miljak posvjedo-

čio kako je ne samo energični pravaški politički vođa, nego ujedno i lucidni, nadahnuti pisac, dobar stilist i pametni komentator našega prostora i vremena.

Josip Miljak (rođen 1960), hrvatski ratnik, pravaški političar, politički spisatelj (a u privatnom životu i uspješni poduzetnik), naš je vitez od Aržana, koje je, na tromeđi hrvatskih pokrajina Hercegovine, Bosne i Dalmacije, dalo i drugih zdravih Hrvata. Kroz čitav svoj rad, riječ i djelo, Miljak očituje to zdravlje, državotvornost i nacionalizam, politički realizam udružen s dobro shvaćenim idealizmom, ispravne procjene, slobodne od uvriježene hrvatske poštenjačke naivnosti, procjene neopterećene danas tako uobičajenim ograničenim, konvencionalnim, konformističnim načinom promatranja. Njegovo je štivo među onime najboljim što u naše dane proizvodi hrvatski dosljedan analitični razum. I ako sve ovo čitatelju djeluje odveć pohvalno (nedajbože, kao ulagivanje auktoru bez pokrića), to je samo zato jer takvih poput našega spisatelja danas u narodu Hrvata nema mnogo (niti ih prije nije bilo previše, premda ipak više), pa zato moramo nešto glasnije pozdraviti njihovu hvalevrijednu pojavu. Jer zapravo većina onoga što tvrdi Miljak, a barem djelomice tvrdimo i svi mi, trebalo bi u nekoj imaginarnoj „normalnoj“ Hrvatskoj svima djelovati samorazumljivo!

Naslov je izvrsno odabran; Miljak me je bio upitao bih li mu predložio neku alternativu, nešto možda boljega, ali boljeg, čini mi se, nema.

Upravo je o tomu riječ, sve je naslovom već, dakako ne rečeno, ali svakako najavljeno: višestranračje, naime, kojim su nas usrećili pred dva desetljeća, uglavnom jest istovjetno s jednoumljem. Puno se, početkom devedesetih, u ovoj našoj zemljici Kroaciji mudrovalo o jednoumlju i višeumlju. I sve je trebalo biti „jasno“: jednouman je pokojni jugokomunistički sustav, a ovaj novi donosi višeumlje. To je sustav liberalne demokracije. Svatko misli što misli, mnogi misle različito, i tako smjesta dobijemo cijelu hrpu samostalnih mišljevinu, od kojih je ne zna se koja različitija i pametnija. U zbilji, na-

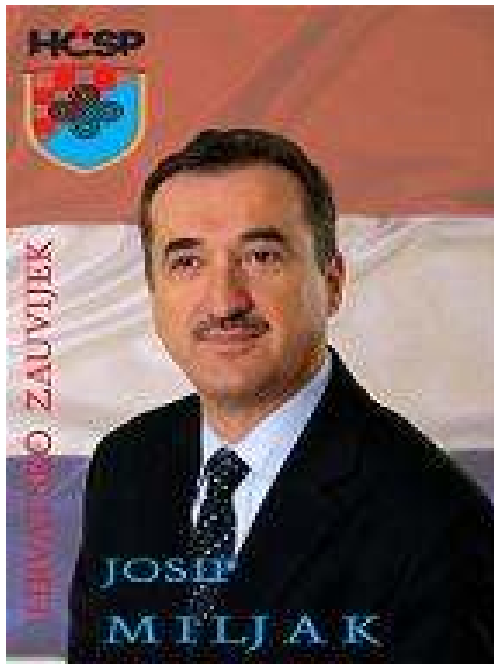

Josip Miljak

ravno, sve je to skupa postalo jedno jedinstveno, nepregledno smetište istoga, blesavoga, protuhrvatskoga. Jednouljje je maknuto u ime lažnoga višeumlja koje se ubrzo pokazalo kao puko drugoumlje, a zapravo istoumlje: umjesto (i nakon) terora pučke, komunističke demokracije mi, sretnici, dobili smo teror parlamentarne, liberalne demokracije. Rekorderima u borbi za postignuće toga učinka pokazale su se političke stranke. Bilo ih sto, ili deset, ili tri, sve su jednake, ni u čemu se dakle bitnomu ne razlikuju, i među njima zapravo nema i ne može biti „izbora“. Zato Miljak taj prividni pluralitet s pravom označuje jednouljjem. Da on, unatoč tomu boljem uvidu, ostaje ipak i nadalje uvjereni pristaša stranačke izborne kompeticije, to mi se čini neusuglašenim njegovu načelnom stavu, i na to ću se još vratiti na kraju ovoga osvrtu.

Josip Miljak predstavlja ono razmjerno najdesnije u sadašnjem, barem donekle etabliranom političkom lageru. On je svjestan zamke u koju se upada kada se počne prenemagati s onim: ja nisam desno, ja nisam ekstremist... jer, on se ne srami oznake „desno“, i već samo to čini ga za tri koplja nadmoćnime nad čitavom armijom zanovijetala i zapomagala, za koja je ono „desno“ (o kojemu inače nemaju pojma, osim što podaničkim instinktom dobro prepoznaju i znaju kako je neprijatelju mrsko) nešto neprihvatljivo, čega se treba kloniti, što napokon šteti Hrvatskoj. Dakle, ne štete joj pripadnici veleizdajničke vladajuće klike koji su ju, umjesto da ju uvećaju i ojačaju i oplemene, za ovih dva desetljeća zapravo izgubili, nego joj štete oni koji joj ne samo žele dobro, nego su i jedini kadri spasiti ju, ušćuvati ju i povesti kamo spada.

Miljak razumije kuda Hrvatsku treba povesti i čega ju treba čuvati. Uz toliko krivih procjena na lijevom krilu, pa i toliko nespretnih, koliko i suvišnih rasprava na umjerenoj, šepavoj „desnici“, za našega auktora nema dvojbe: Hrvatskoj nije mjesto u Europskoj uniji, niti u Sjevernoatlantskom savezu, niti joj je surađi-

vati s Haaškim sudištem, a Hrvatskoj pak Vojsci nije mjesto u tuđim ratovima poput onoga u Afganistanu (slijedi svakako Irak, a, ako *šejtan* [vrag] nahuška a *insan* [čovjek] prihvati te *Allah* [Bog] dopusti – i Iran). Nadalje to znači: protiv „MMF“-a, protiv Svjetske banke, protiv Svjetske trgovinske organizacije. Protiv globalizma. Protiv kozmopolitizma. Protiv Stjepana Mesića i njemu sličnih izroda, protiv lažne alternative a stvarne sprege HDZ-SDP, protiv tradicionalno (i pod Radićem) projugoslaven-

skog HSS-a, protiv etabliranih općila iz kojih je sve desno isključeno, protiv hrvatskoga nacional-mazohizma, protiv anacionalne, lijevo-liberalne ideologije i prakse, jednoznačno! I jednako jednoznačno, za Nezavisnu Državu Hrvatsku, za junački Ustaški pokret, za Poglavnika Antu (koji nije izdao, nego u konačnici obranio hrvatsku Dalmaciju)! Za jaku nacionalnu Državu Hrvata u ovo naše doba, za konfederaciju dviju hrvatskih država (BiH i RH), za potpuni hrvatski suverenitet, štoviše, za *imperijalistički* hrvatski nacionalizam! U ofenzivi, dosta je defenzive!

Radikalna kriza opravdava radikalnu politiku! Tko bi se sve to danas i ovdje usudio izustiti među umjerenjačkim, uljuđenim, ljigavim patriotskim babetinama, kojima je važnija, pače vrijednija rutinska neprijateljeva packa od svetoga nacionalnog imperativa!

Svojim zbornikom radova što je pred nama, Josip Miljak predstavio se kao dostojni sljednik i sudionik velike autentične starčevićanske tradicije. Za razliku od mnogih koji se na Učitelja ritualno pozivlju, Miljak je svojega Starčevića i pročitao. Ali ne drži se on kruto dogmatski svakoga slova toga plodnoga hrvatskog genija Starčevića (ponešto protuslovnoga, kao i svi geniji), nego istražuje bit njegove poruke, ono u njoj što je neprolazno, što je živo, što nas vodi dalje. Misliti o Staromu, misliti s njime i uz njega, i misliti onako kako bi on danas mislio, kako svi mi moramo misliti, ako u ovim,

našim, neponovljivim uvjetima hoćemo i sami preživjeti! *To* je zdravo, *to* je hrvatski, a ne iskapati pedantno, koliko i bezumno, pojedine Starčevićeve krasnoslove o parlamentarnoj demokraciji iz njegova XIX stoljeća kao riječ Božu, kao poruku za čitavu vječnost!

Jedna je osobita, posebna, ali nikako sporedna kvaliteta Miljkove knjige, kao i uopće njegova političkog nastupa, a u našim je hrvatskim krajevima na nesreću tako rijetka – smiona, naime, poštena i otvorena kritičnost spram protuhrvatske rabote kojoj su se odali neki hrvatski židovi, što bi ih se, naravno, puno točnije moralo odrediti kao židove (iz) Hrvatske. Miljak židovima hrabro u brk kaže ono što ih ide. Gdje bismo još, osim u ovoj knjizi, imali zadovoljstvo ugledati naslov poput „Židovi raspiruju međunarodnu mržnju“?! Miljak židovima izravno spočitava bezobraznu kampanju protiv nacionalnoga barda Thompsona (zbog istog razloga, uostalom, s pravom napada i mostarskoga – antifašističkog i protuustaškog muftiju Seada Smajkića), a na globalnom planu židovsku politiku protiv Arapa. Naši se suvremenici ne usude niti povisiti ton protiv židova, tvrdeći opet u

podaničkoj maniri kako to „šteti Hrvatskoj“. Što joj židovi (pa i oni sami, židoljubi, svojim robskim ulizištvom) uistinu štete, nije ih briga.

U knjizi je registriran i slavni, već legendarni trenutak kada u nekoj predizbornoj TV-blebetaljki groteskni, reklo bi se po nekim simptomima i suludi voditelj Mislav Bago uspravnom i čvrstom Josipu Miljku oduzima riječ (što nikada nikomu nije učinio!) samo zato jer se je Miljak usudio spomenuti notornu istinu da profit od prodaje Ine-Mol-kompanije ide mađarsko-židovskom kapitalu. Svaki se narod smije i u kritičnom surječju spomenuti, samo ne židovski, što je, uostalom, jedna od najuvjerljivijih podkrijepe teze o judeokraciji koja nas je, koja je i nas (uz, recimo, Nijemce, itd. itd.) obuzela i pritislula. I umjesto da se sada upuste u argumentiranu (liberalno-demokratsku!) raspravu, Miljkovi su sugovornici, kao jedan, poput automata skočili na noge junačke i napustili studio, a bili su to znani nam Tonino Picula i manje znani neki Goran Beus Richemberg, koji je svoju uvrijeđenost objasnio činjenicom da je i on *manjinac*. Ma nije on manjinac nego židoljub, i da je netko (s barem dijelom razloga kojima je raspolagao Miljak) kritizirao njegove Nijemce, stoički bi to bio otprio. A Miljku i ovim povodom hvala i čast!

SRIEM JE ODUVIEK BIO DIO HRVATSKE! (1. dio)

Akademik Mirko Vidović, Pariz

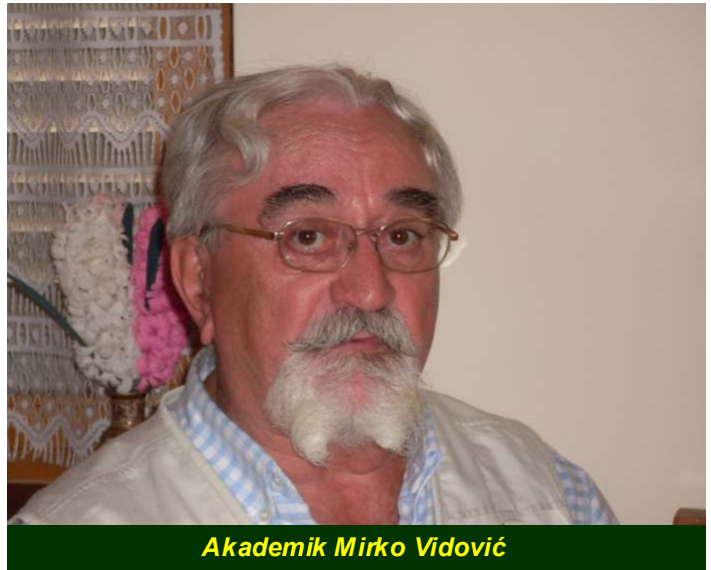
IZVOR: U postojbini naše pramajke Medeje bilo je najstrožije kažnjavano prljanje izvora svih vrsta vodotokova. U našim krajevima, po Bosni, uz svaki izvor mogu se naći ostaci prastarih žrtvenika iz adventskih vremena. Na mnogim od tih izvora sagrađene su bogomolje kako katoličke (izvor rijeke Sturbe kod Livna), pravoslavne (ponad izvora Bistrice u Livnu) ili muslimanske (na Ajvatovcu kod Prusca) itd.

Bosna je zemlja izvora rijeka koje teku na sve četiri strane svijeta. I postojbina Dinaraca koji su se, tisućljećima razilazili na sve strane svijeta. Tko će iscrpiti izvor punjenjem boca čiste izvorske vode?

U sudbini našeg roda, posebno starosjediteljskih Dinaraca, Bosna je bila središnja zemlja ili, kako to navede u svom "Pregledu povijesti hrvatskoga naroda" Dr. Ferdo Šišić, "jedna od tri banovine kraljevstva Hrvatske i Dalmacije" (ss. 135-6), ali i Banovina na kojoj je počeo s radom naš Hrvatski državni sabor (od 753.), gdje su krunjeni naši prvi kraljevi) i gdje je ostao najčišći naš prekrasni jezik jer je bio neprekidno živ i u svjetovnim i u vjerskim stvarima.

Nemoguće je shvatiti povijest naše države, obnovljene (prema "Kronici hrvatskih kraljeva" Grgura Barskog) na ruševinama Zapadnog rimskog carstva a da ne uzmemo u obzir Dioklecijanove "Panonske dijaceze" koje su pokrile prostore prastare Panonije: od Jadrana do Dunava te od Alpa do tračkih prostora na istoku Balkanskog poluotoka. Uostalom, govoreći o našem najstarijem ustavu "Metodiosu", Grgur Barski izričito tvrdi da je prvi Sabor svih naših plemena, županija i staleža, održan na polju Dalme, obnovio staru razdiobu po županijama i župama drevne zemlje banova - Panonije.

Dioklecijanove "Panonske dijaceze" bile su, sve do Drugog vatikanskog koncila administrativna cjelina crkvene pokrajine Illyricum (v. kartu u debelom svesku "Šematizam Crkve u Ju-

Akademik Mirko Vidović

goslaviji"). Dioklecijan je u ukupnost zemalja svoje ilirske domovine unio sve krajeve u kojima je opstao ilirski jezik. Katolička crkva je naš jezik u toku cijele svoje povijesti službeno nazivala 'lingua illyrica'.

N.B. Uoči kanonizacije sv. Nikole Tavelića ispovijedio sam se u Bazilici Sv. Petra, u ispovjedaonici na kojoj je pisalo "lingua illyrica". Taj naziv našeg jezika nestao je nakon Titova posjeta Vaticanu, početkom 1971.

POSTOJANOST: Franački benediktinac Gottschalk, progonjen zbog svoje teze o "predestinaciji", našao se je godine 853. na dvoru "dalmatinskog kralja Terpimira" i spomenuo je (u svom djelu "De Trina deitate") svoje sudjelovanje u borbama između Trpimirove vojske s ostacima snaga Istočnog (bizantinskog) rimskog carstva zakukuljenog u nekoliko enklava uz našu obalu (poput europskih enklava u Indiji, Kini itd.).

Hercegovački fratar fra Dominik Dr. Mandić je u svojoj "Etničkoj povijesti BiH" (Rim, 1967.) posebno poglavlje posvetio značaju Tropolja (Glamoč, Livno i Duvno) kao središnjeg imanja hrvatskih narodnih vladara, pa tvrdi: "Župa Hlivno bila je izravno vlasništvo hrvatskih vladara od najstarijih vremena. Imala je tvrdi grad Bisticu, koji se podizao povrh izvora istoimene rijeke u današnjem Hlivnu. Grad Bistri-

ca bio je, prema tome, najstariji vladarski grad u BiH koji nam je do danas poznat" (s. 81). No, Bistrica je tek donji tok bujice Duman koji izvire iz istoimenog vrela. Taj naziv dolazi od općeg naziva Dalman. U Livnu je prije dvadesetak godina otkriveno nekoliko mauzoleja starih antičkih vladara Dalmana.

U povodu smrti kralja Zvonimira i efermerne vladavine zadnjeg potomka Trpimirovića, sinovca kralja Petra Krešimira, Stjepana II., intrige Zvonimirove udovice mađarskog roda, Helene Lipe, koja je samu sebe proglasila krunskom nasljednicom i u to ime pridobila je na svoju stranu sjeverni ogranak hrvatskog plemstva na čelu s Petrom Gusićem, dok je južni dio ostao uz Petra Suačića, kao izravnog potomka najstarijeg roda Trpimirovića koji je ostao u gradu Livnu. I dan danas na početku desne obale Dumana taj gradski predio naziva se Suača. To je nekad bilo uže dvorsko područje kraljevske loze, a zanimljivo je, tu se je nalazio i prekrasni dvor posljednjeg livanjskog bega Firdusa (iz hrvatskog roda Rajačića).

Poznata je epopeja Petra Suačića, kao "zadnjeg hrvatskog kralja narodne krvi", a svijest o pravu na svoje područje zemlje starih Dalmana, ostala je živahna sve do trinaestog stoljeća. Naime, kad je Četvrta križarskavojna (Dandolo i Simon de Montfort) srušila i osvojila katolički grad Zadar, iz Livna je došao knez Domald Suačić s mnoštvo vrijednih ruku da - obnovi Zadar. Shvatljivo je što u Zadru glavna ulica nosi ime Kraljice Elizabete Kotromanićke (v.n.d.: Dr. Šišić, str. 177.).

Fra Dominik Dr. Mandić je napisao dvije knjige o Bosni, jednu kao povijest Banovine a drugu kao povijest Crkve bosanskih krstjana. A iz onog najbitnijeg, u znanstvenom smislu, Bosna je jedina od tri banovine Kraljevstva Hrvatske i Dalmacije koju Mađari nikad nisu uspjeli otuđiti od svoje tradicije. I Šubići Bribirski i Kotromanići su se pozivali na pravnu baštinu Trpimirovića kao glavni argumenat da odbiju Mađžare od njihove opsesije da podvrgnu Bosnu "kruni svetog Stjepana".

Prvi nasrtaj na Bosnu počinje još za živoga Bana Kulina. Bosna je, kao središnja banovina, jedina imala Velike Banove, a Velika Banovina se je sastojala od veležupa i župa. Najistočnija veležupa Velike Banovine Bosne bila je - veležupa Raška, tako nazvana po sjedištu u gradu Ras. I naziv 'ras' ima isto podrijetlo kao i nazivi 'ban' i 'župan', a znači 'redarstvo', tj sjedište administrativne uprave županije.

Zloguki rimski imperator Teodozije Veliki (378-395), rodnom iz španjolske pokrajine Galicije, nije poznavao naše zemlje ni njihova prava, kad je, uoči svoje smrti odlučio ostaviti Imperiju svojim dvama sinovima - Arkadiju (istočni dio Rimske imperije) i Honoriju (zapadni dio Rimske imperije). Razlučnicu između dva dijela Rimske imperije, Teodozije je povukao ugavnom duž toka rijeke Drine. Tako je jedan dio Panonije strictu senso, ostao odvojen od matične zemlje. Obnovom cjelovitosti stare Panonije nakon raspada Zapadnog rimskog carstva, u

Istočnom rimskom carstvu je ostala - veležupa Raška i istočni car je zadržao pravo da potvrđuje nove velike župane (magalou panuton).

U drugoj polovici dvanaestog stoljeća, kad je smrću svog prethodnika na položaj Velikog Župana Raške trebao doći Tihomir, njegov mlađi brat Stefan je ubio brata i uzurpirao položaj Velikog Župana. No, odmah u povodu crkvenog raskola, koji je počeo ustvari još za imperatora Heraklija, onog koji je u Istočno carstvo postavio latinski i uveo grčki jezik kao službeni jezik Istočnog carstva, pa sve do basileiosa Emanuela Komnena, tinjala je vatra između Grčke i Rimske crkve, dok nije došlo do teškog i trajnog crkvenog raskola u srpnju godine 1054. I taj crkveni raskol se je dogodio po - Teodozijevoj crti.

No, Raška je u vjerskim stvarima bila i dalje orijentirana prema Rimu. Dapače, kad je, upravo zbog svađa oko toga kojoj će Crkvi pripasti krajevi u kojima liturgijski jezik nije bio ni grčki ni latinski, nastala je grabežna manija oko - Bosne. Novi veliki župan Raške, bratoubojica Stefan Nemanja (rodom iz Kotora) zajedno sa svojim rođacima iz Zete i iz Huma, došao je na ideju da se obrati Papi u Rimu, i pod isprikom da Veliki Ban Kulin nije dobar katolik, tražio je od Svete stolice da odobri i pomogne Nemanjin vojni pohod na Bosnu.

Papa Inocent III je to htio provjeriti i poslao je u Bosnu posebnog legata splitskog nadbiskupa Bernarda i papina kapelana Ivana de Casamaris-a. U toku Sabora na Bilinu Polju (kod Zenice) dne 08.04.1202. papin legat nije našao u vjери pripadnika Crkve bosanskih krstjana nikakve "heretičke" nastranosti, i Nemanja je pretrpio neuspjeh sa svojim planom da se domogne položaja Velikog Bana Bosne i to - s obje strane Drine i na oba carstva odjednom! No, da bi smirio podozrivost Istočnog vladara basileiosa, Nemanja je uputio, nakon krunjenja svog sina za kralja Raške, u Carigrad svog mlađeg sina Rastka kako bi kod carigradskog Patriarha uredio stvari na vjerskom planu. Istočni Patrijarh je priznao Stefana Prvovenčanog kao kralja a u vjerskim stvarima dao je kršćanima njegova kraljevstva posebnu crkvenu autonomiju. Sjedeći na dvije stolice i ne samo na vjerskom planu, Raška je dobila svoju specifičnu crkvu - katoličku, ali istočnog obreda. Taj status zadržala je do dana današnjeg samo veležupa Zeta, odnosno Crna Gora.

U političkom smislu, Serbi koji su na Balkan došli iz zapadne Sibirije kao saveznici Avara (v. K. Porphyrogenet: "De administrando imperio", cap. 29), su od prvog basileiosa, Heraklija dobili ratovima opustošeno područje u zaleđu Soluna, gdje su osnovali svoj temat Serblia i odatle širili svoju vlast po okolnim zemljama - preko Make donije, Donje Dacije, Dardanije i kasnije i Moesije. No, kako je Carigrad priznao tu državu, Nemanjina vlast je, da bi i politički dobila status samostalnosti, morala svoju državu nazvati imenom - Serbija. To je, kako to zapisa Dr. Šišić, u to vrijeme bila uopćena pojava za političko nazivlje država stvaranih na ruševinama Rimskog carstva (v.n.d.: Dr. Ferdo Šišić, Isto, str. 76).

N.B. Raška, istini za volji, nije bila nikad prije neka "srpska zemlja", koju da bi nastanjivali etnički

Serbi dospjeli s azijskih prostora. O tome je otvoreno i službeno pisalo "Pravoslavlje", službeni organ Srpske Pravoslavne Crkve: "I mi, kao i Nemanja, ujedinili smo zemlje, pa se mučimo kako da ujedinimo i duše njenih stanovnika, da nam Država bude čvrsta i dugoveka. Sve je slično samo što je danas veće nego u vreme Save i Nemanje. Nemanja je od Rašana, Zečana, Humnjana i Neretljana pravio Srbe, a mi danas težimo da se po vremenu, od Srba, Hrvata i Slovenaca, i mnogih drugih, stvori jedna

veća, jedinstvena jugoslovenska narodna cjelina" ("Pravoslavlje" od 22.01.1970., članak "O svetom Savi").

Treba odati priznanje za poštenu objektivnost pisca ovih redaka u "Pravoslavlju".

Ovdje valja reći da je Nemanja skovao i novi plan - dobiti od Pape pristanak da svog sina Stefana okruni za kralja Raške. Papa je (u svadi s Bizantom) na to pristao i poslao kraljevske rekvizite za krunjenje Stefana Prvovenceanog kraljem Raške. Spomenimo ovdje da je jedan od najljepših manastira u Raškoj projektirao i gradio franjevac, fra Vito iz Kotora, što dokazuje da su svi Nemanjići bili katolici istočnog obreda sve do donošenja "Dušanova zakonika".

Naime, u mnogim carstvima nastajale su i nestajale razne dinastije, ali opstanak carstava održavale su nove dinastije posvuda, pa tako i u Istočnom rimskom carstvu.

N.B. Tzv. Bizantinci nikada sami sebe nisu nazivali "byzantioi", nego uvijek "romanioi". Kad se je Bizant našao stiješnjen zbog prodora Turaka preko Mramornog moae u otvorenoj nakani da zauzme Carigrad, došlo je do krize i s izborom novog imperatora na bizantski upražnjeni prijestol. Pa kako su srpski dvorski intriganti pratili razvoj događaja u Carigradu, uzeli su

u obzir da je Stefan Dušan sin jedne od dvorkinja iz prethodne dinastije, došli su na ideju da Stefana Dušana ponude za - basileiosa u Carigradu. Naime, Stefan Dušan je oženio sestru bugarskog kralja Ivana Aleksandra i tim činom sklopio srpsko-bugarski savez s ciljem da svrgnu u Carigradu ondašnjeg basileiosa u Carigradu na vlast slavensku lozu, odnosno da Istočno rimsko carstvo postane - Slavensko carstvo. U povodu smrti basileiosa Andronika III. Paleologa, nije se znalo tko ga treba naslijediti. Njegov stariji sin Ivan Kantakuzen jedva da je imao sedam godina, a u tradiciji Carigrada nikad jedno dijete nije krunjeno za vladara nasljednika. No, uz tog mladog nasljednika javio se je kao pretendent na prijestolje basileiosa Aleksis Apokaukos.

U tom neredu vojska saveznika Srba i Bugara je već došla do Soluna i išla je na Carigrad, u kojem je izblila pobuna. Carski dvor je spaljen i i patrijarh je sebe proglasio vladarem u očekivanju mirnog rješenja dvorske "revolucije". Situacija se je smirila i Ivan je okrunjen za basileiosa kao Ivan V. No, nesposoban da odoli sve većim intrigama oko prijestola, Ivan odlučio povući se u samostan.

U tom metežu srpski dvor je dodao sa svoje strane još jednu intrigu.

KAZNENA PRIJAVA PROTIV prof. dr. sc. IVE JOSIPOVIĆA

HRVATSKI ULJUDBENI POKRET

Zagreb - Pete Poljanice 7
hrvatska.uljudba@gmail.com

Posl. br. KPNS-0010/10

Zagreb, na dne 10. kolovoza 2010.

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO RH
USKOK, Dinko Cvitan, ravnatelj
Gajeva 30.a - 10000 ZAGREB

Na znanje:
EUROPEAN COMMISSION
Štefan Füle, Commissioner corner
putem: Delegacija Europske Unije u RH
Trg žrtava fašizma 6 – 10000 ZAGREB

Predmet:

**Kaznena prijava u svezi s protuzakonom
djelovanjem fizičke osobe**

**Prof. dr. sc. Ivo Josipović, adresa na poslu:
Zagreb, Pantovčak 241**

koja je počinila kazneno djelo iz čl. 154. Kaznenog zakona RH, dotično u obliku **naknadne pomoći počinitelju kaznenog djela protiv Republike Hrvatske**, jer je:

U povodu donošenja Rezolucije 1096. o uklanjanju naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih sustava Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 27. lipnja 1996. i Rezolucije 1481. o međunarodnoj osudi zločina totalitarnih komunističkih poredaka (režima) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 25. siječnja 2006. savezni povjerenik Njemačkog saveznog povjerenstva za dokumente bivšeg Stasia objavio je pod naslovom "Parlamentarna skupština Vijeća Europe osuđuje masovna kršenja ljudskih prava od strane totalitarnih komunističkih režima" priopćenje za medije Vijeća Europe od 25. siječnja 2006.:

"... Vijeće parlamentarne skupštine Europe danas je osudilo masovna kršenja ljudskih prava od strane totalitarnih komunističkih režima te izrazilo sućut, razumijevanje i priznanje žrtvama tih zločina.

Skupština parlamentaraca iz 46 europskih zemalja ujedinjenih u rezoluciji izražavaju da su ta djela nasilja uključila individualna i kolektivna pogubljenja, kao i smrt u koncentracijskim logorima, izgladnjivanje, deportacije, mučenje, ropstvo, prisilni rad i druge oblike masovnog psihičkog terora ..."

To se odnosi na sve komunističke ili postkomunističke stranke u državama članicama Europe, koje to još nisu učinile, da učine ponovnu procjenu i vrednovanje povijesti komunizma i vlastite prošlosti.

Republika Hrvatska hoće u Europsku Uniju, ali to za nju kao da ne vrijedi. Istina, Hrvatski Sabor je, potvrđujući smisao i sadržaj Rezolucije 1.096 i Rezolucije 1.481, donio 30. lipnja 2006. Deklaraciju o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnoga komunističkoga poretka u Hrvatskoj 1945-1990. godine. **Međutim, samo kao mrtvo slovo na papiru.**

Po tradicijskom komunističko-boljševičkom običaju.

Štoviše, od prof. dr. sc. Ive Josipovića, osobe trenutno na položaju predsjednika Republike Hrvatske, imali smo prigodu 27. srpnja 2010. slu-

šati sablažnjive riječi, **kojima se nastoji čak i afirmirati** od Parlamentarne skupštine Vijeća Europe osuđeni komunistsko-boljševički totalitarizam:

"S ponosom nosite partizanske kape" – tro-roge s crvenom zvijezdom, dakako, tobože zaboravljajući da se je pod tim kapama rušila Hrvatska Država 1941. te palila i gazila Republika Hrvatska 1991. Nije zaboravio pritom dodati niti sljedeće: **"Tada sam prijateljima i suborcima mojeg oca s ponosom rekao: stavite odličja da ih svi vidimo"**. Sa slikom Josipa Broza Tita i Josifa Visarionoviča Staljina.

Dokazi:

Priznanje osumnjičenika

www.vecernji.hr – 27. srpnja 2010.

Razni internetski portali i forumi

Što to pak znači jako dobro znamo, jer nam je itekako poznato **tko je i što je bio otac prof. dr. sc. Ive Josipovića**, što je i kako je u svoje totalitarističko-boljševičko doba radio.

Na taj je način prof. dr. sc. Ivo Josipović otvoreno krenuo u rušenje društveno-političkog sustava Republike Hrvatske, pa i nje same, što je teško kazneno djelo, za koje se traži i očekuje primjena odgovarajućih zakonskih sankcija.

Očekujemo to od Vas.

HRVATSKI ULJUDBENI POKRET

dr. sc. Tomislav Dragun
predsjednik

PASTIRI I STADO!

Mate Ćavar, Zagreb

Minula je Gospojina u zemlji i domovini Hrvata. Nije nam dovoljno poznato da se i u jednoj drugoj zemlji na svijetu ovoliko slavi Marijino uznesenje na Nebo. Mi znamo kako se Marija Majka Isusova na Efeškom Koncilu iz 431. godine proglasila Bogorodicom. A tek 1. studenog 1950. usvojena je dogma o Marijinu uznesenju, duhom i tijelom na Nebo. To se zbilo za vrijeme Pape Pia XII.

I zanimljivo je da su pri tome sudjelovali i hr-

vatski duhovni Marijolozi, kojima je Papa odavao veliko priznanje. No prava je milina promatrati hrvatske kolone hodočasnika na desetine kilometara dugoga puta u tolika brojna Marijina svetišta Hrvata u cijeloj domovini, od Boke do Zemuna i Subotice. Radi se o stotinama tisuća katoličkih vjernika koji se utječu svojoj Majci Kraljici Hrvata. I Hrvati imaju razloga za to. Kristova Majka Marija bila nam je zaštitnica kroz cijelu povijest, od kneza Porge i njegova primanja vjere Isusove po biskupu Ivanu Ravenjaninu iz 641. godine pa do danas. I po tim velikim hodočasničkim svetištima uglavnom su svete mise predvodili naši pastiri biskupi i nadbiskupi. Bili su oni i glavni propovjednici.

U Mariji Bistrici kardinal Josip Bozanić, a u povijesnom Aljmašu predsjednik HBK gospodin Marin Srakić i tako dalje. Čulo se jako vjerski dubokih i nadahnutih propovijedi ali bio i je i pokoji izuzetak iz tih sadržaja.

U Mariji Bistrici među mnoštvom bila je i vladajuća elita s predsjednikom Vlade R. Hrvatske gospođom Jadrankom Kosor. Zaista lijepo. No kao i uvijek uzoriti kardinal J. Bo-

zanić propovijeda po običaju uopćeno s dosta pouka iz vjerskog života. A u Aljmašu je bilo nešto slično s nekim primjedbama.

Poštovani predsjednik HBK Marin Srakić kao da je u nekim dijelovima svoje propovijedi zamijenio pozicione uloge "pastira i stada". On veli kako nije na biskupima K. Crkve da se upuštaju u kritike, nego da bi to trebali na nižim razinama kritizirajući vjernike koji bi trebali biti bolji. U tome smislu je ovaj dio propovijedi M. Srakića nedorečen, pa nam se

čini da su se zamijenile uloge. Stado bez pastira je obezglavljeno i često izloženo svim opasnostima vukova i drugih zvijeri. Tako je i u našem slučaju sada u Hrvatskoj.

Trebali smo čekati stoljećima dok se nije rodio jedan pravi nacionalni pastir, koji se zvaše Franjo Tuđman. I što bismo bili u velikosrpskoj agresiji da nije bilo Gojka Šuška, A. Gotovine, B. Glavaša, M. Norca i drugih supastira Franje Tuđmana. Kako bi hrvatski katolički narod izdržao bez Stepinca, Šepera, Kuharića.

TEŠKA JE SRAMOTA ŠTO SU NAŠI GENERALI U ZATVORU. HRVATSKOM VLADAJU BIVŠI KOMUNISTI I NJIHOVA DJECA. DOK SE NE RIJEŠIMO TIH KOMUNISTA (NE)MOŽEMO BITI SLOBODNA ZEMLJA.

Branko Stojković, Bjelovar

Franjo Tuđman je izdao Vukovar, a Stjepan Mesić ga je razarao.

Nemoguće je više gledati kako cijela hrvatska sirotinja pati. Bez posla, bez novca i dovoljno hrane za život. Nismo se borili za takvu Hrvatsku u kojoj su naši generali u zatvorima. Ja nemam ništa protiv poštenih Srba, no hrvatski generali su u zatvorima, a četnici koji su dizali pobunu šeću slobodni po Hrvatskoj.

Bivši komunisti su iskoristili Domovinski rat

Kada se riješimo svih bivših komunista koji su u vlasti, tek onda možemo reći da smo sasvim slobodna zemlja. Tuđmana i Mesića je školovala UDB-a i oni su bili njihovi izvršitelji. Sakrili su se iza hrvatstva, a teško zlo su donijeli. Još uvijek smo država s tradicijom zataškavanja zločina i pljački. I ova vlada na čelu s Jadrankom Kosor ismijava Hrvate, jer Hrvati su građani u Hrvatskoj - koja nije njihova. Oni nam govore svakodnevno o recesiji i šparanju - a kupuju najmodernije milijunske aute i vozikaju se dan i noć.

I Crkva se je povezala s bivšim komunistima - i za novac im je oprostila "velike grijeha"

ISUS je ukinuo sve idole, kumire tradicionalne blagdane, lažne svećenike i hodočašća po gorama i hramovima... "Od danas se ne ćete klanjati Bogu ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu, ..., vi ne znate čemu se klanjate, ..., od danas će te se klanjati samo u duhu istine..." (Iv. 4,1-30.) NZ – Biblija,

KOG STE VRAGA TOLIKO IZNENAĐENI?

Diana Majhen, Zagreb

Od kako je započela turistička sezona, rijetko da otvorimo neki medij a da ne naletimo na članak tipa „Rekli Srbima da se gone natrag u Srbiju“, „Izvrijedali turiste iz Srbije“, „Barbari napali srpske turiste“ i sl.

Nije da smo i prije ljeta bili pošteđeni toga da izolirani incidenti postaju vijesti dana, prikazujući tako Hrvate nekim zaostalim spiljskim plemenom, koje se još nije maknulo iz kamenog doba i sve pridošlice dočekuje toljagama i kopljima.

Kroz naše se medije kontinuirano provlači svehrvatska krivnja, bilo da je u pitanju Domovinski rat, odnos prema Srbima danas ili tako omiljena tema svim podrumarima i jugoslavenima, zločini iz Domovinskog rata.

Vlastiti se kukavičluk pere na taj način da se pokušava prikazati kako je rat bio nepotreban i kako smo svi mi, eto, zavedeni i prevareni, pa smo stupili u rat sa bratskim narodom iako su nam u tom suživotu pola stoljeća cvale ruže. Naravno, oni koji zastupaju tu tezu, nikako da nam objasne zašto u to vrijeme nisu izašli iz podruma ili došli iz inozemstva gdje su se skrivali, pa jednim zamahom čarobnog štapića otjerali jugočetničku vojsku iz Hrvatske i time izbjegli to, za njih, nepotrebno prolijevanje krvi.

U to su vrijeme ti koji danas razvlače hrvatske branitelje na svakom koraku bili tako dobro skriveni, da su o ratu slušali samo na TV ili radiju. Ali ih to ni najmanje ne sprječava u tome da se danas postavljaju kao najveći stručnjaci i sveznalice, te da nama, koji smo taj rat prošli sa puškom u ruci, objašnjavaju što se to točno događalo i koliko je ta Hrvatska vojska u stvari bila zločinačka.

Ti ljudi u stvari predstavljaju fenomene i mislim da bi ih trebalo zaposliti, recimo, u NASA-i, gdje bi bez ikakvih pomagala pratili satelite. Ako su iz podruma mogli pratiti prve crte bojišnica u Hrvatskoj, onda valjda mogu i ovo.

No, vratimo se malo turizmu i medijskim natpisima.

Mene doista iskreno zanima, što se očekivalo kada su u pitanju srpski turisti?

Nikako ne mislim da trebamo živjeti u prošlosti, niti mislim da nam je svaki Srbin kriv za nešto. Potpuno shvaćam da je u Srbiji bilo dobrih, poštenih ljudi, koji nisu htjeli rat, ali su očito bili u debeloj manjini, s obzirom da je rata ipak bilo.

Ali što se očekuje od hrvatskih branitelja, npr. stopostotnih invalida, od onih kojima su četnici poklali suborce i prijatelje pred njihovim očima? Što se očekuje od udovica, djece bez roditelja, majki bez sinova, a sve to mogu zahvaliti jugočetnicima? Što očekivati od nekoga za koga to „bre“ znači samo jedno i jedino: palež, silovanja i klanja.

U svojih deset godina ljubakanja sa Srbijom, Mesić nije uspio zatrti istinu o tome tko je tu bio agresor, a tko žrtva. Neće uspjeti ni Josipović, bratimeći se sa srpskim predsjednikom koji traži da se zabrani proslava Oluje zato što je bila zločinački pothvat.

Mora se shvatiti ono osnovno.

Hrvatska vojska nije pobjednička vojska u onom smislu u kojem je to inače u svim državama u svijetu. To je vojska čije sudionike svako malo optužuju za neki zločin nad „nevinim srpskim civilima“, vojska koja svako malo sahranjuje nekog svog preživjelog zato što je podigao ruku na sebe, ne mogavši više gledati Hrvatsku koju su mu ukrali.

Koliki su hrvatski branitelji bez krova nad glavom, koliki jedva preživljavaju od crkavica koje dobijaju od Vlade, koliki nisu u mogućnosti školovati djecu i priuštiti im pristojan život.

Zar se tako teško zapitati, kakve misli prolaze u glavama takvih ljudi, kada gledaju kako se na naše more u luksuznim automobilima dovoze pripadnici naroda koji nas je pokušao izbrišati sa lica zemlje?

I postavljaju li oni sebi potpuno opravdana pitanja, naročito u svijetlu toga da Srbija nikakvu ratnu oštetu nije isplatila, da se nije ni pošteno ispričala, te da se još razmatra i povlačenje hrvatske tužbe protiv Srbije za genocid?

Trebamo li sve to zaboraviti zato što je Josipović uspio namoliti svog pobratima Tadića da nam vrati jednu od tisuća ikona koje su opljačkali širom Hrvatske?

Kako trebamo reagirati kada nam ti turisti pokazuju tri prsta usred Hrvatske i još nam usput dobacuju sve i svašta, vrijeđajući naše mrtve?

Da bi se moglo oprostiti, potrebne su dvije stvari: iskrena isprika i vrijeme koje će ublažiti bol.

Mi nismo dobili ni jedno ni drugo.

Od isprike ni traga ni glasa, a što se vremena tiče, pa par godina nakon rata, dok su se po cijeloj Hrvatskoj otkopavale masovne grobnice u kojima su četnici smještali pobijene Hrvate, cijela je državna svita trčala npr u Biljane Donje, radi jednog razbijenog srpskog prozora. I usput nas pokušavali „predogojiti“ kako moramo zaboraviti one kokarde i petokrake i u Srbima gledati prijatelje.

Danas, petnaest godina nakon rata, doista je vrijeme da se neke stvari postave drugačije.

Ali sve dok se to radi silom, sve dok se po hrvatskim braniteljima gazi a istovremeno nam se ispire mozak po pitanju onih koji su pucali

po nama, a sve u svrhu ponovnog bratstva i jedinstva, od toga ništa.

Taman da se Josipović, nakon onoliko ljubakanja, s Tadićem upusti u javni pomirbeni seks na Zrču, ništa se promijeniti neće.

GLAS KONCILA SPUSTIO I POSLJEDNJU ZAVJESU S PROTUDRŽAVNOG I PROTUHRVATSKOG POLITIČKOG ESTABLIŠMENTA

Josip Kokić, Zagreb

Hvala Bogu da se je i to konačno dogodilo na ovako izravan način i vjerujem da taj izričaj može biti snažan poticaj svim domoljubima za hrabro i učinkovito uključenje u javni život za spas naroda i države Hrvatske. Isto tako vjerujem da je **ona manjina među biskupima koja je posve domoljubno orijentirana** konačno dobila pravo javnosti, makar sam sve biskupe s pravom nazvao farizejima zbog njihove šutnje koja je značila ujedno i potporu toj bešćutoj vlasti. Nadam se da nakon ovog Mikleničevog hvale vrijednog izričaja neće doći od vrha HBK-HFK još jedna ograda poput one o dvadesetobjeljetnici Iustitia et pax koja je na najbolji mogući način progovorila o sramnom Arbitražnom sporazumu o granici sa Slovenijom, i to sa svih aspekata, pravnih, povijesnih, vjerskih, pravednih na temelju Međunarodnog prava i međususjedskih odnosa dvaju naroda. Tada su slovenski biskupi postupili protivno kršćanskim načelima i priklonili se stavovima trule EU i njihovih slugu u vlasti RS. Za slovenske biskupe to nije čudno ali za naše je to bilo sramotno.

Hvala Bogu da se narod hrvatski budi iz dosadašnjeg pasivnog stanja punog apatije i beznađa, misleći kako mi kao mali narod ne možemo ništa učiniti kako bi izašli iz tog vrtloga sprege naše izdajničke vlasti i tzv. Međunarodne zajednice, ne po narodima Europe već po njihovoj administraciji koja ne brine ni o svojim vlastitim narodima.

Naš otpor prema ulasku u tu trulu EU u ovoj zadnjoj fazi prije nego naša izdajnička vlast potpiše sporazum o pristupanju, a već se najavljuje za vrijeme predsjedanja Mađarske, mora pružiti aktivan građanski otpor, učinkovit i ustajan, prožet svojom katoličkom vjerom, s krunicom i svijećom uz javnu i vidnu potporu hrvatskih istinskih branitelja kojima je krunica oko vrata bila jedino utočište u vrijeme krvave velikosrpske agresije na RH.

MOTO TOG POKRETA OTPORA MORA BITI POD GESLOM: BOŽE ČUVAJ HRVATSKU!!!

Ovo je doista sudbonosni trenutak ako želimo sačuvati svoj narod i državu, svoju djecu i svoj dom za narod svoj i vjeru svoju koja nas je i održala svu patničku i mukotrpnu povijest uz enormne žrtve do današnjih dana. Ako želimo da sve te žrtve a posebice u našem obrambenom Domovinskom ratu ne budu UZALUDNE, dignimo svoj glas i u ime svih tih nevinih žrtava kako bi sačuvali zajednički ostvareni san, SLOBODNU I SUVERENU DRŽAVU HRVATSKU, za nas i sva naša buduća pokoljenja, na daru koji nam je BOG dao. Svaki dar se mora poštivati, voljeti i čuvati kao zjenicu oka svoga.

Svi oni koji do sada nisu progledali svu pogubnost ulaska u tu trulu EU, vrijeme je da progledaju, a tome je uvelike doprinio GLAS KONCILA i njegov urednik kanonik Ivan Miklenić uz potporu i suglasnost domoljubnih biskupa, koji su svojim stajalištima postigli dominaciju unutar još uvijek HBK –HFK, dok se jednoglasno ne očituju o pogubnosti ulaska u ovakvu EU po svojoj administraciji. Čast rijetkima unutar te integracije koji pružaju otpor.

Ponovit ću nešto što je vrlo bitno u cilju spoznaje vrijednosti našeg katoličkog hrvatskog naroda, a ta vrijednost je i poznata i priznata u povijesti u obrani vjere i kršćanskih načela, posebice od katoličke Crkve.

Naš doprinos ne-ulaska u ovakvu trulu EU koja se je odrekla svojih kršćanskih korijena i posve priklonila trulom i bešćutom liberalizmu i kapitalu, danas može biti poticaj buđenju posebice malih europskih naroda ali i građana velikih naroda da stanu tome na kraj i okrenu se istinskim vrijednostima utemeljenim na kršćanskim načelima. Bio bi to veliki hrvatski doprinos EUROPI koja se je posve izgubila u bitnim vrijednostima za čovjeka i sve ljude dobre volje diljem kontinenta.

Ostalo nam je malo vremena za taj otpor, a sada je itekako povoljan trenutak za smjenu vlasti koja nije dostojna i koja se je u potpunosti odcijepila od vlastitog naroda i to već dugi niz godina. Grana koja se odcijepi od stabla ona se neminovno suši, a tada je lako slomiti i odbaciti.

NE PUTEVIM TZV. IZBORIMA, JER PREVARA U NJIMA APSOLUTNO DOMINIRA, VEĆ PUTEVIM **SVEOPĆEG DOMOLJUBNOG OTPORA** DO NJIHOVA SILASKA S VLASTI, U MIRU I BEZ IKAKVOG NASILJA. MOLITVA, KRUNI-

CA I UPALJENA SVIJEĆA JE NAŠE JEDINO ORUŽJE KAKO BI UKLONILI TAMU KOJA HRVATSKU POPUT ZMIJE OBAVIJA. MAJKA BOŽJA ODVJETNICA HRVATSKE AKO JOJ SE ISKRENO OBRATIMO SIGURNO ĆE NAM POMOĆI KAO I U DOMOVINSKOM RATU KAD SMO PROTIV SVIH SILA IZBORILI SLOBODU I SAMOSTALNOST DRŽAVE HRVATSKE. NAŠA SUDBINA JE OVDJE I SADA U POTPUNOSTI U NAŠIM RUKAMA I TO NEMOJMO SMETNUTI NI SA SRCA NI SA UMA.

JADAN SMO MI NAROD

prof. Žarko Marić, Zagreb

Jedite koliko god hoćete. Sekirajte se koliko god hoćete. Samo se redovito rekreirajte. Rekreacija je izravno u funkciji zdravlja i proizvodnje. Mnoge uspješne europske i domaće tvrtke, uspješne su i zato što svoja sredstva ulažu u rekreativne i sportske aktivnosti svojih djelatnika. Rekreacija može biti svaka djelatnost koja nije vezana uz Vašu profesiju.

Ovo su samo neke od zapamćenih znanstvenih spoznaja koje je prof. dr. Mirko Relac, u prepunoj studentskoj dvorani, početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća, prenosio svojim studentima.

Kako su mi i spomenute spoznaje omogućile da, relativno zdrav zakoračim u sedmo desetljeće života, osjetio sam potrebu prisustvovati na njegovom posljednjem ispraćaju (Kineziološki fakultet i groblje Mirogoj).

Dodatni motiv je bio i saznanje 90-ih godina, da se spomenuti profesor, u cvijetu svoje mladosti, odazvao zovu domovine i bio pitomac Domobranske akademije, pa je s rijetkim preživjelim, 50 godina kasnije, obnovio "Časnički klub 242" čiji je bio aktivni član.

Dakle, kao takav, provukao se kroz iglene uši poslije ratnog jugokomunističkog pakla i bio zrnce koje je prošlo kroz rupice Bleiburškog sita i rešeta, koje su istovremeno bile pretijesne za stotine tisuća drugih.

Jeste. Mene je zadužio da bude ispraćen uz mirozov i nacionalnu zastavu, ali ... ama jadan smo mi narod. Nemojte molim Vas spominjati moje ime. Ispovjedio mi se stari, skoro uplašeni

80-godišnjak, njegov kolega iz udruge, koji je na posljednji ispraćaj došao u svoje ime.

Na razgovor s najstarijim i slučajno pogođenom, pravim sugovornikom poslije sprovoda, odlučio sam se, i sam iznenađen što se uz svećenika i još 5 govornika koji su

govorili o njegovoj bogatoj profesorskoj, sportsko-rekreativno znanstvenoj i društvenoj dimenziji, niti riječi nije čulo o ovome što sam ja ispričao u svom tekstu i što je bila pokojnikova želja.

Brisače Tuđmanove sintagme "Imamo Hrvatsku" razotkrio je profesorov student, koga je sam Bog poslao na njegov posljednji ispraćaj.

NADOM U POMORSKU BUDUĆNOST (1. dio)

Đivo Bašić, Dubrovnik

Kr. Pomorska vojna akademija u Dubrovniku [1935.]

"Kad je naš narod u davnoj prošlosti s Vlačice, Malaštice, Ivanice i ostalih brojnih planina i klanaca na obalama Dinarskog sistema ugledao po prvi put more uočio je i neka sitna naselja, gdje su ljudi bili puni života, brzine i vještine, a koji su se na svojim hridinama uzdržavali **crpeći sve iz mora**. Naši su im se tiho približili, ušli su pomalo u ta gnijezda galebova, **izmješali su se**, te su i **oni naučili da se i od moradade živjeti**. Dok su im ti stari mediteranci pružili svoju tradiciju da se iz nje nauče pomorskom životu, dotle su naši donijeli fizičku [i duhovnu] snagu i veze s prostranim i bogatim zaljeđem. **Tek je u toj amalgamaciji Dubrovnik našao svoj prosperitet**.

Od onih davnih vremena pa do danas Dubrovčani su bez prekida ušćevali našem narodu mediteranske tradicije, zato nije nikakvo čudo da je... bilo **odlučeno da se baš u Dubrovniku osnuje Kr. Pomorska vojna akademija**. Na ovoj čvrstoj osnovi, najbogatijoj pomorskim tradicijama, odgajaju se ne samo **vješti pomorci, nego i junački branitelji naše obale**, koji će osim toga biti i budni zaštitnici naše trgovačke mornarice. U tom i jest značaj tog visokog zavoda da od izabrane mladosti našeg čitavog naroda stvara na ovom našem moru one koji će pred očima susjeda i stranih naroda predstavljati našu pomorsku snagu i u isto vrijeme steći kod njih zasluženost poštovanje. Naš narod mora biti svijestan toga da je ratna mornarica element koji je svakom narodu bezuvjetno potreban za sigurnost i obranu. [Takva potreba bila bi smiješna da ni jedna država nema ratnu mornaricu.] **Ratna mornarica je ona koja nam stvara ugled i prestiž na moru u inozemstvu**. Ona je važan instrument vanjske politike i u mirno doba jaka osnovica po kojoj trgovačka mornarica dobija svoju pravu snagu i odlučnost u nastupu.

Moderni pomorski časnik ratne mornarice poz-

van je upravljati ratnim brodovima, tim čudovitim suvremene tehnike s kompliciranim tehničkim uređajima, brodovima ogromnih brzina kao što je naš razarač 'Dubrovnik' sa svojih 37 milja brzine ili podmornicama i aparatima pomorske avijacije. Razumljivo je da suvremeni časnik ratne mornarice treba i naročitu izobrazbu kako bi mogao udovoljiti svim zahtjevima tog poziva.

Zavodi u kojima se odgajaju pomorski časnici u svim pomorskim zemljama uređeni su posebnom pozornošću i vođeni osobitom brigom. Ovakvih institucija ima [1935.] ukupno oko 25 na svijetu, a i velike države nemaju nego samo po jedan zavod te vrste.

I naša Akademija predstavlja jednu takvu instituciju i spada u rang visoke škole u koju se primaju samo pitomci [polaznici] sa završenom maturom gimnazije, pomorske trgovačke akademije ili realke. **Tek nakon daljnje 3 godine**

studija pitomci [polaznici] postaju pomorski časnici. Imenovanjem pitomca [polaznika] poručnikom korvete studij je samo djelomično završen jer se njegova izobrazba vrši dalje u praksi časničke službe i na kursevima.

U Pomorsku vojnu akademiju primaju se samo oni kandidati koji su podvrgnuti veoma **rigoroznom liječničkom pregledu**, te nakon toga položili **ispit iz aritmetike, geometrije, fizike, kemije, zemljopisa i jednog stranog jezika**. Pitomac [polaznik] stupa u zavod kao **pitomac [polaznik] mornar**, te tijekom studija stječe **činove do zaključno narednika**. Za vrijeme od tri godine vrši se u zavodu teoretska i praktična nastava, te ona na brodovima, čamcima i tijekom dužeg ukrcanja na školskim brodovima.

Akademija je **smještena u Gružu** u krasnom parku. Tu se u raznim zgradama nalaze [1935.] njeni pojedini djelovi, potrebni uređaji i igrališta za šport. U gruškoj luci na Batali nalazi se sidrište naše Akademije, gdje su stalno dvije plovne jedinice Kr. brod 'Orao' i drager 'D 2', te razni manji brodovi u svrhu praktične obuke.

Njezin prvi upravitelj [ravatelj] bio je **kapetan bojnog broda pok. Adolf Mladić**, koji je zavodom upravljao 4 godine. Poslije njega 1927.-1929. bio je upravitelj Akademije kapetan bojnog broda **Mirko Cvitković**, od 1929. do 1931. kapetan bojnog broda **Edgard Vasić**, a od 1931. do siječnja 1934. kapetan bojnog broda **Janko Kršnjavi**. Sada [1935.] upravlja zavodom privremeno pomoćnik zapovjednika [ravatelj] Pomorske vojne akademije kapetan fregate **Dr. V[ilim] Bačić**.

Iz redovnih klasa naše Akademije do danas je izišlo 9 klasa mladih časnika koji su našoj ponosnoj mornarici dali veći broj vrijednih časnika od kojih se **najstariji nalaze danas već u činu poručnika bojnog broda**. U zavodu poučavaju, pored pomorskih časnika-klasnih nadstojnika i časnika nastavnika iz vojničkih, pomorskih i tehničkih predmeta, i viši vojni profesori istaknutih znanstvenih kvalifikacija kao i neki kontra[k]tualni [ugovorni, ugovorom obvezani] profesori iz reda dubrovačkih znanstvenika.

Grad Dubrovnik uz naročito shvaćanje vjekovnih pomorskih tradicija prati razvoj naše Pomorsko vojne akademije u kojoj s čitavim narodom gleda ponos i nadu sigurne budućnosti [hrvatske] države na moru".

(Nadom u pomorsku budućnost, Kr. Pomorska vojna akademija u Dubrovniku, *Dubrava*, god. III, br. 27, (Uskrs), Dubrovnik, 1935, str. 19).

Dubrovačka Pomorsko-trgovačka akademija [1935.]

"Je li moguće pisati o slavnoj prošlosti dubrovačkog pomorstva i o njegovoj sadašnjoj ulozi, a da se ni za trenutak ne zaustavimo na zavodu koji je u našem pomorstvu kroz desetljeća odgajao elitni podmladak? Za nas je već u samom pojmu pomorstva obuhvaćena i '**Nautika**' - kako je puk još i danas zove - jer je kroz ovih osamdeset godina toliko srasla s praktičnim pomorskim životom da je zbilja nemoguće odvajati.

'Ko ne pozna duh ove škole mogao bi kazati da je jedna škola k'o i druga, jedna nalik drugoj, a ipak nije tako. **Nautika se ne može podičiti starosti naše petstogodišnje Gimnazije**. Njena tradicija - ona koja počimlje na školskim klupama - seže unatrag osam desetljeća, od dana **24. rujna 1849.** godine, kada je **osnovana poveljom austrijskog cara Franja Josipa I.** Ali to još nije sve. Jedna druga škola postojala je mnogo prije ove. Bez povelje i školskih klupa, zamjenjenih gorkim životom na jedrenjačama, pripremali su se 'škrivani' za poziv pomorskih kapetana. Radili su i učili, ispreplićući tako teoriju s praksom. **Ova 'škola' postojala je mnogo prije sadašnje Pomorske akademije**, a njezin početak treba tražiti **u vremenu prvih početaka dubrovačkog pomorstva**. Vara se tko misli da ove dvije škole nemaju ničeg zajedničkog. To zapravo i nisu dvije škole, nego samo jedna s dvije markantne etape. Razvoj nautičke znanosti u prijelaznoj eri jedra na paru tražio je novi sustav obuke i u tom traženju rodila se današnja Pomorsko-trgovačka akademija. Ona je dakle imala školovati novi kadar kapetana koji će odgovarati sve većim potrebama i zahtjevima pomorskog života. **Prva Nautička škola imala je tri razreda**. Reorganizacijom

izvršenom 1897. dobila je novi nastavni plan podijeljen na **pet razreda**, od kojih dva pripravna i tri tečaja. Treća i posljednja reorganizacija izvršena je 1922. godine kada je Nautička škola dobila naziv **Trgovačko-pomorske akademije, podijeljene u četiri razreda**, ali za upis u I. razred traži[o] se niži tečajni ispit, dakle niža srednjoškolska izobrazba.

Čudna je njezina povijest. Već 1860. godine školska je vlast bila odlučila da je zatvori, jer je u svakom razredu bilo samo 2-3 učenika. Ali Dubrovnik je uspio opet stvoriti školu, svijestan vrijednosti zavoda za naše pomorstvo. Skoro slična sudbina snašla je ovu školu 1925. godine u vremenu jedne od najtežih kriza svjetskog pomorstva. Ali Dubrovnik je i tada progovorio, ustao, branio i obranio. Lokalni je tisak uspio alarmantnim člancima uvjeriti zainteresirane da **zatvaranje škole znači polaganje oružja u borbi**. Umjesto ovog sredstva, koje ne može donijeti koristi, tisak je savjetovao da se svim silama poradi na podignuću našeg pomorstva koji će biti u stanju zaposliti sve mlade. Konačno je prevladao razbor. Trgovačko-pomorska akademija nastavila je životom. Dubrovnik nije smio izgubiti školu na koju ima najviše i apsolutno pravo, više nego ostali gradovi, jer **ima više tonaže nego svi dalmatinski gradovi skupa**.

U vremenu poslijeratne krize parobrodarstva stotine nautičara zaposlilo se na kopnu. Ovo ističem kao dokaz spremne koju su đaci, premda stručno školovani, pokazali i u ostalim zvanjima.

Od osnutka do danas izmijenilo se **deset ravnatelja** i to: **Arbanas kan. Nikola, Bradaš Nikola, Pitarević kan. Đuro, Melchiori Vlado, Adamović Vinko, Podić Jakov, Klaić Lujo, Didolić Nikola, Riboli Antun i Lovričević Ivo**. Današnji ravnatelj g. **prof. Kobasica Marin** bio je dugo godina profesor u istoj školi, a kasnije ravnatelj Pomorsko-trgovačke akademije u Bakru".

(Nadom u pomorsku budućnost, Dubrovačka Pomorsko-trgovačka akademija, *Dubrava*, god. III, br. 27, (Uskrs), Dubrovnik, 1935, str. 19-20).

Pomorska akademija u Dubrovniku

Povodom 95. obljetnice ove vrijedne naše državne ustanove [1849.-1944.]

"Dubrovačko pomorstvo gradili su i izgrađivali vjekovima. Mi danas gledamo Dubrovnik kao riznicu svega onoga što su dubrovački pomorci **kroz 12 stoljeća** prikupljali i donosili u svoj grad.

Mi, a s nama cijeli svijet, divi se veličanstvenim zidinama s Minčetom, Revelinom, Bokarom i sv. Ivanom, divimo se eleganciji i njihovu ukusu, a ne mislimo da su i oni dobrim dielom **izgrađeni od prihoda pomorske trgovine Dubrovnika. Pomorski muzej u Rupama** [danas u tvrđavi Sv. Ivana] tek je jedan dio riznice bogatih pomorskih spomenika Dubrovnika, a naš **Lopuđanin Vicko Bune s hrvatskom posadom bio je drugi koji je iza Ameriga Vespuccia oplovio svijet** i učinio podvig **vlastitim sredstvima** kao dubrovački admiral vriedan svakog divljenja i kojemu je njegov rodni grad usćuvao uspomenu do danas.

Pred više stoljeća naši sugrađani koji su se posvećivali pomorstvu, niesu polazili neke osobite pomorske škole. Život na brodu, praksa i putovanja podizali su dubrovačko pomorstvo čija je slava i snaga dopirala do svih krajeva svijeta. Nije stoga čudo da se težilo kako bi Dubrovnik dobio jednu pomorsku školu, gdje bi pomorski naraštaj dobijao stručnu izobrazbu. Iako je Dubrovnik neke naučne zavode, kao npr. **gimnaziju, imao pred preko 500 godina**, prva pomorska škola u Dubrovniku osnovana je 1849. godine, dakle pred 95 godina [do 1944.], a radom je započela 1852.

Državna pomorsko-trgovačka akademija u Dubrovniku koja je na 24. rujna ove [1944.] navršila 95. obljetnicu svog djelovanja, [po]radi pomankanja stručnih sila započela je radom dvije godine kasnije. Zavod je osnovan poveljom Franja Josipa I. **Pod imenom Nautičke škole, zavod je djelovao sve do 1923.** kad je krajem siečnja preuređen i odredbom 'Kr. zemaljske vlade' dobio naziv **Pomorsko-trgovačke akademije**. 18. ožujka 1932. opet je donesen novi zakon po kojem je zavod dobio naziv **Državna pomorsko-trgovačka akademija**.

PRAVO NA SLOBODU I DRŽAVU

“Spremnost”, Zagreb, br. 164-165,
Uskrs, 1945.

**Poslovni odbor Hrvatskog Katoličkog
Episkopata uputio je sa svoga
zasjedanja pod predsjedanjem
hrvatskog metropolite
dra Alojzija Stepinca poslanicu
hrvatskim katoličkim vjernicima
koja glasi:**

Kadgod smo se u prošlosti mi, hrvatski katolički biskupi, obraćali vama, svome duhovnom stadi, činili smo to u zgodama, koje duboko zasiecaju u život naših duša. U ovim teškim ratnim prilikama, nije nam bilo moguće dolaziti u dodir sa svojim vjernicima, da svagdje, u svakoj župi na licu mjesta vidamo teške rane, od kojih krvare naši vjernici širom hrvatskih biskupija. Budući da se boli naših vjernika, ill bolje čitavoga hrvatskoga naroda, povećavaju iz dana u dan, i njihove brige za budućnost bivaju sve veće u moru neistina, laži i kleveta, što se sa svih strana smišljeno i proračunano siplju protiv našega naroda, Poslovni odbor Biskupskih Kon-

ferencija kao zastupnik čitavoga Hrvatskog Katoličkog Episkopata smatrao je za svoju dužnost, da vama, svojim dragim vjernicima, upravi nekoliko rieči i da već sada razkrinka neke smišljene klevete i podvale uperene protiv najsvetijih probitaka Katoličke Crkve i Hrvatskoga Naroda, u kojemu ona djeluje.

Duboko osjećajući važnost vremena, u kojemu živimo, i sviestni teške odgovornosti, koju nosimo pred sadašnjošću i budućnošću pozivamo prije svega svoje vjernike, da se još uže sjedine s nama u izpoviedanju prave vjere u Boga, kao začetnika, zakonodavca i svrhodavca života, misleći u svim svojim djelima na bezsmrtnost i neprocienjivo čudoredno dostojanstvo svakoga čovjeka, koje je danas gotovo podpuno prezreno.

Ujedinjeni s Nasljednikom Sv. Petra, obećajemo kao i naši pradjedovi u doba pape Agatona i Ivana VII., da nas od Svete Stolice ne će razstaviti ni prostorna udaljenost, ni vlastite muke, ni krive obtužbe neprijatelja Svete Crkve, pa došlo što mu drago.

Gledajući patnje, koje su zadešavale Hrvatski Narod u 20. stoljeću i koje su u posljednjih nekoliko godina dosegle bolnost Jobovih rana, pozivamo sve ožalošćene, ponižene, uvriedene i izmrcvarene, da ne klonu duhom, da se uz cienu mučeničtva ne odriču Katoličke Crkve i ljubavi prema Bogu i blišnjemu.

Pojavili su se lažni svjedoci, koji nas obtužuju. da su hrvatski katolički crkveni poglavari zajedno sa svojim svećenstvom i najboljim svojim vjernicima krivi sadašnjem krvavom obračunavanju u Hrvatskoj Domovini. Ali ima svjedok, koji bolje vidi, a to je Bog, koji znade, što smo mi hrvatski katolički biskupi sa svojim svećenstvom i svojim vjernicima učinili i kakve smo žrtve samo posljednjih dvadesetak godina doprinosili, da u Hrvatskom Narodu sačuvamo mir i djelotvornu

Hrvatsko radništvo u svojoj državi

Foto: Promičba, Zagreb. — Fotocinkografija Građanske tiskare k. d. (Broj 10.274)
U Nezavisnoj Državi Hrvatskoj posvećuje se osobita briga pod zanju radničkog staleža kako u materialnom tako i u duhovnom pogledu. — Na slici: Otvorenje prvog ovogodišnjeg tečaja za radnike prosvjetare. Tečaj je otvoren u Radničkoj komori u Zagrebu dne 2. lipnja ove godine.

“Hrvatski list”, Osiek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

kršćansku ljubav. A to znade i ciela svjetska javnost. Miroljubivost je bila osnovna crta hrvatske duše, koju su osobito od godine 1918. uz najveće poteškoće i s najvećom pomnjom uzgajali i naglašavali hrvatski svjetovni vođe kao i hrvatski duhovni poglavari.

Ali naše su nastojanje lišavali podpunih plodova oni, koji su političkim umorstvima hrvatskih narodnih prvaka i oduzimanjem rođene grude onemogućivali hrvatski pacifizam i tjerali Hrvatski Narod u sve veći nemir i nezadovoljstvo. Hrvatska nedužna krv prolievala se u mnogim hrvatskim gradovima i selima, dapače i u samoj beogradskoj skupštini u vrijeme između dva rata.

Tamo je na sramotan način pogažen najsvetčaniji međunarodni ugovor, Konkordat, sklopljen između Svete Apostolske Stolice i bivše Jugoslavije, pa su tako hrvatski katolici u svojim pravima ostavljeni na milost i nemilost vlastodržaca, a da ne govorimo o svim isto tako sra-

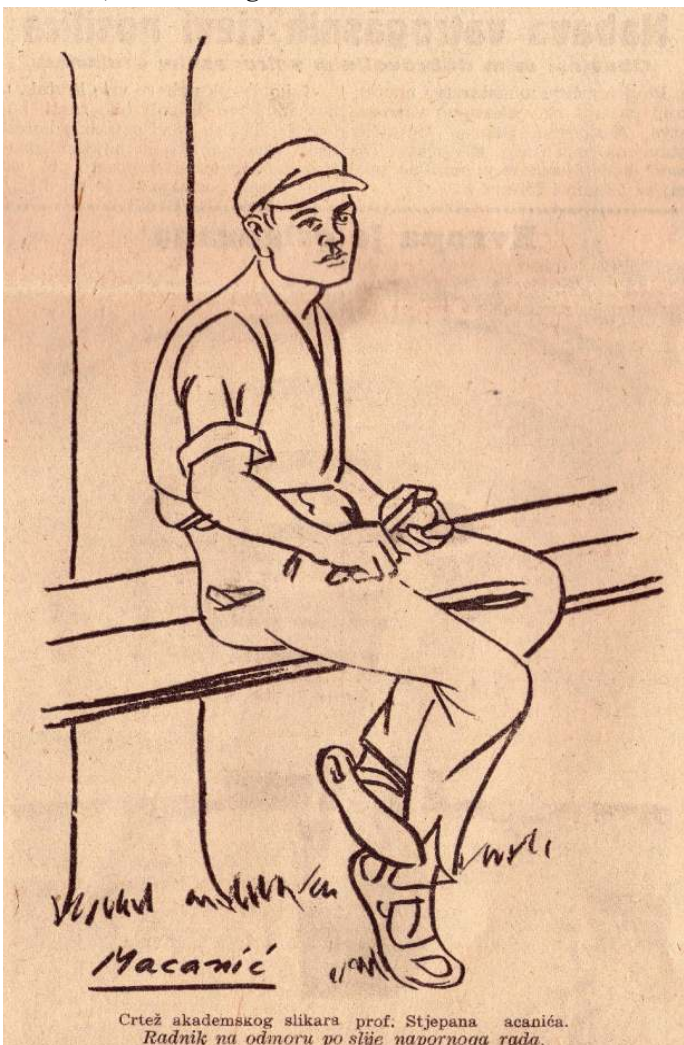
motno pogaženim nagodbama, koje su bile sklopljene s predstavnicima Hrvatskog Naroda. To je također dobro poznato cijeloj svjetskoj javnosti.

Kada je pak drugi svjetski rat pohodio naše krajeve, a koji rat na ovom području nije izazvao Hrvatski Narod, jer nije imao nikakve političke vlasti, nego netko drugi, i dok još Hrvati nisu imali niti jedne puške u svojim rukama, već su neodgovorni neprijatelji izvršili pokolje nad hrvatskim pučanstvom u nekim mjestima, navještavajući zator i iztriebljenje našem narodu. Poslije toga našli su se nažalost i među Hrvatima ljudi, koji su prihvatili borbu istim načinom. Hrvatski su biskupi to uvijek odlučno pobijali i osuđivali, ne pazeći na zamjere i pogrdre bilo s koje strane. Oni su pojedinačno i skupno, na primjer na Biskupskim Konferencijama godine 1941. digli svoj glas protiv prekoračivanja nužne samoobrane i protiv nasilnika, nalazili se oni gdje mu drago, zauzimajući se za nedužne žrtve bez razlike narodnosti i vjeroispovijesti. Uvijek smo našli načina, da svoje prosvjede i zauzimanja dostavimo onamo, gdje smo držali, da će naši koraci najsigurnije pridonijeti ublaženju biede, koja se bez naše krivnje srušila na hrvatsku zemlju. Osuđivali smo sve struje, doktrine, bilo sa skrajne ljevice ili desnice, sugestije, kao i pojedince, koji su polazili sa stajališta, da smiju kršiti Božje zapoviedi i lišavati bližnjega njegovih ljudskih prava, jer je možda druge narodnosti, rase ili staleža.

I danas tražimo jednaku zakonitost za sve, pozivajući pojedince, skupine i narode, da "ne vraćaju zla za zlo i psovke za psovku" (I. Petr. 3, 0).

Svoj poziv šaljem i onima, koji su u posljednje vrijeme počeli sustavnom promičbom razdraživati neodgovorne i zlu sklone pojedince i skupine, da pod izlikom suđenja "ratnim zločincima" smaknu što veći broj Hrvata, osobito svećenika i intelektualaca dobrih katolika, lišavajući ih ne samo života nego i njihova dobra glasa.

Svi zločinci s bilo koje strane neka budu potegnuti na odgovornost i kažnjeni prema njihovoj krivnji. Ali jasno je već unapried svim istinoljubivim i pravdoljubivim ljudima, da mržnja ne može tu krivnju prosuđivati ni svestrano ni pravedno.

Crtež akademskog slikara prof. Stjepana Macanića.
Radnik na odmoru po slije napornoga rada.

U izuzetnom slučaju, ako se je koji zalutali svećenik ogriješio o prava svoga bližnjega, mi se nismo žicali udariti ga crkvenim kaznama, dapače i udaljenjem iz svećeničkog ili redovničkog staleža.

Ali danas moramo najodlučnije prosvjedovati pred Bogom i svjetskom javnošću protiv sustavnog ubijanja i mučenja nevinih hrvatskih katoličkih svećenika i vjernika, od kojih je veliki broj živio upravo svetim životom, a mrzitelji katoličke Crkve oduzeli im život protupravnim osudama osnovanim na fiktivnim krivicama.

Neprijatelji Katoličke Crkve, a pristaše materialističkog komunizma, koji je Hrvatski Narod plebiscitarno odbio, (protivna tvrdnja bila bi mistifikacija svjetske javnosti, počeli su i u Hrvatskoj Domovini iztriebljivanjem svećenstva i iztaknutih najboljih vjernika prema svojem sviestnom programu. Njihova nepravda vidi se već po tome što oni unapried obtužuju sve biskupe, svećenike i redovničke pokrajine, da su "ratni zločinci", a pojedinim nepoćudnim osobama podmeću, da su one krive zlodjelima, koja su počinjena u ovom ili onom kraju. Međutim nitko živ u uljudbenom svijetu ne će moći odobriti tu unapried smišljenu samovoljnu osnovu niti će vjerovati, da bi hrvatski katolički biskupi, svećenici, da bi čitave crkvene pokrajine uglednih i po svemu svijetu poznatih i priznatih katoličkih redova muških i ženskih, da bi tisuće katoličkih staraca, muževa, žena i djevojaka bili "ratni zločinci", koji su zaslužili, da budu poubijani i da im imena budu vezana uz pokolje, o kojima nisu ni znali. Njihova mučenička smrt je trajna obtužba onih, koji su umorstva i ubojstva učinili sredstvom svojih ideja.

HRVATSKI LIST **Nedjelja, 6. lipnja 1943.**

Politički sastanak u Lukavcu

Velebno slavlje sloge Hrvata katolika i muslimana

TUZLA, 4. lipnja — U radničkom naselju Lukavac-tvornica, koje leži 15 km zapadno od Tuzle, održan je danas veoma uspješni pouzdanički sastanak, na kome je govorio izaslanik Glavnog ustaškog stana, ustaša Tomislav Mesić, iz Zagreba. Već odavno su stanovnici ovoga mjesta želili, da se u njihovoj sredini održi ovakva politička skupština, na kojoj bi mogli javno manifestirati svoju privrženost Poglavniku i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Uovoljavajući toj njihovoj domoljubnoj želji, zakazan je ovaj pouzdanički sastanak, kome su osim izaslanika G. U. S-a prisustvovali veliki župan dr. Kadić, državni tajnik Seadbeg Kulović, stožernik Šuto, podžupan dr. Niedzielski, logornik iz Tuzle Matelić i mnogi drugi.

Ovu manifestaciju tvorničkih radnika iz Lukavca uzveličao je svojim prisustvom veliki broj seljaka muslimana i katolika. I jedni i drugi došli su u povorkama pod zastavama i s raznim nadpisima. Veoma su ugodno djelovale zastave seljaka, koje potječu još iz vremena Stjepana Radića, na kojima su izvezeni nadpisi kao: »Vjera u Boga i seljačka sloga«, »Budimo uvijek svoji na svom, branimo složno hrvatski dom« i dr.

Hrastovi gaj iza radničkog kampa

Pripreme za proslavu Antunova

Liepi darovi Ženskoj lozi i gospojinskom društvu

NOVA GRADISKA, 4. lipnja. — U Novoj Gradiški, a isto tako i u svim selima novogradiškog kotara proslavit će se i ove godine na svečani način blagdan Antunova, kao dan Poglavnikova imendana. — Kako u gradu Novoj Gradiški, tako i u svima selima novogradiškog kotara, u toku su velike pripreme, te će ovaj blagdan biti proslavljen na vrlo svečan način. Potanje upute izdati će Ustaški stožer.

Prigodom vjenčanja g. Ivica Bilika, absolventa tehnike, skupljen je u njegovim svatovima na prijedlog g. ing. Vilka Matijaša iznos od Kn 3800, koji je darovan hrvatskom dobrotvornom gospojinskom društvu u Novoj Gradiški za ranjene hrvatske ustaše i domobrane, a na prijedlog gđe Marije Bilik iznos od Kn 2350 kao dar novogradiškoj sirotinji. Oba su iznosa privedena svojoj svrsi, te se hrvatsko dobrotvorno gospojinsko društvo na darovima srdačno zahvaljuje.

G. Stjepan Krunić, posljednik iz Nove Gradiške, darovao je Ženskoj lozi hrvatskog ustaškog pokreta u Novoj Gradiški iznos od Kn 1000 mjesto vienca na odar svoga rođaka Vjekoslava Landsmanna. Na daru se srdačno zahvaljuje.

"Hrvatski list", Osijek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

Hrvatski katolički biskupi voljni su, da svaki pojedini slučaj dadu prosuditi i izpitati točno ne samo od stranih crkvenih predstavnika nego i međunarodnih svjetovnih povjerenstava, pa se i na taj način može ustanoviti, da je obtužba radi "ratnih zločinstava" samo izlika i sredstvo za iztrebljivanje onih ljudi, koji su po računu komunizma zaprieka ostvarivanju njegova stranačkog programa.

Radi toga će hrvatski katolički biskupi imenovati posebni odbor, koji će sve slučajeve izpitati, prikupiti sva dokazala, koja će se moći objektivno međunarodnom predstavništvu kadgod zaželi, predložiti, da se vidi, na kojoj je strani istina, i da se vidi, kako je laž postala sredstvom jedne ideologije, koja se bori za gospodstvo svijeta, makar je upravo izčezavajuća manjina u čitavom svijetu, a u katoličkoj Hrvatskoj ne predstavlja možemo reći, nikoga.

Naglašavajući suverenost Katoličke Crkve u duhovnim pitanjima, priznajemo i svjetovnu suverenost, pa kao što mi nosimo odgovornost za upravljanje Crkvom tako i svjetovne oblasti odgovaraju za djelovanje na svom području. Hrvatski su katolički svećenici i vjernici imali po naučavanju Crkve, da daju uvijek Bogu Božje, a Hrvatskom narodu, što je njegovo. Poviest svje-

doći, da Hrvatski Narod kroz cijelu svoju tisućtristoogodišnju prošlost nije nikada prestao plebiscitarno naglašavati, da se ne odriče svoga prava na slobodu i nezavisnost, koju on od srca želi i svakom drugom narodu. A kad je u drugom svjetskom ratu ta misao još jača naglašena i oživotvorena u vlastitoj Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, hrvatski su katolički biskupi poštivali volju Hrvatskoga Naroda. Nitko prema tome nema prava obtuživati bilo kojega građanina Hrvatske Države, pa ni hrvatske biskupe zato, što poštivaju tu neodstupnu volju Hrvatskoga Naroda, kad on na to ima pravo i po Božjim i po ljudskim zakonima.

Hrvatski katolički biskupi su sa svoje strane učinili sve, što je bilo u njihovoj moći da se u Hrvatskoj Državi svuda provede prava zakonitost prema načelu: "Justitia fundamentum regnorum" — Zakonitost prema svima, bez obzira na rasu, narodnost, vjeru ili stalež.

Predragi vjernici!

Ulazimo u Veliki Tjedan, spomen muke Gospodina Našega Isusa Krista. I čitavo čovječanstvo proživljava danas svoj veliki tjedan. Kakve nas misli u tom Velikom Tjednu moraju obuzimati, uči nas Vječna Istina i Ljubav, Božanski Spasitelj Isus Krist. Onima, koji su Ga razapeli na Križ svojim lažnim obtužbama, odgovorio je s Križa na Veliki Petak: "Otče, oprosti im, jer ne znaju, što čine". Znamo da danas krvare tisuće hrvatskih srdaca. Pa ipak moramo doviknuti danas svima tima ranjenim srcima: Tko zeli

Savski šljunak
 Graditelji i posebnici, prodajem riečni šljunak i piesak uz najnižu dnevnu cijenu. Za veće količine dolazim osobno na pogodbu. - Đuro Vidaković, izvoznik šljunka, Slav. Samac.
 3853-9

"Hrvatski list", Osiek, br. 128 (7889), 6. lipnja 1943.

VAPNO
 na vagone, proizvod vapnare Kutina dobiva se kod: Dragana Gerbla, Osiek I., Gornjodravaska obala 32, brzoglas 28-30. 4146-5

"Hrvatski list", Osiek, br. 127 (7888), 2. lipnja 1943.

biti učenik Kristov, taj se mora ravnati Njegovim duhom. A duh Njegov progovara kroz prava ljudska srdca isto, što je rekao na Križu svojim neprijateljima: Otče, oprosti im, jer ne znaju, što čine.

Na koncu Vas, kao Vaši duhovni pastiri pozivljemo, Da, izbjegavajući najpomnije sve, što nije u skladu sa zakonom Božjim, puni pouzdanja u Božje milosrđe i Božju providnost, uztrajete vjerno uz Svetu Crkvu, dok Gospodin stiša ovu strašnu oluju u svietu i udieli čitavome čovječanstvu i našem izpaćenom narodu svoj sveti mir. Neka Vas sve blagoslovi Svemogući Bog Otac, Sin i Duh Sveti!"

U Zagrebu, dne 24. ožujka 1945.

Za poslovni odbor Predsjedništva Biskupskih Konferencija:

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački i predsjednik Biskupskih Konferencija

Dr. Ivan Ev. Šarić, nadbiskup vrhbosanski

Fra Jozo Garić, biskup banjalučki

Dr. Antun Akšamović, biskup, apostolski administrator đakovački

Dr. Janko Šimrak, vladika križevački

JEDINI PRAVI OBLIK

"Spremnost", Zagreb, br. 164-165,
Uskrs, 1945.

*Na svojoj velikoj javnoj skupštini,
održanoj dne 24. III. o. g. donieli
su hrvatski sveučilištarci,
potaknuti posljednjim događajima
u svijetu, a s obzirom na izjavu
hrvatske državne vlade i
Doglavničkog vieća od 8. III. o. g.
sliedeću rezoluciju:*

1. Hrvatska država nije tvorevina ovog velikog svjetskog rata. Ona je samo obnovljena u toku ovog ratnog zbivanja. Hrvatski je narod stupio u zajednicu uljuđenih naroda već u 7. stoljeću. Odmah je po doseljenju u zemlju između Dunava, Drine i Jadrana postrojio svoju vlastitu državu u 10. stoljeću izgradio svoje vlastito kraljevstvo. Hrvatsko je kraljevstvo bilo tada bitan činbenik u međunarodnim odnosima toga vremena. Državnost hrvatskog naroda nije bila prekinuta sve do kraja prošlog svjetskog rata. Tek godine 1918. Hrvatska je bila silom uklopljena u velikosrbsku državnu tvorevinu. Različite promjene s obzirom na veći ili manji obseg državnosti, bile su uvjetovane teškim geopolitičkim položajem hrvatskog naroda, koji se nalazi na razmeđu svjetova i kultura, rimske i grčkobizantinske crkve. Hrvatski je narod uslied toga ulazio u državopravne odnose s drugim narodima, ali uvijek svojom slobodnom voljom. Bazličite bujice azijskih naroda, koje su tokom poviesti nadirale u Evropu, Hrvati su zaustavljali svojom snagom. Sve su se ove bujice smirile ili nestale, a hrvatski je narod ostao i sačuvao svoju državnu individualnost. Ugarski je kralj mogao godine 1102. biti okrunjen hrvatskom krunom, samo uz uvjet priznanja, putem Pac-

ta Conventa, punog hrvatskog vrhovništva, Cetinski sabor godine 1527., na kojem Hrvati slobodno biraju za hrvatskog kralja člana jedne druge kraljevske kuće, mimo izabranog ugarskog kralja Ivana Zapolje, potvrđuje hrvatsko državno vrhovništvo i u ovom značajnom razdoblju. I godine 1712. Hrvati samostalno odlučuju o promjeni nasljednog reda na hrvatsko-ugarskom prijestolju. I u ovom, dakle, času Hrvati donose akte vrhovništva neodvisno o bilo kojem vanjskom činbeniku. Hrvatsko državno vrhovništvo očitovale se je i u godini 1848. Ono je bilo prekinuto tek godine 1918., a Poglavnik ga je obnovio 10. travnja 1941. u neokrnjenu obliku i na čitavom hrvatskom narodnom i poviestnom području.

Premda smo se mi Hrvati morali na našem narodnom i poviestnom području krvavo zalagati za svoj obstanak ipak je hrvatski narod živio u istim onim političkim, društvenim i kulturnim oblicima, koji obilježuju evropski kulturni krug. On je stvarao na svom području trajne političke ustanove i velika kulturna djela, koja se mogu staviti o bok stvaralačtvu drugih zapadno evropskih naroda. Ustanova Hrvatskog Držav-

JERONIM KORNER

Uspomeni svoje majke

*Majke i navorana čela tješe,
i tad šapću priču mnogu.
One se ko djeca u snu
smieše
i kad suzu izbrisať
ne mogu.*

*Jer što je utjeha nego pozlaćena
suza?
Duboko disanje neznatno se pokrati.
Moja majko, čitav je moj život uza,
a nema tvog osmieha,
da je pozlati.*

nog Sabora stara je preko 14 stoljeća. U Hrvatskom Državnom Saboru, i preko njega, hrvatski je narod kroz 14 stotina godina izražavao svoju volju i vršio svoju državnu vlast. Tako ova hrvatska državopravna ustanova pokazuje svoju organsku ukorienjenost u narodu.

3. Kao na političkom hrvatski je narod izgradio svoju podpunu individualnost i na kulturnom području. On uzporedno koraca kroz poviest s najkulturnijim evropskim narodima. Hrvatski narod donosi svoje zakone na hrvatskom jeziku u vremenu, dok to drugi čine na latinskom. Dokaz su tome Bašćanska ploča 1100., te Vinodolski Zakon iz godine 1288. i Hrvatska kronika. Hrvatski pisci iz Dalmacije, posebno iz Dubrovnika, dokazom su velike hrvatske stvaralačke snage. Oni su stvarali djela visoke umjetničke vrijednosti u istom onom poviestnom času, kad su pisali Dante i Shekespeare. Dubrovački dramatičari pisali su još prije ovih pisaca dramska djela, koja se jos i danas mogu prikazivati na suvremenoj pozornici. Marulićeva i Boškovićeva filozofska djela spadaju u obću evropsku duhovnu baštinu, kojoj je na taj način pridonio hrvatski genij.

4. Hrvatski sveučilištarci, ponosni na tu svoju prošlost, vjerni svojoj krvnoj i duhovnoj ukorienjenosti u svom hrvatskom seljačkom narodu i odani svojoj državnoj predaji, smatraju Nezavisnu Državu Hrvatsku svojom narodnom republikom, koja obuhvaca cjelokupno poviestno i etničko područje hrvatskog naroda. Hrvatska

republika je jedina moguća i jedina izpravna predpostavka političkog, kulturnog i gospodarskog postojanja hrvatskog naroda uobće. Hrvatski sveučilištarci odklanjaju radi toga svaku sugestiju, koja bi išla za tim, da se hrvatski narod odrekne svoje vlastite i narodne države, te stupi bilo s kojim drugim narodom u bilo kakvu državnu vezu. Ovakovo naše stanovište nije od danas. Hrvatski su se sveučilištarci dovoljno izjavili protiv svake druge državne tvorine već davno prije obnove Nezavisne Države Hrvatske. To svoje stanovište mi smo dali na znanje Evropi i svijetu različitim memorandumima na Društvo naroda i različita diplomatska predstavništva. Isto stanovište izraženo je u našoj deklaraciji, prihvaćenoj na radnom sastanku sveučilištaraca dana 24. travnja 1944. Vjernost tim svojim idealima posvjedočili su hrvatski sveučilištarci i u bivšoj državi čak i vlastitim životima, kao što to čine gotovo svakodnevno u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

5. S najvećom indignacijom odklanjamo i svaku pomisao na bilo kakav odnos s dinastijom Karađorđević. Ova srbijanska dinastija izaziva u duši svakog Hrvata predočbu težkih zločina, koji su u njezino ime vršeni nad hrvatskim narodom. U t. zv. "narodnoj skupštini" u Beogradu bio je tako umoren i sam vođa i učitelj Stjepan Radić. Uz vječnu odbojnost, koja živi u našim dušama prema toj dinastiji, izražavamo svoju bezgraničnu vjernost Vrhovniku hrvatske narodne republike — Poglavniku. Poglavnik je obnovio državu Tomislava i Krešimira. Ustaštvo je pri tom zadužilo hrvatski narod i obogatilo hrvatsku poviest.

Neposredni i u ovom času najopasniji naš neprijatelj jest velikosrbstvo u obliku jugoslavenskog boljševizma. Ono je oružje u rukama ruskog boljševičkog imperializma. Hrvatski narod smatra taj pokret podpuno tuđim i po idejama i po vodstvu i po sastavu. Na poziv, da se pridružimo njegovim redovima, hrvatski su sveučilištarci dali

Neđjelja, 6. lipnja 1943. HRVATSKI LIST

God. II. Broj 44.

VJESTNIK PJEVAČTVA

Poziv

na I. sielo središnjeg odbora Hrvatske pjev. župe »Kuhač«

Okružnica br. III.

Na temelju §§ 19. i 20. pravila Hrvatske pjevačke župe »Kuhač« i zaključka predsjedništva od 23. travnja 1943. sazivamo

I. sielo središnjeg odbora u nedjelju 27. lipnja 1943. u 3 sata poslije podne u velikoj dvorani gornjogradskeg »Hrvatskog Doma« u Osijeku.

Dnevni red:

1. Pozdravni govor predsjednika župe »Kuhač«;
2. Ovrjevljena puzomoći izaslanika pjevačkih društava;
3. Izvješća dužnostnika župe:
 - a) tajnika, o radu predsjedništva;
 - b) tajnika o uređivanju »Vjestnika pjevačava«;
 - c) izvjestitelja umjetničkog odbora;
 - d) pismohranara;
 - e) blagotnika.

Nazočiti: Mr. Franjo Helfrich, Dragutin Škuljević, Vinko Lokotar, Antun Magjari, Ante Vučić, prof. Josip Dugački, Dragutin Dimić i Stepan Gutsmiri.

Izpriznani: prof. Zvonimir Stojić, Ivo Božić i Ivan Čeznar.

1. Prma se k znanju zapisnik VI. sjednice predsjedništva od 28. IV. 1943.

2. Ustanovljuje se, da je 29. travnja 1943. proslavljena obljetnica smrti hrvatskih velikana Zrinskog i Frankopana: ujkuro svečanim zadršnicama u Gornjem i Donjem gradu, na kojima su pjevala društva »Lipa«, »Lira« i »Zrinski«, dok je navečer na svečanij akademiji nastupio župski muški zbor sa skladbom »Zrinsko-Frankopana« od Zajca.

3. Zaključuje se, da na hrvatsko Antunovo, t. j. na dan Poglavlukova imendana, sudjeluju hrvatska pjevačka društva u povorci. Kod svete mise pjevati će pojedine odlomke društva »Kuhač«, »Lipa«, »Lira« i »Zrinski« a na trku žup-

zboru nastupit će 6 osječkih društava (»Frankopanc«, »Gubeč«, »Kuhač«, »Lipa«, »Lira« i »Zrinski«), zatim »Sv. Cecilijac iz Donjeg Miholjca«, »Dunav iz Vukovara«, »Lisinski iz Našica« i »Tomislav iz Borova«. Pojedinačno će nastupiti dva osječka društva s već određenim skladbama i »Lisinski iz Našica« sa skladbom »Sud od Zajca. Zaključuje se, da se toga dana prodaju prigodni znakovi uz odkup od 10 Kuna, koji će vrijediti kao ulaznica u kazalište na vokalni koncert u pol. II. zali prije podne. Zaključuje se tiskali raspored koncerta, koji će se diletiti na ulazu. Prije koncerta održat će se predavanje pod naslovom: »Hrvatska pjesma kao sredstvo za nacionalni odgoj«.

6. Prvo sielo središnjeg odbora župe »Kuhač« održat će se također 27. lipnja u 3 sata poslije podne u »Hrvatskom domu«. Zaključuje se, da se na ovom sielu

»Hrvatski list«, Osiek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

odgovor s nekoliko stotina palih života njihovih drugova, te u tisućama drugih, koji s puškom u ruci brane Nezavisnu Državu Hrvatsku.

7. Neprijatelj hoće, da se odrećemo svog Vrhovnika, da napustimo svoje oružane snage, pa da tobože slobodno izaberemo svoje političke predstavnike. To bi se imalo dogoditi uz predhodnu okupaciju Hrvatske po t. zv. narodno-oslobodilačkoj vojsci ili, kako je nazvaše, po "jugoslavenskoj armiji". Hrvatski sveučilištarci svjestni su da je hrvatski narod izrazio svoju političku volju na nedvojben i za svakog kulturnog čovjeka uvjerljiv način. Hrvatski je narod stvorio svoju narodnu republiku i dao neograničeno povjerenje svom Vrhovniku, vladaru svoje krvi, Poglavniku, putem svakodnevnog plebiscita žrtava u krvi i životima.

8. Porićemo, dakle, pravo bilo kome, da traži da se hrvatski narod odreće svog današnjeg političkog vodstva i da tobože slobodno odluči o svojoj sudbini. Porićemo to pravo na poseban način podivljalom bizantskom velikosrbstvu, bilo to u obliku tobožnjeg jugoslavenskog nacionalizma, bilo to obliku jugoslavenske komunističke nazovi demokracije. Upravo to srbstvo osudilo je godine 1928. na smrt legalno izabrane hrvatske narodne predstavnike i tamo ih u skupštini poubijalo. Hrvatsku vojsku mi smatramo jedinim i izključivim zaštitnikom hrvatske narodne slobode, a njezinim vrhovnim zapovjednikom Poglavnika Dr. Antu Pavelića. Poredak, koji hrvatskom narodu osiguravaju hrvatske oružane snage pod Njegovim vodstvom, znači hrvatsku narodnu slobodu, a poredak koji bi na našem području imala uzpostaviti "jugoslavenska armija", značio bi za nas

**"Hrvoje" (Banja Luka) - "Hajduk" (Osijek)
"Hrvatski list", Osijek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.**

robnostvo i smrt. Prosvjeduujemo, dakle, protiv onih, koji su na dogovoru u Jalti pokušali svojim savjetima pomoći ovo veliko srbsko nastojanje, koje bi imalo omogućiti srbskom neprijatelju ponovno zarobljivanje hrvatskog naroda.

9. Hrvatski narod po svom položaju, po svojoj kulturi i predaji po svojoj ukorienjenosti u katolicizmu i islamu, predstavlja posljednju protuboljševičku tvrđavu na celom ovom velikom i nadasve važnom području gdje hrvatska vojska, zajedno sa savezničkom njemačkom vojskom, daje na potoke krvi za obranu svoje države, Evrope i Zapada. Ovo naše izgrađeno stanovište, potvrđeno je i prekaljeno našim nadčovječnim naporima i djelima, koja smo izvršili u ove 4 godine našeg državnog obstanka u borbi protiv boljševizma, a stoji na pravcu naše vjekovne borbe za Zapad.

10. Neka svatko, svagdje i za uvijek znade, da je na narodnom i poviestnom području Hrvata uzpostavljena Nezavisna Država Hrvatska koja je jedini pravi oblik života hrvatskog naroda, te će jedino po njoj biti omogućen trajni i pravedni mir na balkanskom i srednjeevropsko-jadranskom tlu.

PODJELA KRUMPIRA ZA SJETVU

"Hrvatski list", Osijek, 26. ožujka 1943.

Gradsko poglavarstvo u Osijeku objavljuje, da će se krumpir za sjetvu izdavati 26. o. mj. u

gornjogradskoj remizi, Zvonimirova ulica, od 8 – 14 sati uz cienu od 9 Kn po kg i to samo onima, koji su se predbilježili, a na manju količinu od 500 kg.

"SIVA KNJIGA"

Odmetnička zvjerstva i pustošenja u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj u prvim mjesecima života hrvatske narodne države

"Hrvatski list", Osiek, 26. ožujka 1943.

- 14. nastavak

Osim toga ubijeni su Dane Matijević, pok. Filipa, star 44 godine, Marija Jurjević, udova pok. Jakova, stara 52 godine, Ivan Skender, star 70 godina, njegova žena Kata, sin Mile, 20 godina star, a za sudbinu ostale djece Jure, Ante, Bože i Roze ne zna se. Nadalje su ubijeni Jure Matijević, pok. Ivana, star 45 godina, sin mu Božo, 18 godina, Manda Ivezić, žena Nikole, stara 47 godina i njezine kćeri, Jeka, stara 16 godina, Kata, 13 godina, Dragica, 8 godina, sin Dane, 6 godina, te Ivan Dudek, 60 godina star, bivši zapovjednik oružničke postaje, njegov zet Alfred Ebert, 26 godina star (Nijemac), upravitelj šumskog poduzeća "Grmeč d. d.", pričuvni poručnik Hus, zapovjednik posade u Krnjeuši, i 16 momaka. Ima još nekoliko nestalih stanovnika Krnjeuše, za koje se ne zna, što je s njima.

Kada je hrvatska vojska došla u Krnjeušu, našla je nekoliko lešina, koje nitko nije mogao prepoznati, a među ostalim i glavicu jednog djeteta,

ta, kojega se identitet nije mogao ustanoviti.

Četnici-komunisti su jedan dio stanovnika Krnjeuše i osoba, koje su se bile sklonile u Krnjeuši nakon četničko-komunističkih napadaja na susjedna sela, odveli u obližnje selo Zelinovac, govoreći im da uđu u kuće i ostale gospodarske zgrade, da im se ne će ništa dogoditi, nego da će ih tokom sutrašnjeg dana t. j. u nedjelju odvesti u njihovo glavno sjedište. No te iste noći, dok je jedna grupa četnika-komunista klala stoku i orgijala, druga je grupa zapalila sve kuće, njih 20 na broju te je u njima najveći dio nepoznatih zarobljenika našao svoju smrt u ognju ili od taneta odmetnika. U isto vrijeme i pod istim okolnostima zapaljeno je oko 15 kuća malog katoličkog seoca Lastve.

U ova dva hrvatske sela, koja su podpuno uništena, umorili su četnici-komunisti oko 130 osoba. Pod nož su se stavljale žene i djeca. Kao pobješnjere zvižeri ubijali su ovi zločinci staro, mlado i ne jako. Pokolj su izvršili pod crvenom zastavom, pod zastavom boljševizma, pod kojom su kasnije nastavili teškim i jezovitim pustošenjima u ovom dielu Hrvatske. Sadizam, kojisu pokazali ovom prigodom, obilježavao je i druge kasnije njihove zločine.

Odmetnička zlodjela

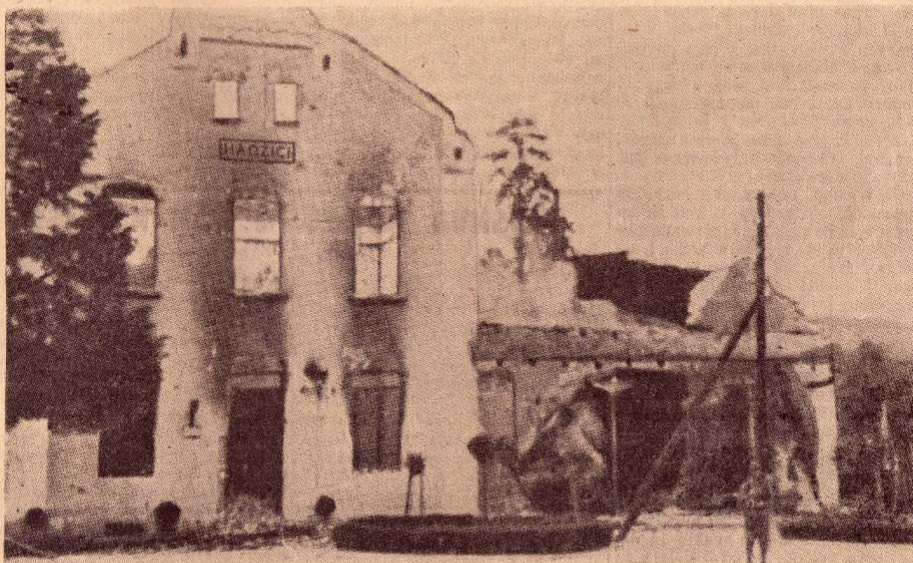

Foto: Promičba, Zagreb. Fotocinkografija Gradanske tiskare k. d. (Broj 10.269)

Odmetnici su tokom svoje »djelatnosti« spalili među ostalim i željezničku postaju u Hodžićima, koja se nalazi pokraj Sarajeva.

Krvava strahovlada u Foči za vrijeme komunističko-četničke vladavine

Hrvatsko stanovništvo grada Foče, koji je krace vrijeme bio pod vlašću četnika-komunista, kada su se ovi bili domogli uz pomoć četničko-komunističkih bandi iz Srbije i Crne Gore, doživjelo je najteže časove. Poubijan je velik broj Hrvata muslimana i katolika, a njihova imovina sva opljačkana.

O tim jezovitim časovima u Foči postoje brojni izkazi svjedoka, od kojih objavljujemo ova tri izvješća.

"Hrvatski list", Osiek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

Sevda Hadžić, Zulфина, muslimanka, rođena godine 1922. u Jabuci, kotar Foča, dala je pred zapovjedništvom Vojne krajine u Sarajevu 31. prosinca 1941. ovo svjedočanstvo u zapisnik:

”Kada su naši vojnici u Jabuci predali oružje, ja sam pobjegla u Foču i bila kod svoje tetke. Kada su naše trupe otišle iz Foče, odmah su se primietili u Foči četnici. Odmah se čula pucnjava topova, zvonjenje zvona, a vidio se je i pravoslavni sviet kako iz sela vri u grad. Kod crkve se igralo kolo cieli dan. Nastala je pljačka muslimanskih kuća i ubijanje muslimana i muslimanki. Odmah su oduzete sve šivaće mašine i organizirani ”vešteti” (radionice) za izrađivanje odiela i cipela i veša za četnike. Kod pljačke muslimanskih kuća i trgovina sudjelovali su osim naoružanih četnika i seljaci iz okolnih sela, koji si robu nosili na tovarima. Prilikom pljačke poginule su dvie pravoslavne žene. Kroz to čitavo vrieme nije se smio pomoliti na ulicu niti jedan musliman. Noći su bile strašne. Kroz

cielu noć čula se je pucnjava u gradu i okolici, u kojoj su nastradali mnogi muslimani. Nakon 5—6 dana vladavine četnika u Foči došao je po mene jedan četnik s jednom pravoslavkom, koje je poslao moj otac, da me odvedu kući, pa sam pošla sa još tri muslimanske djevojke i sa sobom pniela našu odieću u uzlovima. Odmah kod prvih koraka susrelo nas je 5 četnika i tražili su od nas da idemo s njima unatoč tome što je ovaj naš vodič tražio i molio da nas ne diraju. Tom prilikom je i naša pratiteljica prigovorila četncima, da je njihov postupak neljudski, jer da se muslimani kroz čitavo vrieme nisu ogriješili o poštenje i obraz niti jedne pravoslavke. Iza ovih rieči četnici su ovu našu pratiteljicu htjeli nožem iztrgati, ali uza sve to mi smo odvedene u jedno dvorište, kojom zgodom su nas htjeli pretraživati i naše zavežnje, Tada su govorili, da mi žene nosimo našim ljudima municiju i oružje, a to da je protiv četnika.

BLAGDAN NARODNIH ŽRTAVA

“Hrvatski narod”, Zagreb, 18. lipnja 1944.

Zagreb, 17. lipnja.

Trgovinska komora u Zagrebu upozoruje svoje pripadnike, da je u utorak, dne 20. lipnja 1944. prema zakonskoj odredbi od 15. svibnja 1944. br. CXXXVII-954-D.V.-1944. **državni blagdan narodnih žrtava**. Toga se dana treba obustaviti cieli dan svako trgovačko poslovanje. Poslovati mogu samo gostioničarska poduzeća, kojima je poslovanje dozvoljeno nedjeljom.

Obrtna komora u Zagrebu, javlja, da je dne 20. lipnja **propisani državni blagdan**, pa toga dana moraju biti zatvorena sva obrtnička poduzeća i njihove prodavaonice cieli dan. S tim u savezu mogu u ponedjeljak brijači i vlasuljari poslovati kao subotom.

Žrtve krvožednih boljševika

Foto: E. S., Zagreb. — Fotocnkografija Gradanske tiskare k. d. (Broj 10.252)
Židovsko-boljševičke grozote u Katynskoj šumi: jedan dio leševa poubijanih poljskih častnika.

“Hrvatski list”, Osiek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

BAZALO (41. nastavak)

dr. Mile Budak, hrvatski književnik, političar i državnik

Poslije tih rieči se okrene i pođe, govoreći:

- Mir Gospodnji s vami. Pozdravite sve kod kuće.

- A ne ćeš li s nami, Bog ti dava? - požuri Vranjica, da ga ustavlja, jedva suzdržavajući suze. - I noć je, samo što nije, pa moreš kod nas i noćiti. Jer bi iša kud dalje, kad smo svoji i najbliži?! - govorila je, pogledavajući izpod oka svog čovjeka, koji se je podrugljivo smijuljio i slušao, što govore.

- Ne daj, Bože, al tebi vala ka sestri i to ti ne će propasti - odgovori Ivan, ne ustavljajući se.

- Esi čula: sad ti, uvano, ne vali misto nasrid raja, kad ti je to tako Bazalo reka! - podrugne se Martin.

- Rugaj se, ti rugaj - odgovori ona nasilu tobože veselo kao da i sama uzimlje šaljivo Ivanove rieči, dok ih je uistini primala i te kako ozbiljno. Ona je već mnogo čula o Ivanu i vazda sve samo dobro, pa nije imala nikakove razloge, da sad ne primi liepo i s uvjerenjem njegove rieči.

Žurno je odmicao, obišavši selo u velikom krugu. Nije htio, da se sretne bilo s kim još iz sela, U ušima su mu neprekidno šumile njezine rieči o Cujinom prijateljstvu prema Nikoli i odluči, da će odmah u Gospić. To je smatrao svojom ne najprvom nego jedinom zadaćom, budući da je svoje putovanje i lutanje smatrao bez određenog cilja, osim da ljudima koristi svojim darovima i sposobnostima. To je tako obćeniti cilj života, da pokraj njega može svakog časa izkrsnuti po koja posebna zadaća i odluka. Tako je sad imao pred očima Nikolinu sudbinu, te ga je obuzela želja, da mu pomogne, ako je još uobće moguće i misliti na bilo kakovu pomoć.

Kad je obišao Vranik, prešao je preko ceste,

"Hrvatski list", Osiek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

koja vodi iz Lovinca na Udbinu, i udario prema selu Kiku. Tako je išao polako, redom od sela do sela, noseći svoje trave i pružajući pomoć, gdje je god mogao. Za nekoliko je dana stigao u Gospić. Tu je poznao mnogo ljudi i svraćao se k pojedincima, kako je računao, da bi mogli biti u kakvoj vezi s Cujom, osim gdje ga je znanac odveo k zancu radi liečenja. Već je trećeg dana, poslije dolazka u Gospić bio u kući, u kojoj su očekivali Cuju. Ona nije znala, da je tko čeka, pa se je veoma iznenadila, kad je čula, da je u kući Ivan, i sama je poželila, da ga vidi. Stisla je zube, svladala i zauzdala uzdrhtale živce i mirno rekla:

- Kad smo se prošli put vidili, bije si deblji.

- Da smo došli na svit, da se debljamo, onda bi nam Stvoritelj bije svakom stvorije pune jaslice pod bradom - odgovori Ivan, smiešeći se. Cujino ga je držanje veoma obradovalo, jer se nije moglo ni porediti s onim, kako su se prošlog puta sreli.

- To je istina - potvrdi ona - al vi ste prikoviš mršavi. Ne morete tako dugo izdržati.

Ivana nije nimalo zanimalo, što ona to pripovieda, pa se je zanio mislima, kako će doći do razgovora o Nikoli.

- A nu! - odgovori on i slegne ramenima. - More i tako biti, al sam ja vindar sigur, da ću svoj dija puta načiniti. Što j' ostavljeno za me, to mi ne uze ni glad ni kumpanija ni ajduci.

Bio je vrlo zadovoljan, što mu je pošlo za rukom, da barem spomene ajduke. Cuja se je malko za-

žarila u licu, kad je čula tu rieč iz njegovih usta, časak šutjela i motrila ga kroz priklopljene trepavice, a onda reče značajno i polagano:

- Ajduci tebi, lje, ne će ništa uzeti! Uni ne uzimlju ni gorim od tebe. Ti ni ne znaš, da sam i ja ajdukovala?!

- Uprav to ne znam - odgovori on i obori pogled na pod, jer mu je bilo veoma žao, što se je zarekao i izgovorio neistinu, a bez ikakova opravdanja. U istom času pomisli, da je ipak bolje, što je tako učinio, jer će je to možda izazvati, da mu sama više pripovieda.

- Unda ti moram sve pripoviditi - prekide ga ona u mislima. - Nego, ovi drugi to sve znadu, pa ćemo ja i ti nasamu o tom. Oćeš li?!

- A nu! - odgovori on tako veselo, da su i njoj oči sievnule nekom posebnom vatrom i zadovoljstvom. - Uprav mi je drago, da ste i vi bili malko u planini. Samo tako morete razumiti nas, kojim je Stvoritelj ostavije put i planinu ---

Domaći su znali, da Ivan i želi s njom nasamu razgovarati, pa su to brzo omogućili, naravno: veoma oprezno i bojažljivo, jer nisu znali, da li je to Cuja baš doslovno mislila, da želi s njim nasamu razgovarati. Kad je ona razabrala, o čemu se radi, rekla je veoma zadovoljno:

- E, e: To ja i oću! Kad se nisam bojala s ajducim po noći i putovati i spavati, kako bi se mogla bojati razgovarati nasamu s ovim Božjim čovikom?! Samo, ako se un mene ne boji?!

- Ja se ne bojim ništa na svitu, a sve volim, Stvoritelja iznad svega i prije svega! - odgovori Ivan mirno i uvjerljivo.

- Unda i mene voliš!? - upita ga Cuja vragoljasto.

- Ka rodjenu sestru! - odgovori on i zagleda joj se u oči.

- Duše ti?!

- Duše mi moje jedine!

- A ti znaš, što sam ja radila u Lovinjcu?!

- Kako ne bi zna?!

Znam sve. - I vindar me voliš ka sestru?! - čudila se ona i razširila ruke od pustog čuda kao da će ga zagrliti il kao da će na njima prhnuti kao na krilima.

- Znam je, da j' to tvoje i da izpod tog ne moreš, al vindar te volim, jer si kroz to mnogo naučila i postala bolja - odgovorio je Ivan gledajući u neodređenu točku negdje na zidu kao da tamo čita, što treba govoriti. - Svaki je gri težak, al samo se kroz muku prolazi tamo, di je nema ---

Ostali su posve sami.

- Vrlo mi je drago, što si doša - počela je ona i uzela ga za ruku i milovala je svojom rukom. - Ti ni ne znaš, što sam je proživila!---

Sve je potanko izpripoviedila.

- Ja znam, da sam mnogo zgrišila prid Svemogućim i Nikolom i prid svim vami Kresojićim, al sad iz ove kože nikud. S tog gledam, da popravim, kolko mogu, i da pomognem i Nikoli i svima njegovim drugovima.

Ona je znala, gdje su, jer je satnik Keht vazda pripoviedao, što je god znao, budući da nije nikad mogao posumnjati u Cuju. Držala

Na paši.....

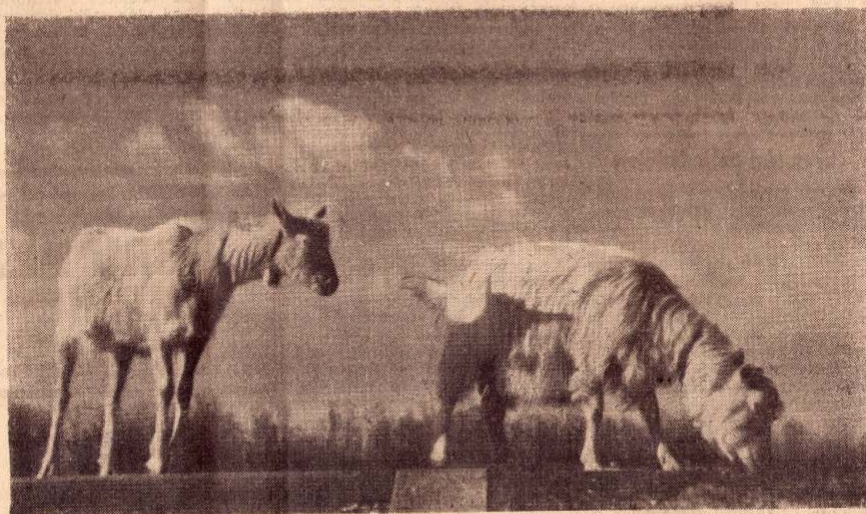

Foto: Vlado Hafner, Osiek — Fotocinkografija Gradanske tiskare k. d. (Br. 9767)
Sveža proljetna trava slavonskih livada neobično im prija.

se je kao prije, s tom razlikom, što je vazda i svagdje otvoreno i pošteno priznavala, da su se hajduci poneli prema njoj kao pravi muževi, a napose Nikola Kresojić. To nije tajila ni pred svojim kapitanom Kehtom, no nije nikad izticala toliko, da bi on bio mogao razabrati njezino pravo razpoloženje. Znala je, da je njezina ljubav posve bezizgledna, pa nije ništa činila, što bi joj onemogućilo, da nastavi prijašnji način života. Nije bila spremna na žrtvu radi ljepote i uzvišenosti same žrtve.

- More li se njima još pomoći?

- To ni ja sama ne znam. Bojim se, da bi im se najviše pomoglo, kad bi im se javilo, da se više nikad ne pokažu u našim krajevima.

Ivan je šutio i razmišljao, što bi se moglo učiniti. On bi veoma rado smjesta pritegnuo opanke i udario ravno u tursko Bišće, kad bi znao, da će se namjeriti na koga, tko bi mu mogao reći, gdje se nalazi Nikola sa svojim društvom, no ovako --?! Kud može i kome će se javiti?!

- Da im je to kako javiti?! - reče Cuji, da čuje njezino mišljenje.

- Ne bi poslušali! - odgovori ona čvrsto. Znam ja, kakve su to tvrde glave! Ne bi i' niko nagovorije, da se ne povrate. I ne će proći nikako godina dana, eto i' svi u Lici ka iz puške. Vidit ćeš, ako nas Bog poživi.

- Čuvat će se, pa im ne će ništa biti.

- Izginut će!

- Svit će i' čuvati, a kolone i' ne će moći stizati.

- Svit je gad i skot, pa će i' izdati za sitniš, a kolone su brže neg uni, pa će im izpriscati pute i pobiti i' sve ka miše. Ja tebi velim. Sad se j' carevina sticala na nji' i koga nije mogla smotati u štokauz, tog će strpati pod ledinu, pa da nosi na čelu zvizdu Sveti triju kralja.

- Nije svit taki - kušao je on braniti iz najdubljeg uvjerenja. - Vidim ja na sebi.

- Čula sam ja, kako ti radiš: ništa ne tražiš, a daješ sve, što imaš i što moreš - odgovori Cuja. -

"Hrvatski list", Osijek, br. 131 (7892), 6. lipnja 1943.

Unda moreš biti siguran, da te svit voli i da te lipo prima i dočekuje, al nemoj virovati, da ti je otvoren i iskren! U lice ti se smije, a kad mu okreneš leđa, pljuje za tobom.

- A što veli gospodin kapitan?!

- Veli, da mora ujtiti Nikolu živa il mrtva naći i baciti u grabu. To veli kapitan! - odgovori ona tvrdo i nevoljko. - Un mu ne more oprostiti sramotu, što j' bije mene odveje, a ja mu ne mogu oprostiti, što me j' od sebe potira - reče i lagano se tugaljivo nasmieši. - Ne šalim se, Ivane, i viruj mi, da ti se izpovidam na smrtnoj uri: volila bi, da me j' tije sa sobom zadržati, neg se posvetiti. Al kad nije tije, što ću mu ja?! Znam i ja, da to nije bilo lako, pogotovo, kad se nije tije pomiriti, a da se j' pomirije, unda tekar ne bi moga ništa. Sve ja to znam, al ga volim neg oči u glavi i neg spas svoje duše, pa mi nema pomoći---

- A nu! - reče Ivan samo da joj nešto na to odgovori. Oborio je pogled preda se i razmišljao o tim njezinim osjećajima, koje on nije razumio. Shvaća, da voli cieli sviet, al ne razumije ljubav prema jednom čovjeku, jer je nije osjetio onako duboko, kako to osjećaju drugi ljudi. U naletu se tih misli sjeti svoje sklonosti za Mandu Ćoranovu. To je svakako nešto slično onom, o čemu mu sad Cuja pripovieda, al samo slično.

Oboje su šutjeli, dok ona prva opet ne reče:

- Mnogo se pripovida, kako si ostaviš ženu.

Ivana iznenadiše njezine rieči, al pogleda ne podiže. Svladao se je i nije htio pokazati, da ne voli o tom razgovarati.

- Ti si pametan i pošten čovik, pa to moraš urediti - nastavljala je Cuja mirno i prijateljski. - Ti ne znaš, što ti je jadno žensko i kad nije samo, a ostavljeno - to ti je najcrnja kukavica među svim kukavicama našeg Gospodina!

Ona je zašutjela, a on nije progovario i nije podizao pogled. Već je i sam nebrojeno puta pomišljao, da to ne može ostati, kako je sad, al se nije mogao nikad zadubsti u to pitanje i doći mu do korjena i onda ga pokušati rješavati. Samo mu je jedno bilo jasno i na sva vremena riješeno: on ne će s njom živjeti, on je ne će. To je sigurno.

- Što veliš? - upita ga Cuja poslije duge šutnje.

- Što bi ti reka? - odgovori on pitanjem.

- Kako ćeš to razpetljati?!

- Meni ne smeta. Ne žulja me.

- Al žulja nju.

- Ja joj nisam kriv. Nisam ja to spetlja oko nje.

- Esi uprav ti! Da si reka, da ne ćeš, ne bi

vas niko nije vinča.

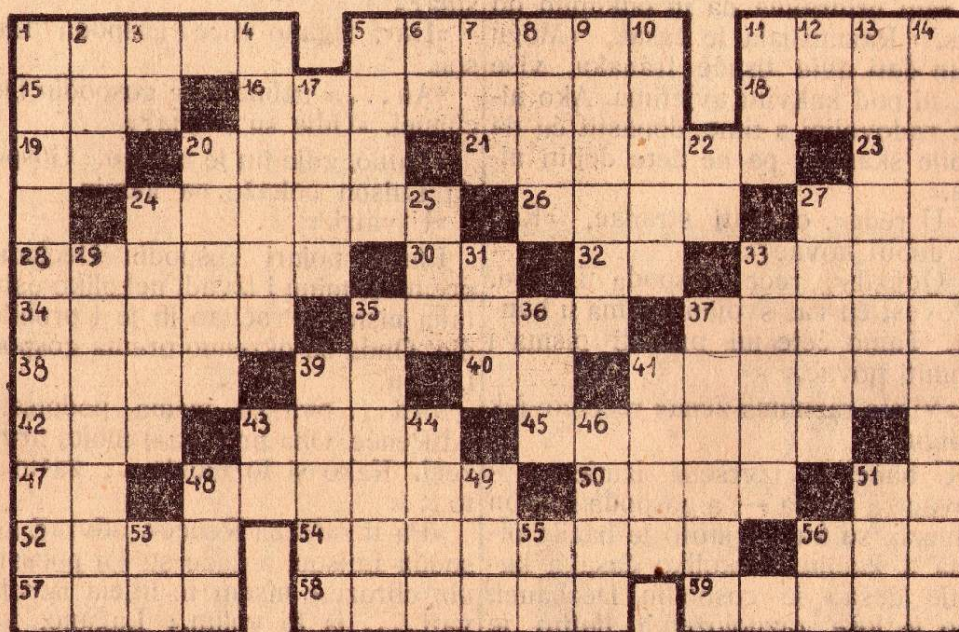
- Puštimo sad to --- rekao je nekako tugaljivo i bolno. - Moramo učiniti ništa za Nikolu ---

- To j' sve u rukami Svemogućeg s Nikolom. I tu se ne da ništa učiniti, nego čekati, da vidimo, oće li se vratiti iz Turske.

- Sve j' u Božjim rukami, al jope triba raditi.

- S Nikolom?!---

Križaljka I.

VODORAVNO: 1. progonoštvo; 5. osušena rana; 11. mali ograđeni prostor; 15. zločest; 16. vrst zagonečke u stihu; 20. zamotak; 19. kratica za primjer; 20. tane; 21. vrsta jela od tiesta; 23. poč. slova njemačkog historika iz XIX. vieka; 24. peta molitva muslimana; 26. sirotinja (turs.); 27. mati Zevsova; 28. vrsta tkanine; 30. oblik osobne zamjenice; 32. priedlog; 33. grad u švicarskoj; 34. vrst šarana; 35. grad u srednjoj Italiji; 37. vođena brana; 38. službeno ime za Perziju; 39. pradomovina Abrahamova; 40. priedlog; 41. otok na jugu Japana; 42. dio godine; 43. biljka penjačica; 45. umjetnik; 47. lat. priedlog; 48. stiskanje; 50. Hun; 51. Ludolfov broj; 52. područje u zapadnoj Africi; 54. grad na Bosporu; 56. divljač; 57. pritok Irtiša u Sibiru; 58. suzvuci; 59. žensko ime.

OKOMITO: 1. izlomiti; 2. upitna čestica; 3. bez odjeće; 4. sunovrat; 5. oblik; 6. grčko slovo; 7. njemački mislilac imenom Georg; 8. u godinama; 9. grad u Albaniji; 10. dravno ime za Grčku; 11. orijska zmija; 12. jedinica za mjerenje odpora struje; 13. naprasit; 14. uzbudljiv čovjek; 14. prieki put; 17. sielo kotara na Krki; 20. uzalud; 22. priedlog; 24. prijatelj (turs.); 25. turski plemić; 27. struka, djelokrug; 29. planina kod Skadarskog jezera; 31. latinski; 32. umjetnost; 33. vrst kovine; 35. pucanj; 36. kitajski uteg; 37. prillog vremena; 39. prometna žila; 41. indijsko božanstvo; 43. kratica za stariji; 44. boja igraće karte; 46. rimska kućna božanstva; 48. riečna riba; 49. ime dvojice perzijskih kraljeva; 51. broj; 53. početna slova prezimena i imena autora epa »Osman«; 55. slova g, d; 56. priedlog.

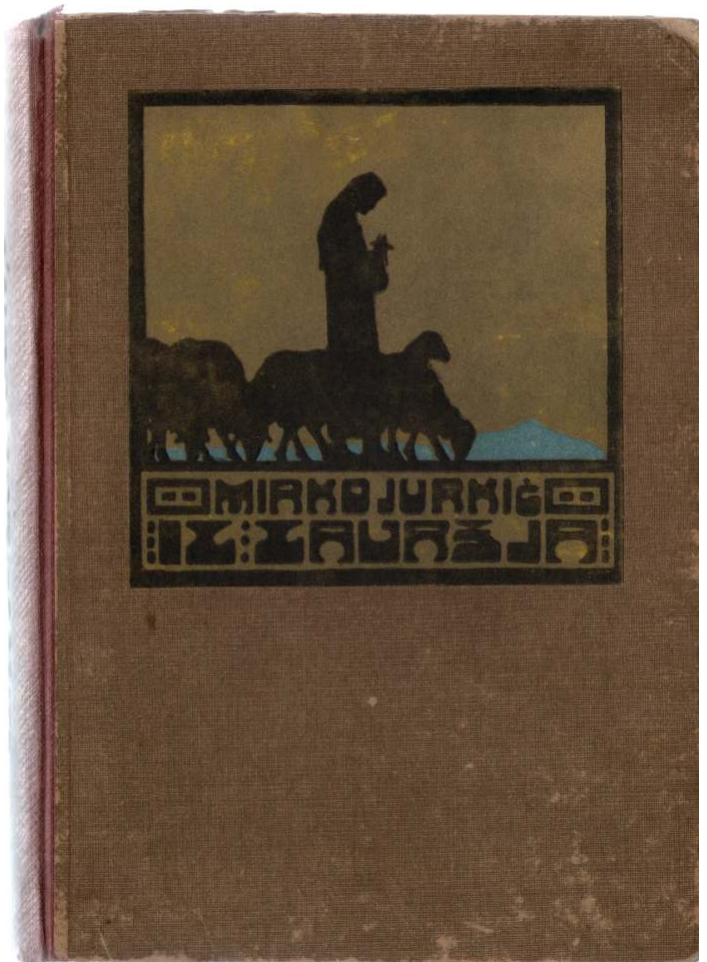
SREDOVJEČNI SPOMENICI BOSANSKE HRVATSKE (2. dio)

dr. *Ćiro Truhelka*, "Hrvatsko kolo", br. 23, Zagreb, 1942.

Da je ova umjetnost imala tendenciju, da se razvija i usavrši, vidi se po tom, da su mnogi klesari ili *kovači*, kako se na natpisima zovu, na svojim radovima zapisali svoja imena, željni da se i ona sa spomenikom sačuvaju potomstvu. Poznat nam je cijeli niz tih kovača: Bolašin Bogaćić, Dimitrija, Dragoje Dijak, Grubač u Janjićima, drugi Grubač, koji je ostavio svojih radova u Opličićima, Donjem Hrasnom, Lastvi i Boljunima; dalje Krilić, Obrad, Petko Vujičić, Prerad Vojnović, Radoje, Ratko Brativojević, Semorad, Vesevko Kukulamović, Vukadin dijak, Zekan Morača, Zeliya i dr. To nije više anonimna umjetnost, jer se bilježe imena majstora istom ambicijom, kojom signiraju svoje radove prvi umjetnici helenske arhajske umjetnosti i atičke keramike, rimskih terra sigillata i slikarija rane renesanse. Ovo je signiranje imena majstora to značajnije, što su natpisi vrlo rijetki, te na sto spomenika dolazi tek jedan natpis, a gdje ih ima, oni se odnose na koju historijsku ili u onom kraju društveno istaknutu osobu. Ovdje nije mjesto, da se potanje zabavimo tim proizvodima naše narodne epigrafike, koji su radi svoje koncepcije, oblika i čisto narodne dikcije jednako zanimljivi, kao što su zanimljivi dokumenti duševnog, kulturnog i socijalnog života bosanskih krstjana srednjega vijeka, a kojih bi pomna analiza osvijetlila poneku još nejasnu stranu političkog, kulturnog i duševnog života.

Sredovječne bosanske stečke prozvaše bogumilskim, iako taj naziv nije ničim historijski dokazan te iako bosansko patarenstvo sa bugarskim bogumilstvom nema nikakve veze. Međutim gore istaknuta kongruencija između rasprostranjenosti stećaka i prostornog područja bosanske narodne crkve ili patarenstva potvrđuje, da su ti spomenici nikli na zajedničkom kulturnom području i da je opravdanije nazvati ih *patarenskim*. To potvrđuje i nekoliko natpisa sa grobova nekih viših dostojanstvenika bosanske crkve.

Tako je neki *krstjanin* sa bratom Radovanom navukao kamen na grob u Džipima; u Boljuni-

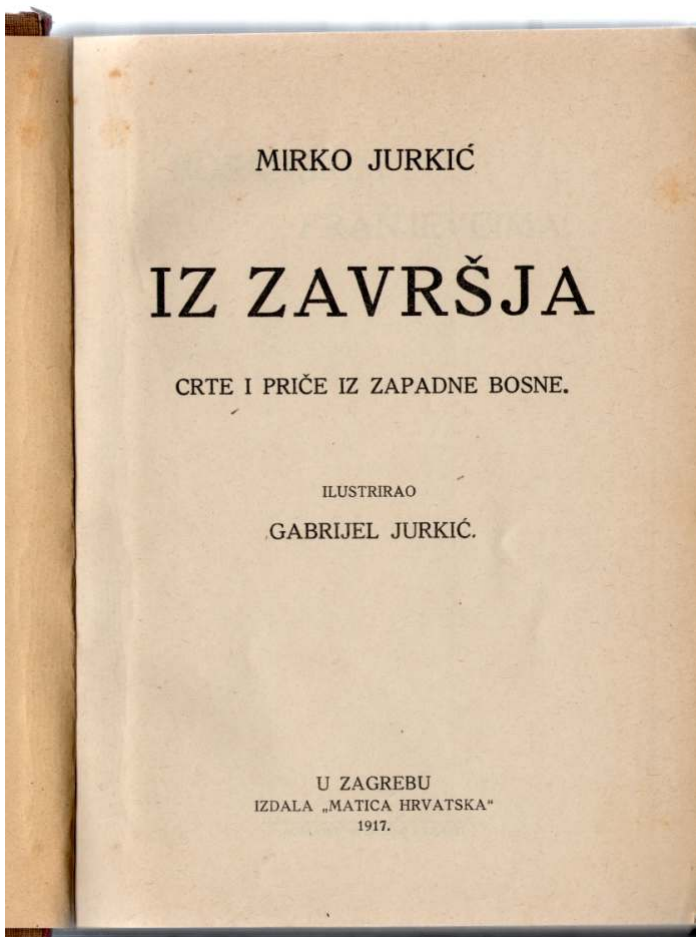

ma se nalazi stećak *starca* Bogavca Boljunovića; grobnica *gosta* Mišljena obretna je na Puhovcu kod Zenice, a ona *gosta* Milutina u Humskom kod Foče. Ako su dakle *strojnici* bosanske crkve stavljali na svoje grobove stečke, vjerojatno su to činili i velmože i plemstvo pa i ostali narod, ako je imao za to sredstva.

Sve dosad poznate stečke nadvisuje svojom umjetničkom izradbom i historijskim značenjem onaj n *Donjoj Zgošći*, koji je istraživačima i putnicima davno zapeo za oči, a da im nije uspjelo pronaći, čiji je i kada je postavljen, Tek u nedavnom članku* uspjelo mi je razložiti, da je on bio nad — nažalost opljačkanim i opustjelim — grobom najvećega bosanskog bana *Stjepana Prijezde*. Ukrašen je na tri strane figuralnim reljefima, a na četvrtoj ornamentalnim, a sve to je tako bogato i po svom stilu zanimljivo, da predstavlja kulturni i umjetničko-historijski dokument neprocjenjive vrijednosti, vrijedan, da se prikaže svijetu u što bogatijem i savršeni-

jem izdanju. Budi ovdje dosta istaknuti paralelizam, koji u ornamentici pojedinih zaruba postoji između čisto narodnih geometrijskih drvo-rezbarskih motiva kružnica u pozadini stečka i bujne biljne ornamentike, čiji je iskon u orijentalno-klasicističkim uzorcima starokršćanske umjetnosti Dalmatika i koju je prigrlila starohrvatska umjetnost te ih uporedo sa svojim čisto narodnim elementima dalje izgradila. Taj promiskuitet između oba ova izvorišta umjetničkih pobuda vlada jednako u starohrvatskoj umjetnosti i daje glavnu notu i zgoščanskom spomeniku, *a kako je ovaj postavljen malo godina poslije provale Tatara, koji su uništili starohrvatsku umjetnost, on predstavlja njen zadnji plamsaj, koji imamo zahvaliti umjetniku, odgojenom u njenom duhu, koji je tu provalu preživio.* Isti promiskuitet zapaža se u bljeđoj formi i na ploči, koju je postavio *ban Kulin* na po njemu obnovljenoj *crkvi u Muhašinićima kod Visokog*, koji ima i tu vrijednost, da je *najstariji kameni spomenik u Bosni pisan hrvatskim jezikom.*

Posebnu skupinu sredovječnih kamenih spomenika predstavljaju *kamene stolice*, koje su po

narodnoj predaji služile kao sudačke stolice sredovječne vlastele. Obično su bez ukrasa; ali neke imadu natpise. Amo ide jedna od dviju stolica, uklesanih u stijenu kod Ošanića (Stolac), na kojoj piše, da je vojvode Petra Miloradovića. Zanimljiv je onaj filozofski epigram na stocu iz Bišća kod Mostara: *"Si kami, varda! (gledaj!) či li je bio, či li je sada, či li neće biti!"* O njemu priča narod, da je bio stolac hercega Stjepana.

Najljepši sto je svakako onaj u Bukovici, po natpisu Ivana Pavlovića, koji je jamačno istovjetan sa vojvodom Ivanišem Pavlovićem, sinom Pavla Radinovića. On ima na širokom i visokom zaslonu u plosnom reljefu isklesano lisnato drvo, koje svojom stiliziranom krošnjom zaprema čitavu plohu. S jedne strane zaslona prikazan je sam Ivaniš sa vojvodskim škrljakom na glavi, odjeven u tuniku sa skutovima do koljena, a obim je rukama obuhvatio križoliki balčak velikoga mača. S druge strane prikazan je u reljefu ženski lik, odjeven u dugu gustim okomitim naborima nabranu odjeću, ispod koje viri rub donje, a na glavi ima kraljevsku krunu, čiji je vijenac pokičen sa tri krina. Poznato je, da je Ivaniš bio veliki štovatelj bosanske kraljice Marije, a na njenom bijegu vjerni pratilac i zaštitnik, pa je stoga vjerojatno, da taj reljef predstavlja baš samu kraljicu Maru. Na krovu sličnom vrhu zaslona uklesan je konačno u jednoj poli natpis, a u drugoj grb Pavlovića sa kacigom i na njoj trakama kantonirani kolom opasani križ. Skulpture na ovom spomeniku, iako su još vrlo daleko od umjetničkog savršenstva, dosta su odmakle od ostalih primitivnih pokusa patarenske reljefne plastike, jer se u njima već kuša prikazati anatomske detalje: oči, nos, usta, kosa i t. d.

Arhitektura nalazila se, kako je rečeno, u ovo doba na niskom razvojnom stupnju. Patareni zaziru od crkava, a katoličkim se iz ove dobe sačuvao jedva spomen, poslije njihova propadanja iza pada kraljevstva, i tako sakralne arhitekture nema ili je bar vrlo neznatna. Ne razvija se ni privatna arhitektura. Masa naroda živi po selima i zaseocima u drvenim kućama i brvnarama feačkim životom, koji se nije mnogo razlikovao od onoga, što ga Homer opisuje na Itaci, a vlastela u kulama svojih na strmim i zabit-

- V. raspravu: "Kolijevka i groblje prvih Kotromanića" u knjizi Truhelka: "Studije o podrijetlu" – Mat. Hrv. 1941. Str. 50.–57.

nim krševima sagrađenih gradova, guši se u dimu i zapari ognjišta, koje nema ni dimnjaka. Pridolazi, da u Bosni nema građanskog staleža, koji bi živio u organiziranim općinama; nema tu ni trgovačkog patricijata ni obrtničkog malograđanstva, koji bi gradili opsežnije građevine za svoje i javne potrebe, kako je to bilo u srednjoj i zapadnoj Europi, gdje baš građanstvo predstavlja jednog od najjačih nosilaca kulture i promicatelja građevne i likovne umjetnosti. Istina, ima po Bosni dosta

gradova, pod kojima su vremenom nastala podgrađa ili suburbia sa civilnim žiteljstvom, kao Visoko, Jajce, Bobovac, Samobor u Medurječju, Blagaj i drugi; ima i rudnika, gdje su na platejama (trgovima) nicale botege i kramovi saskih i dubrovačkih doseljenika, u kojima se purgari bave trgovinom sa izokolnom ravnurcima, rupnicima i ostalim narodom; ali to su samo prolaznici, koji ostaju na mjestu, dok ima zarade, a čim ova spane, sele kući ili na drugo mjesto. Ti flotantni elementi nisu bili zadojeni nikojim kulturnim ambicijama, te nisu ni u snu mislili na to, da svoju zaradu troše na palače i raskošne kuće. Sve to nije prijalo ni običnoj utilitarnoj građevini, a kamoli nekoj monumentalnoj.

Među rijetkim crkvenim građevinama ove dobe, koje se sačuvaše do danas, vrijedna je spomena iz stijene istesana grobna komora (*cubiculum*) sa arkosolom u dnu i pred njim sa četverastom rakom, koja se nalazi blizu kule Čengića u Rataju kod Foče. To je dakle *hypogaeum*, koji po osnovnom obliku sjeća na starokršćanske tradicije, ali nas šiljati gotski luk arkosola upućuje na mlađe doba. Tu je po predaji bilo pokopano tijelo sv. Vasilija Ostroškog, prije nego je preneseno u manastir Podostrog u Crnoj Gori. Sličan, ali opsegom mnogo veći podzemni spomenik, su takozvane katakombe u Jajcu, iz stijene isklesana crkva sa kamenim *oltarom*, po pobočnim stijenama sa nizom *arkosola* i *baldahina*, a pod njom poseb-

na *kripta*. I tu je svodovlje arkosola i baldahina šiljato, nastalo dakle pod gotskim dojmom, a s time se slaže, da je, sudeći po nedovršenom grbu u narteksu ovog mauzoleja, osnivač ili bar njen proširitelj bio potonji herceg Hrvoja Vukčić, koji je tu i u nedalekom Zvečaju živio u prvim godinama 15. vijeka.

U gotskom stilu bila je izgrađena i gradska Gospina crkva u Zvorniku, koju su Turci pregradili u Hodavendikjarovu džamiju (carevu džamiju). Još iza okupacije razabirali su se tu po zidovima ostatci gotskih lukova i prozora, ali je to uslijed novije rekonstrukcije zazidano.

Utjecaj gotškoga stila širio se je u sjevernoj Bosni u razdoblju između 1463. i 1526., kada su jajačka i srebrnička banovina pod upravom hrvatskih junaka imale biti bedemom protiv turskog nasrtanja. To nam razdoblje obilježuje samo kratku epizodu, a kulturne pobude gotike rasplinule su se iza muhačke bitke i pada Jajca.

Kao spomenik profane gotске arhitekture treba još spomenuti i kraljevski dvor u Jajcu, od koga se sačuvalo samo malo fragmenata, uzidanih u gradskim bedemima. Među njima se ističu tri krasna kapitela, sada u sarajevskom muzeju, a na jednom od njih isklesan je gavran s prstenom u kljunu — grb Korvina — što bi bio dokaz, da je tu palaču sagradio hrvatsko-ugarski kralj Matija Korvin, poznat kao jedan od najvećih mecena umjetnosti u 15. vijeku. Ta

palača sazidana je dakle poslije Božića 1463., kada je kralj Matija Turcima na juriš oteo Jajce i učinio ga prijestolnicom tada organizirane jajačke banovine. Međutim ponovne opsade i nasrtaji Turaka na Jajce nametnuli su potrebu, da se gradski bedem što više pojača, da bi mogao odoljeti vatri velikih opsadnih topova, i kod tog proširivanja oborena je i palača, a njen materijal je ugrađen u zidove i zasut u nasip nanovo proširenog i pojačanog bedema i tabija. Tu bi se u grohotu moglo naći još vrlo mnogo lijepih ulomaka ove građevine.

Zanimljiv spomenik gotskog stila je i timpanon starih gradskih vrata sa bosanskim kraljevskim grbom, koja su prigodom rekonstrukcije Jajca također zazidana, a ćemer im je ovom prilikom upotrebljen za izgradnju male kapelice.

U gradu Jajcu sačuvao se je i zanimljiv spomenik romanskog stila, zvonik nekadanje *crkve Sv. Luke*, koji je svojim masivnim podzidom i vitkim arkadama prozora u gornjim spratovima odraz dojmova dalmatinske obale. Sagrađen je vjerojatno u doba Hrvoje, a Turci su ga pretvorili u munaru, kao što su i crkvu pretvorili u Hunkjarovu ili carevu džamiju. Pri tomu je gornja terasa zvonika opasana *šerefetom* od kamenih ploča, a na nju je postavljena manja cilindrična *munara* sa šiljatim, alemima pokrićenim krovom. Tako je nastala hibridna forma, u koje se sastaje dva tako oprečna stila, kao

što su romanski i orijentalni. Gornja se munara, jer je stradala od vatre i bila trošna, morala odstraniti, a sam zvonik, da se očuva od daljnjeg obaranja, opasan je željeznim obročima.

Prijelaz iz kršćanskog u islamsko doba prikazuje nam i jedan drugi građevni spomenik kao primjer, kako su Turci preuđevali crkve u džamije — *Fetija u Bihaću*.

Kada bi Osmanlije osvojili na juriš koji grad, prvo bi im bilo, da se na pobjedi zahvale svečanom *dovom* Bogu. Na mjestu, gdje se ta dova obavila, sagradila bi se poslije džamija, a ta se zvala zato *fetijom* ili *osvajajčkom*. Bila je redovito namijenjena sultanu, te se zato zvala i hunkjarevom ili carevom. Gradila se redovito o državnom trošku — ostale su obično privatne zadužbine — i u njoj bi se svakog petka u podne čitala hudba, t. j. molitva za cara. Ako je međutim u gradu bilo crkava, odabrala bi se za dovu najljepša i pretvorila u carevu džamiju. Tu praksu provodili su već Arapi osvajajući Siriju i Palestinu, a Osmanlije su njom nastavili. Tako je glasoviti hram Bogorodice, što ga je arhitekt Teodor po nalogu cara Justinijana sagradio u Jeruzalemu na mjestu, gdje je Abraham htio žrtvovati Isaka a poslije kralj David sagradio žrtvenik, pretvoren u džamiju, poznatu pod imenom El Aksa. To je bilo za halife Omera 634.—644., a Abdulmelik (687.—705.) pregradio ju je u jednu od najveličanstvenijih građevina Prednjeg Istoka. Tako je sul-

tan Orhan pretvorio glasovitu baziliku u Izniku (Niceji), gdje je 787. održan drugi nicejski koncil, u džamiju, a u Carigradu, osim Aje Sofije, ima cijeli niz crkava, pretvorenih u džamije. Tako je i u Bihaću, kada ga je osvojio Ferhadbeg, gradska crkva pretvorena u fetiju-džamiju, a budući da ona do danas nije prikazana, ne će biti na odmet prikazati je bar ukratko.

Bila je to crkva, duga 19.5, široka 9.2 m, sa če-

Narodno kolo.

tiri na pobočnim zidnim pilastrima izgrađena gotska ćemera, koji služe kao kostur ostalom svodovlju. U dnu lađe bio je 9.6 m visoki, 6.2 m široki arcus triumphalis, koji dijeli prostrani presbiterij (12.0X7.2 m) od lađe. U dnu je bila apsida, ali nje danas nemna, jer je na njenim temeljima u tursko doba sagrađena privatna kuća (Dževdetefendije Ruždije). Od prvotnih elemenata sačuvano je u donjim čestim pročelje sa gotskim portalom sa prilično raščlanjenim profilom šiljatog luka i fiala, koje nose pojedine mu dijelove; nad njim obla prozorska rozeta sa kolom od osam paoka; u pobočnim zidovima po dva velika i jedan manji gotski prozor, a uz to i ostatci raščlanjenih profila pilastra i rebara ćemerova. Turci su ovu crkvu preobrazili u džamiju na sličan način, kao što su postupali sa bazilikom Aje Sofije u Izniku. U pročelju do vrata sagrađena je visoka, vitka munara, interkolumnij triumfalnog luka je zazidan, u sredini postavljen je *mihrab* za imama, a sve drugo ostalo je po starom, dok se nije vremenom rasklimalo te trebalo novih popravaka. Tako je sadanja munara u današnjem obliku obnovljena tek 1863.

Kada se Fetija-džamija imala 1894. popraviti, nađeno je u prezbiteriju iza džamije 6 izidanih a dijelom iz stanca istesanih raka. To su bile grobnice odličnih ljudi bihaćkih, a nadgrobne ploče, koje su ih nekoć pokrivala, urešene natpisima i grbovima, upotrebili su Turci kao materijal za ploče podnice džamije, i tako su se ovi spomenici sačuvali. Danas se nalaze u muzeju u Sarajevu, gdje predstavljaju junačko doba tursko-hrvatskog ratovanja na razmirnoj

krajini. Ove ploče pripadaju grobovima plemića Nikole Farkašića, koji je poginuo u boju protiv Turaka 1519., braće Ivana i Gašpara Kobačića (1523.), plemića Ivana Izačića, ripačkog kapetana (+ 1565.), plemića i vojnika Bernardina Stivkovića, komu su Turci 1523. odrubili glavu te mu je samo truplo pokopano; bihaćkog gradskog sudca Luke pl. Cvitkovića (+ 1524.), bihaćkih građana Ivana Buckovića i Petra Rebrovića, te konačno krojača Luke.

Konačno valja spomenuti grobnu ploču nekog viteza Jurja iz god. 1566., koja je oštećena, a imade na njoj heraldički raskošno izrađen plemićki grb.

Tekstovi natpisa na nabrojenim spomenicima glase:

1. *Sepultura st[renn]ui militis nobilis Nicolai Farcassich in pugna contra Turcas pro fide catholica interfecti 1519.*

2. *Hanc sepulturam edificaverunt egregii Johannes et Gaspar Cobacich pro se et suis heredibus. 1523.*

3. *Hic est sepulcrum nobili egregiique militis Johannis Isatsich cesa[reae] m[ajestatis] capetanei in Repets et heredum eius. Anno dom[ini] 1565.*

4. *Hic tumulatus iacet corpus capite truncati militis nobilis Bernardini Stivcovich qui pro fide catholica pugnando occisus est curren[te] anno 1523. In tumulo hoc iacent et alia corpora egregiorum militum gentis Stivcovich.*

5. *Sepultura nobilis Luce Cvitc[o]vich iudicis bilic[fiensis...] ju[dex] civitatis prefate sibi suisque heredibus fierifecit 15XXIII.*

6. *... P[etrus] Rebrovich pro sepultura sibi ipsi heredibusque suis. Anno natalis ...*

7. *Sepultura circumsp[ecti] viri Johannis Buccovich et heredum suorum I D 20 (= 1520).*

8. *... sepultura] Luce sartoris de Bihichio nee non et her[edum] suorum ...]*

9. *Hic sepultus n ... c egregius Georgius D ... febr[uarii] 1560 et (= 1566.)*

PUNA ISTINA O TAJNIM "PREGOVORIMA" TADIĆA I SILAJDŽIĆA

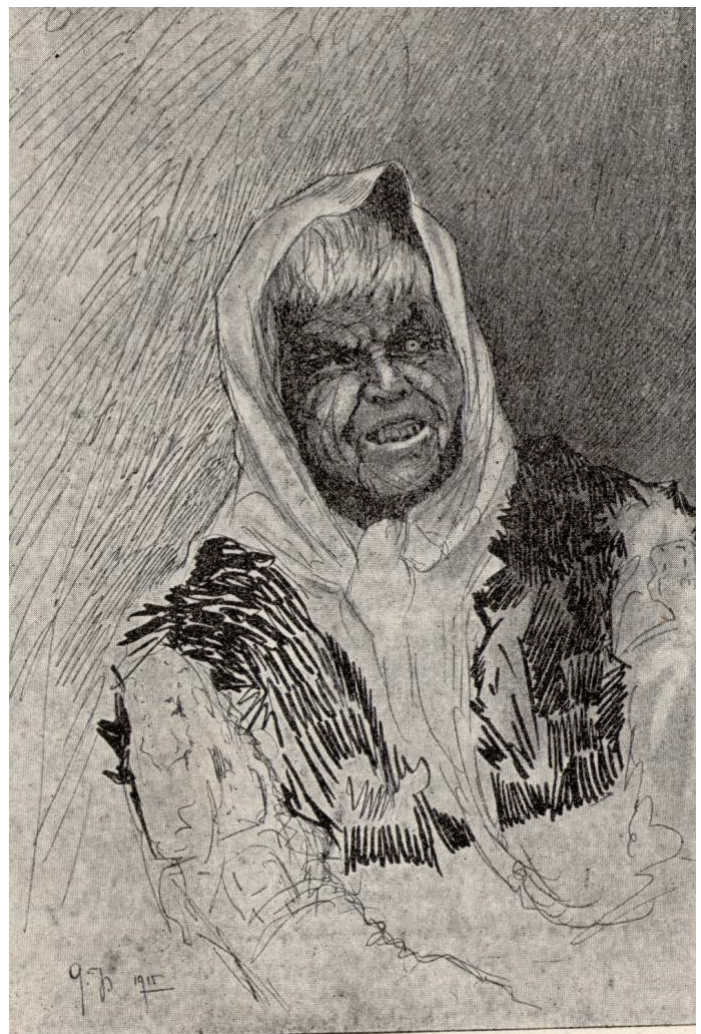
dr. Muhamed Borogovac, GLASNIK Nacionalnog kongresa Republike BiH - br. 687, 13.8.2010.

U ovom broju Glasnika centralnu ulogu igra izuzetan rad Snežane CONGRADIN i Matje STOJANOVIĆA objavljen u Pescaniku 8. avgusta 2010. Autori hirurskom preciznošću rasvjetljavaju prljavu politiku Borisa Tadića prema Bosni i Hercegovini. Mali nedostatak članka je što je izostao kritički odnos prema bošnjačkim političarima, koji učestvuju sa Tadićem u toj šibicarskoj igri varanja građana BiH te turskih i evropskih političara. Autori se u stvari potpuno prirodno ponašaju, oni čiste ispred svoga praga, kritikuju svoje, srbijanske, političare. Na nama je da malo počistimo ispred našeg praga povodom ovih najnovijih "pregovora" Harisa Silajdžića i Borisa Tadića, odnosno njihovih ministara Alkalaja i Jeremića itd. Riječ "pregovori" stavljamo u navodnike, jer se u stvari ne radi o istinskim pregovorima dvije suprotstavljene strane, jer Haris Silajdžić je školovani agent UDBe i kao takav sistematski uništava Bosnu i Hercegovinu.

Autori izvanredno uočavaju sve laži srbijanske strane. To ćete se uvjeriti dok budete čitali članak iz Pescanika, koji slijedi. Autori primjećuju da je srbijanska strana (Tadić-Jeremić-Vukčević) nekoliko puta izigrala bosansku stranu (Silajdžić-Alkalaj), tj. nije ispunila svoj dio dogovora, mada bosanska strana jeste ispunila svoj dio dogovora.

Ovdje se postavlja prirodno pitanje: "Da li su Silajdžić i Alkalaj zaista toliko glupi pa ih Tadić i Jeremić tako lako varaju ili su i oni u igri i zajedno sa Srbijancima varaju sviju nas." Naravno, ljudi uvijek prije povjeruju da je predsjednik države samo naivan nego da je izdajnik. Zato autori ne vide ništa toliko problematično u činjenici da se nekoliko puta ponovilo da BiH strana ispunjava svoj dio pogodbe, mada zna da srbijanska ne ispunjava svoj. Vjerovatno autori ne primjećuju čudno ponašanje Silajdžića zahvaljujući i veoma vještom Arnau-

tovom svjedočenju. Arnaut je svojim svjedočenjem vješto zaštitio Silajdžića i Alkalaja. Na primjer, Arnaut veoma vješto laže kada objašnjava zašto nije usvojen dogovor kojim bi se omogućilo da Srbija postane nadležna za suđenje ratnim zločincima porijeklom iz Srbije čiji su zločini sada u nadležnosti tužilaštva BiH, i obratno. Znamo da bi taj dogovor praktično značio pomilovanje za sve one ratne zločince iz Srbije koje sada progoni BiH tužilaštvo za zločine u Bosni. S druge strane znamo da Bosanci nisu pravili nikakve zločine u Srbiji, te bi tim sporazumom samo Srbija, tj. njeni ratni zločinci bili na dobitku. I zamislite Silajdžić je pristao da se o tome pregovara?! Znači bio je spreman da to i prihvati. Po tom sporazumu bi srbijanska optužnica protiv Ganića bila pretvorena u Bosanku tužbu protiv Ganića, te bi Ga-

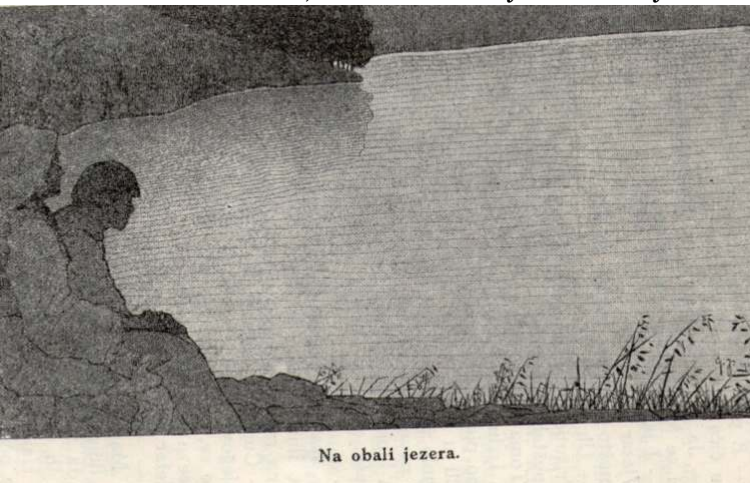
Grda.

nić mogao doći u Bosnu. Taj dio sporazuma je šarena laža za Bošnjake - da se oslobodi nevini Ganić, ali da to platimo pomilovanjem svih onih još nekaznenih zločinaca iz Srbije.

Međutim, pojavio se problem jer se ta formula nije mogla primjeniti na Ganića. Nije mogla biti podignuta BiH optužnica protiv Ganića, jer je već jednom njegov slučaj bio razmatran u Bosni i Ganić je tada bio oslobođen, a tu su strane sudije u BiH koje ne bi dozvolile zloupotrebu BiH pravosuđa da se drugi put pokreće ista stvar protiv Ganića. Dakle, u nedostatku šarene laže za Bošnjake, tj. u nemogućnosti da tako oslobode Ganića, namjeravano skidanje srbijanskih cetnika sa udice bi bila suviše očigledna Silajdžićeva izdaja, te Silajdžić odustaje od te nagodbe. Tu Arnaut pokazuje svu svoju vještinu manipulacije kada to objašnjava navodeći kao razlog da Silajdžić tobože nije htio da tako amnestira srbijanske zločince od odgovornosti za zločine u Bosni. On navodi tek kao drugorazredni razlog nemogućnost da se ta pogodba primjeni za Ganića. Međutim, da Silajdžić istinski nije htio da ovom nagodbom praktično pomiluje srbijanske ratne zločince, ne bi uopšte pristao na takvu poraznu diskusiju za BiH. Srbijanska strana se sigurno ne bi ni usudila ponuditi tako katastrofalan sporazum nekome normalnom političaru, čovjeku koji nije izdajnik svoje zemlje.

Druga važna tačka pogodbe je bila da Silajdžić ne kritikuje srbijansku Deklaraciju o Srebrenici. Deklaracija je uručena Alkalaju (za Silajdžića) 4 dana prije nego je usvojena u skupštini Srbije?! (Kakvo povjerenje Tadića u Silajdžića i Alkalaja?!)

A to da Arnaut laže, vidimo iz slijedeće dvije

Na obali jezera.

kontradiktorne rečenice iz njegovog svjedočenja, citiram prvu: „Tvrđim da predsedavajući predsedništva BiH Silajdžić nikada ne bi propustio da najoštrije kritikuje izostanak upotrebe pojma genocid u Deklaraciji o Srebrenici, da Srbija nije uslovljavala ispunjenje sopstvenog obećanja izostankom kritike Deklaracije“, rekao je pred sudom Damir Arnaut, savetnik Harisa Silajdžića.

Međutim, kada se ispostavilo da Srbija nije ispunila svoj dio pogodbe, da je ipak suprotno pogodbi ispostavila Britancima ekstadicioni zahtjev (prije 13. aprila), te da je Silajdžić komotno mogao kritikovati srbijansku deklaraciju zbog izbjegavanja riječi "genocid" doživljavamo iznenađenje o kojem govori slijedeća rečenica iz teksta: "Bosanska strana, tvrdi dalje Damir Arnaut, odlučuje da je rizik kritikovanja deklaracije preveliki. Zbog toga izdaju saopštenje za štampu, ispunjavajući tako svoj deo pogodbe, u kojem pohvaljuje „one u Srbiji koji zastupaju nazivanje stvari njihovim pravim imenom“.

Dakle, i tu se ponavlja praksa naših izdajnika, koja traje od dolaska Izetbegovićeve grupe na vlast, da Bosna i Hercegovina uvijek ispunjavaju sve dogovore sa Srbima, dok Srbija i RS pri tome ne moraju ispunjavati svoje strane "dogovora".

U svemu ovome Turska je uključena i iskorištena isključivo radi zamagljivanja prevare, jer prisustvo Turske daje kredibilitet pregovorima kod politički zatucanih građana BiH iz redova Bošnjaka. Ovaj put nećemo ulaziti da li je i Turska učesnik u igrokazu, ili Silajdžić i njih radi.

Osim toga slijedeći članak potvrđuje naše ranije tvrdnje da je Tadić došao u Srebrenicu samo da demonstrira Evropljanima da su Bošnjaci stavili iza sebe genocid i da to trebaju onda i Evropljani učiniti, jer ako su same žrtve zadovoljne sa Srbijom koja ne hapsi Mladića i ne priznaje genocid, šta se onda ima Evropa buniti.

To sam objasnio i u intervjuu za Italijanske novine "Peace reporter" (Reporter mira), a bosanski prevod tog intervjua je u ovom Glasniku pod rednim brojem 5.

PREŽIVJELIM ŽRTVAMA GENOCIDA NE TREBA IZVINJENJE, NAMA TREBA PRAVDA

Intervju Ibrana Mustafića za italijanski "Peace Reporter"

GLASNIK Nacionalnog kongresa Republike BiH - br. 688, 21.8.2010.

Pitanje: Ovogodišnje obeležavanje 11. jula nije bilo kao prethodno. Šta se desilo?

Odgovor: Mislimo da genocidna i zločinačka dejtonska BiH i predstavnici te genocidne tvorevine igraju na faktor koji se zove vrijeme. Vrijeme je saveznik izdajničkoj politici kako bi žrtvu genocida uspjeli naviknuti da je genocid sredstvo kojim se mogu ustavno uređivati novonastale državne tvorevine. Zbog toga je izdajnicima jako bitno ovo stanje predstaviti kao normalno i da svijet ubijede da je genocidno ustavno uređenje gotova i završena stvar. Nama je konačno drago da svijet vidi da u običnom narodu postoji pobuna.

Pitanje: Zašto 11. jula ove godine Majke iz Srebrenice nisu javno govorile tokom komemoracije u Potočarima?

Odgovor: Kao što rekosmo u odgovoru na prethodno pitanje, žrtvama genocida je samo omogućeno slijeganje ramenima i plač. Mogućnost govora je ostavljena samo onim koji nastoje postojeće stanje predstaviti kao gotovu stvar. Nezamislivo je da neko u ime žrtve traži "izvinjenje", kao da je u Potočarima neko žrtvi nehotično stao na vrh cipele. Nama ne treba nikakvo izvinjenje, nama treba pravo i pravda, a naše pravo proističe iz presude Internacionalnog suda pravde koja decidno kaže šta se dogodilo.

Pitanje: Da li stvarno mislite da je Tadić nedobro namerno napravio prvi korak?

Odgovor: Tadić je svojim dolaskom napravio samo jedan mudar državnički korak u interesu što povoljnijeg rješavanja srpskog pitanja. Prije svega, njegov dolazak je i zbog jučerašnjeg ročišta na internacionalnom sudu po pitanju Kosova. Ono što je posebno zabrinjavajuće, naš problem nije Tadić. Naš problem je politički i vjerski bošnjački vrh, koji želi preko Premijera Turske odigrati historijsku prevaru žrtve genocida, jer **naši izdajnici pokušavaju da nas koliko toliko poistovjećuju sa Turcima**. A ako bi takav plan prošao, sve bi se svodilo na našu staru izreku "Ko će kome, kao svoj svome!". Ako već žrtvi genocida treba pružiti

Kod ujaka.

nadu da imaju prijatelja u svijetu, onda **mi kao žrtve genocida javno kažemo da su nama Republika Austrija i Vatikan nemjerljivo veći prijatelji od Republike Turske**. Ali u svemu turska politika ne vidi da nad BiH pravi presedan koji će joj se vratiti kao bumerang. **Sva prava u Republici BiH koja mogu imati Srbi, ta prava moraju imati i Kurdi u Republici Turskoj**.

Pitanje: Po Vašem mišljenju koji bi mogao biti pravi prvi korak?

Odgovor: Prvi pravi korak je implementacija presude internacionalnog suda pravde i anuliranje posljedica genocida, a taj korak znači povratak na jedini legalni i legitimni Ustav Republike BiH.

Pitanje: Da li poštujete činjenicu da sutradan Tadić nije išao u Bratunac?

Odgovor: Nas opterećuje njegov dolazak u Potočare, koji je jako podal i negativan. Mi smo prije njegova dolaska rekli da je nama svako dobrodošao u Republiku BiH, a njegove posjete bilo gdje u Republici srpskoj su njegova privatna stvar.

Pitanje: Što se tiče SDA, koliko može nasljedstvo iz 1995. godine još uvek garantovati popularnu podršku?

Odgovor: SDA ima nasljedstvo zbog kojeg treba biti zakonski zabranjena, jer su njeni predstavnici u Republici BiH počinili čin izdaje, ali nas bilo koja politička partija ne zanima koja prihvata genocidni ustav kao legalno stanje. Naš put je put prava, a izdajnički put je put politike.

S PRAGA VIŠE POLJA

Posvećeno bosanskim franjevcima

Mirko Jurkić, "Iz Završja", crte i priče iz zapadne Bosne, "Matica Hrvatska", Zagreb, 1917.

Gledao Bože u lice Stojino. Ona sjela na prag i spustila na krilo prelu s kudjeljom, oči bacala sad na Božu sad u brdo, gdje joj eno sin svrće ovce.

- Ne mogu ja, Bože, ne mogu. Slaba ti je kuća, a ne ću iz nevolje u goru. A kud se ti namjeri na me, bolan? — pitala ona, bacila lakat na koljeno te upočila rukom lice i glalala u Božu.

- Što me to pitaš, jadi te ne ubili! Hoću li cura-ma, a? — raskoračio se on.

- A što ne ćeš? Eno ti Jele Paviničine, eno Luce Modrine, eno,— uprla Stoja prstom u selo i zamucala.

— De još koju, de, Bog mi te udijelio!

- Ne zovi Boga, na zlo ne udario!

- Već na te! Hoće Bog, hoće, čut, šta budalasti Bože benavi.

- Bome benavi.

Oslinila Stoja prst, uzela prelu i zavrtjela vrteno. Bože gledao u vrteno, onda bacio oko na stranu, gdje se je vrtjela muha i otimala iz paučine. Gledao i gledao, dok je vrteno skakalo i Stojine oči mirovale na predivu.

- I hoće je zadavit, hoće, vjera je. Što je malešan, a zapetlja je, ko da je Bog mrtvu stvorio.

- Koga, bolan? Šta to govoriš? — podiže oči Stoja i vidje zvrkulju, kako grabi nogama i trese paučinom,

- Evo vidiš, Stoj! Vidiš li ga, krvnika. Nema ga ništa, a smiri je za čas.

- Bježi, Bože, zdravlja ti, ta ni-

sam jednoć vidjela radu. Neka, hrani se. Čuješ, a gdje ti je topalj? — upitat će. Onda opet spusti oči i zazvrka vrtenom.

- Topalj? — gledao Bože u muhu, kako se njiše a paučak je udara čapljama i hvata, ne bi li joj zagrizao u glavu. - Privezo sam ga za ogradu. A što ti mene ne bi? — trže se Bože i pogleda u bijelu rubaču Stojinu. Na rubači lazala muha, i Boži pade na um, hoće li i ona poletjeti u paučinu.

— A ti mene baš hoćeš? — ostavi Stoja prelu s kudjeljom na prag, a vrteno spusti u krilo.— A? A šta bih ti ja?

— Kako me budalasto pita! A šta će žene drugim ljudima?

— Eno Lojo, dok ima ženu u kući, ne mora na drugog spustit ruku.

— Pa mi Loju spominješ. Moja Stoj, da ti znaš, kako ljudi žive! Vidiš, bona, siromah sam, a crna mi smrt, ako sam bio sebi veći prijatelj nego pokojnoj Petri!

- A oda šta umrije?

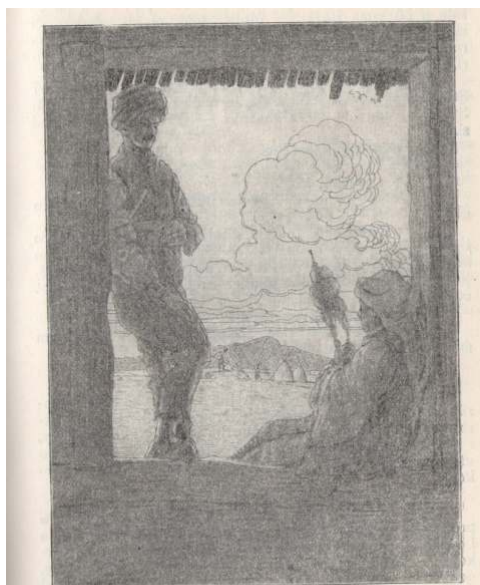
— E oda šta? Poslo Bog smrt po nju, dobra bila, pa je zadušilo, — spustio Bože glavu,

— Mrtvim pokoj duši. Ama mi je žegaran Mile, pa ćeš mi ga biti. A što se, zdravlja ti, ženiš?

— Što? I vuk u gori para traži, a kamo li kršteno čeljade. Draga si mi, jadna, i opet velim, valjana žena, osirotjela, a nije zla vidjela kod svojih deset nokata.

— Pa šta bi ti htio? Imam ja dva grla hranit, i suviše posla!

- Ko ti veli šta? A vidiš li, — ispružio Bože ruke. kao da će sad popasti Stoj. Ona uzmaše glavom, onda se zagleda u šake njegove. — Hajde mi kući, pa da vidiš. Zar je Marko siromaško dijete? Aja. Kupi njemu otac i gunjčić i šalvarice i kapu i pas i sve, Stoj, a ti mi hoćeš

S praga više polja.

da pokažeš svoju prelu. Ne zaiskah dosad u drugog brašna, a da ga nemam, raskućio bih kuću, dao dijete u namastir i otišo u svijet. — Zabacio Bože glavu i otkrenuo lice od udovice. Ona slušala, snuždila se i najkasnije se kao zagledala za sinom.

— A znaš li ti, Bože, da ja ne ću za te? — presiječe Stoja.

— A? A što? — skupi se čelo Božino, — Jesam li pijanac?

- Jok, ne daj Bože! Ama znaj, da se ja ne bih opet udala, da mi doneseš bukaru dukata.

— E ne bi? A bi li za bukaru i po? — u po će šale u po ruga Bože. - Moja Stoj, nisam mlad, a ni star. Evo mi kose, popade on kapu sa šalom, a drugom rukom uzbuca crnu kosu, iz koje je istom ovdje ondje virila sijeda dlaka.

— Bog s tobom, čovječe. Zar ja rekoh, da si ostario? Stoga ti maločas i kazah, da se maneš mene, eno ti cura. Šta će ti udovica, stara zakrpa! — diže se ona i povika sina.

— Stoj, čuješ, reci mi —

— Šta?

— Da sjednem, a?

- De slobodno.

Sjede Bože i zamota šal oko glave.

— Eno mi kuće, znaš je, Stoj. Ima mjesta za petero i šestero čeljadi, a dvoje nas je. Dođi mi, zdravlja ti, eno su tri vola, nek budu Markovi, a sutra ću kupiti, ako ćeš, još tri, nek budu Milini. Donijet ću ti kesu forinti, istrest ću ti ih u času, ako ćeš.

— Što će meni tvoji forinti?

— Da vidiš. Htio sam prikupiti livade, s agom sam govorio, a sve gola moja zarada.

- Valjan si, ne ću duše gubit.

- E, a što me ne ćeš?

Stoja mrdala obrvama, skrstila ruke preko kri-la i oborila trepavice. Kroz spuštene kapke gledala je pod plastom u polju mlada momka, na-

busita vraga, grlata i okretna, i kroz miran zrak iz polja sa zvekom bronza dolazio do ušiju njezinih smijeh i govor, oštar i hitar kao u malo koga.

- Je li, a? — opet će on.

Stoja stisnula šake. Bacila oko na njega i kad je u prostranoj njegovoj kući o zidu časak gledala svoju prelu i vidjela u dvorištu svoga Milu, gdje se naganja s Markom — krala joj se pamet u polje, tamo među plaste, odakle se čuje nečije grlo i proviruje opaljeno lice ispod razbucanih crnih kosa, da se opet sakrije u mirisnu ležaju.

- Je li, Stoj, hoćeš?

— Ne ću, Bože, — stresla se ona. Ne ću, ne ljuti se. Dobar si čovjek, nema zla pri tebi, a . . . — opet se ustrkalo nekakvo čuvstvo po duši njezinoj, htjede već promijeniti odluku ugle-davši jaram volova, za njima na brani sjede Mile i Marko, a stuka volove Bože, radin i brižan čovjek, dobar drug i orač tvrde šake. I onda

da je pamet zanese u polje, pod plast, gdje no momak raskapa podinu i očima mami u toplu jazbinu.

- Ne ću, ne ljuti se.

Proveslao lepir i sjeo na zelen list blizu praga. Gledao ga Bože i gledao, onda uzeo kapu s glave i poklopio ga. Istom se dosjeti, a Stoja ga iz kuće pogleda. Mrtav lepir spao na travu, a Bože otresao

kapu i metnuo je na glavu.

Uzašao na cestu, sjeo vise grabe i gledao u pašnjak. Ovce griskale a uz njih se nešto sitno micalo.

Mile — mislio Bože. — Još i Marko. Pa ja i Stoja, onda — topalj, šest bronza velikih, jedna, dvije, tri, četiri, šest, deset, — dvadeset ovaca, mojih još toliko! — mislio je vodeći topalja, a na kućnom pragu sjedila udovica i prela, iz polja sa livade zamirao smijeh i govor, opajao miris mlada sijena i uspavljivao momka u čekanju ...

ZAMOLNICA ZA MILODARE

Ivo Matanović, Zadar

Prenosimo s portala www.imoart.hr polemiku i razna stajališta o osnivanju Udruge Hrvatska Pravoslavna Zajednica, odnosno u nastavku Hrvatska Pravoslavna Crkva. Radi se naime o već objavljenim tekstovima na portalu www.hrvatskipravoslavci.com koji su prepričani. Svi do jednoga – u stopostotnom broju posjetitelja portala [imoart](http://www.imoart.hr) su se pozitivno izjasnili, što nam daje nadu da će projekt utemeljenja Hrvatske Pravoslavne Crkve biti na vrijeme i realiziran. Stoga, još jednom molim obožavatelje i štovatelje hrvatskog pravoslavlja, da nam se pridruže i svojim potpisom pristupnice i formalno potvrde da su naši članovi.

Na prvoj stranici imamo objavljenu i našu **zamolnicu za milodare**, jer Udruga je u osnivanju i ne raspolaže s financijskim sredstvima.

Održavamo se od milodara samih osnivača i malobrojnih pojedinaca.

Poseban je problem financiranje svećenika – smještaj, prehrana i minimalni džeparac. Kao udruga i zajednica u osnutku, još nemamo ni uredskih prostorija za tri glavna odbora - buduće episkopate u Republici Hrvatskoj.

Nemamo niti jedne slobodne crkve u kojoj bi mogli okupljati vjernike. Počinjemo s okupljanjem u privatnim kućama gdje obavljamo i religijske vjerske obrede. Uz Božju providnost nadamo se da će nam i država priskočiti u pomoć, kao što to čini i prema drugim vjerskim zajednicama. U svakom slučaju Vaša pomoć, kao članova, pa i formalno ne članova ove zajednice, bit će nam od neprocjenjive koristi u ovom trenutku.

Bilježimo se s vjerom u Boga i svekoliku hrvatsku kršćansku slogu!

USTAV HRVATSKE PRAVOSLAVNE CRKVE (3. dio)

“Nova Hrvatska”, Zagreb, 6. lipnja 1942.

§ 39. Izbornom saboru predsjedava najstariji episkop po posvećenju, a dužnost tajnika vrši nadstojnik pravoslavnog odsjeka u ministarstvu pravosuđa i bogoštovlja.

§ 40. Nakon što ministar pravosuđa i bogoštovlja otvori izborni sabor, izvršit će se saziv Duha Svetoga. Izbornom saboru mogu prisustvovati samo članovi sabora. Odsutni članovi sabora mogu pismenom punomoći ovlastiti koga od prisutnih članova sabora, da glasuje u njihovo ime.

§ 41. Izborni sabor na prvom sastanku može valjano odlučivati, ako je prisutna najmanje polovina sabornih članova. U slučaju, da to nije, sjednica se odlaže za sutrašnji dan, na istom mjestu i u isti sat. Na toj sjednici izborni sabor valjano riješava pitanje izbora s brojem članova, koji su prisutni.

§ 42. Izbor predloženika vrši se tajnim glasova-

Hrvatski krajevi u slici: Motiv s Jadrana

njem listićima. Tajnik proziva članove sabora iz spisa, a svaki član predaje svoj listić u kutiju na predsjedničkom stolu. Brojenje vrši predsjedajući član s tajnikom sabora. Predsjednik uzima po jedan listić iz kutije i glasno čita napisana imena predloženika, zatim predaje listiće dekanu pravoslavnog bogoslovnog fakulteta, odnosno drugoj dvojici članova, koji listiće pregledavaju. Tajnik odmah zapisuje u zapisnik,

**Hrvatski krajevi u slici: Motiv s Jadrana
"Znanje i radost", Knjiga prva, Zagreb, 1942.**

ji sva prava i dužnosti episkopa.

§ 48. Patrijarh kao vrhovni poglavar Hrvatske pravoslavne crkve, osim prava, koja mu pripadaju po kanonima i crkvenim propisima, ima još i ova prava:

1. predstavlja Hrvatsku pravoslavnu crkvu pred ostalim samosvojnim crkvama,
2. predstavlja Hrvatsku pravoslavnu crkvu na crkvenim i državnim svečanostima,
3. održava jedinstvo u hijerarhiji Hrvatske pravoslavne crkve,
4. saziva sv. arhijerejski sabor,
5. posvećuje sam ili preko ovlaštenih episkopa osobe, izabrane za episkope,

koliko je listića predano i koliko je koji predložnik dobio glasova, kao i broj praznih listića, ako ih je bilo. Za predložnike su izabrani oni, koji dobiju najveći broj glasova. Ako više predložnika dobije jednak broj glasova, smatrat će se izabranim predložnikom onaj, koji je stariji po posvećenju za episkopa.

§ 43. Imena izabranih predložnika objavljuje predsjednik, i tim se sabor zaključuje.

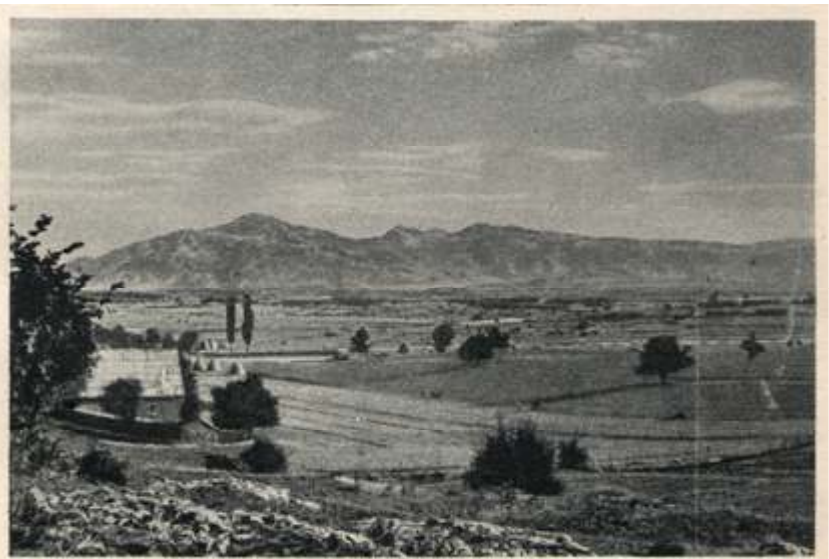
§ 44. Kad patrijarh bude imenovan, ministar pravosuđa i bogoštolja priobćuje izbornom saboru Poglavnikovu odredbu o imenovanju.

§ 45. Najdalje u roku od 7 dana po tomu priobćenju proglašuje se u crkvi, za vrijeme bogoslužja, imenovanje novoga patrijarha. Poglavnikovu odredbu o imenovanju patrijarha čita najstariji episkop po posvećenju, a iza toga biva ustoličenje patrijarha po obredu, koji će utvrditi sv. arhijerejski sabor. Tim činom novoizabrani patrijarh stupa u prava i dužnosti vrhovnog poglavara Hrvatske pravoslavne crkve.

§ 46. Zapisnici o radu izbornog sabora čuvat će se u pismohrani ministarstva pravosuđa i bogoštolja, a ovjerovljeni prijepis u pismohrani patrijarhije.

§ 47. Patrijarh ima u svojoj mitropoli-

6. posvećuje sv. ulje za cijelu Hrvatsku pravoslavnu crkvu,
7. odobrava boravak episkopima izvan njihovih eparhija,
8. spominje se u bogoslužju od svih episkopa Hrvatske pravoslavne crkve,
9. daje crkvena odlikovanja prema naredbi, koju propisuje sv. arhijerejski sabor, a odobrava Poglavnik Nezavisne Države Hrvatske, postavlja službenike prema ovom ustavu.

**Hrvatski krajevi u slici: Nevesinjsko polje
"Znanje i radost", Knjiga prva, Zagreb, 1942.**

**Hrvatski krajevi u slici: Ovce na Vlašiću
"Znanje i radost", Knjiga prva, Zagreb, 1942.**

III. EPISKOP I SV. AKHIJEREJSKI SABOR

§ 49. Za episkopa i pomoćnog episkopa može biti izabran onaj svećenik:

1. koji ima sve kanonske uvjete, predviđene za episkopa u pravoslavnoj crkvi,
2. koji je svršio pravoslavnu duhovnu akademiju, ili pravoslavni bogoslovni fakultet,
3. koji je državljanin Nezavisne Države Hrvatske.

§ 50. Episkope i njihove zamjenike bira sv. arhijerejski sabor pod predsjedanjem patrijarha, kad su prisutne dvije trećine episkopa. Za svako izpražnjeno mjesto episkopa sv. arhijerejski sabor bira trojicu predloženika. Ako se kod izbora ne postigne jednoglasnost, glasuje se tajno, a odlučuje nadpolovična većina glasova. Ako nijedan predložnik nije dobio nadpolovičnu većinu glasova, pristupa se užem izboru između dvojice, koji su dobili najviše glasova. Koji će predložnik ući u užu izbor od onih, koji su dobili jednak broj glasova, odlučuje patrijarh, koji odlučuje i kod užeg izbora, ako se glasovi podjednako podijele. Odsutni član sv. arhijerejskog sabora može pismenom punomoći ovlastiti jednoga od prisutnih članova sabora, da glasuje u njegovo ime.

Izbor izabranih predloženika patrijarh priobćuje ministru pravosuđa i bogoštovlja. Jednoga od izabranih predloženika Poglavnik Nezavis-

ne Države Hrvatske, na prijedlog ministra pravosuđa i bogoštovlja, imenuje za episkopa.

Imenovanom i posvećenom episkopu patrijarh izdaje potvrdu, koju podpisuju članovi sv. arhijerejskog sabora.

§ 51. Sv. arhijerejski sabor čine svi episkopi pod predsjedništvom patrijarha.

§ 52. Sv. arhijerejski sabor, kao najviše hijerarhijsko predstavništvo, crkvenozakoodavna je oblast u poslovima vjere, bogoslužja, crkvenog poredka i unutrašnjeg uređenja crkve.

Sv. arhijerejski sabor je i najviša crkvena izvršna (upravna i nadzorna) i sudbena oblast prema propisima ovoga ustava.

§ 53. Patrijarh saziva sv. arhijerejski sabor na zasjedanje.

§ 54. Sv. arhijerejski sabor može valjano odlučivati u svim stvarima, izuzevši izbor episkopa, kad je prisutna nadpolovična većina episkopa. Sv. arhijerejski sabor odlučuje jednoglasno ili većinom glasova. Kod jednake podjele glasova odlučuje glas patrijarha.

§ 55. Ako bi sv. arhijerejski sabor mogao donijeti neki crkveni zakon, naredbu ili načelnu odluku u odsutnosti patrijarha. Mora se to naknadno podnijeti na suglast patrijarhu. U slučaju nesuglasnosti predmet se dostavlja saboru na ponovnu odluku.

§ 56. Kad se patrijarhijska stolica isprazni, vlast patrijarha do izbora patrijarha vrši sv. arhijerejski sabor, koji to objavljuje ostalim crkvenim ustanovama i državnim oblastima. Predsjedničke dužnosti u sv. arhijerejskom saboru vrši tada najstariji episkop po posvećenju.

§ 57. Zaključci sv. arhijerejskog sabora zapisuju se u posebni zapisnik, koji podpisuju svi učesnici sabora.

§ 58. Sv. arhijerejski sabor može pozvati na svoje sjednice radi saslušanja stručnog mišljenja svećenike ili svjetovne osobe, koji nisu članovi sabora.

§ 59. Sv. arhijerejski sabor vrši slijedeće dužnosti:

1. tumači pravoslavnu crkvenu nauku držeći se pri tom odredaba, koje je crkva na osnovu sv. Pisma i predaje utvrdila,
2. uređuje unutarne i vanjsko poslovanje (misiju) crkve i brine se za čistoću ćudoređa,
3. propisuje nastavnu osnovu vjeronauka u školama u sporazumu s ministarstvom nastave,
4. propisuje osposobljenje predloženika za sve redovne i izvanredne crkvene službe,
5. sudjeluje kod osnivanja pravoslavnog bogoslovnog fakulteta prema ovom ustavu,
6. osniva ustanove za izradbu bogoslužnih knjiga u sporazumu s ministarstvom pravosuđa i bogoštovlja,
7. uređuje sva crkveno-obredna pitanja u sporazumu s ministarstvom pravosuđa i bogoštovlja,
8. kanonizira svetce i propisuje službu za njihovo svetkovanje,
9. tumači kanonske propise i izdaje njihove zbornike,
10. određuje dužnosti za svećenstvo i ostale crkvene službenike,
11. propisuje odjelo za više i niže svećenstvo,
12. izdaje crkveno-sudbeni postupak za crkvene sudove,
13. izdaje propise o ženidbenim pitanjima u skladu s državnim zakonima,
14. nastoji, da se odnos crkve i države, kao i odnos s drugim vjeroispovjestima, što bolje uredi,
15. vodi popis - predloženika za episkopsku čast i bira dostojne osobe za episkope i pomoćne episkope,
16. bira članove velikog crkvenog suda,
17. čuva i brani čistoću pravoslavne nauke,
18. brine se za zbliženje i sjedinjenje kršćanskih crkava,
19. upravlja poslovima oko izdavanja crkvenih knjiga u sporazumu s ministarstvom pravosuđa i bogoštovlja,
20. izdaje upute za gradnju crkava,
21. vodi brigu o eparhijama, koje su ostale bez episkopa,
22. priprema građu za dnevni red sv. arhijerejskog sabora i izvršuje njegove zaključke,
23. izabire u sporazumu s patrijarhom saborske činovnike kao i osoblje Velikog crkvenog suda,

24. raspravlja sve prijepore o nadležnosti pojedinih crkvenih oblasti,

25. vodi nadzor nad radom svećeničkih društava, koja su odobrena od državne oblasti,

26. presuđuje u prvoj molbi:

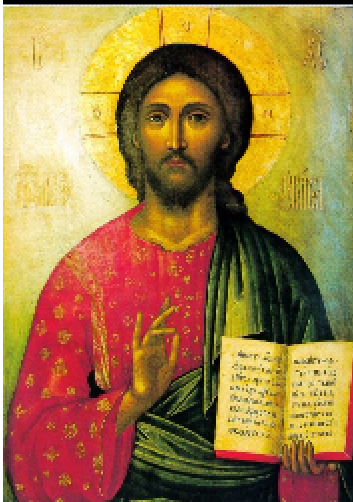
a) međusobne nesuglasice episkopa,

b) kanonske prestupke episkopa,

c) stegovne prestupke svojih službenika.

Hrvatski krajevi u slici: Pale kod Sarajeva pod snijegom "Znanje i radost", Knjiga prva, Zagreb, 1942.

IV. NEDJELJA KROZ GODINU GODINA C

Lk 4,21-30

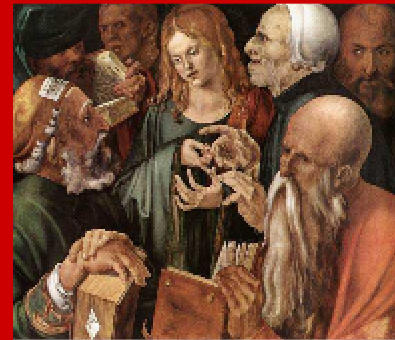
Micro Media UFS

U ono vrijeme: Isus progovori u sinagogi:

»Danas se ispunilo Pismo što vam još odzvanja u ušima.«

I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu:

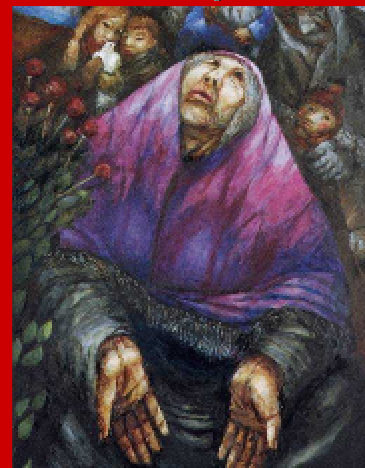
»Zacijelo ćete mi reći onu prispodobu: Liječnice, izliječi sam sebe! Što smo čuli da se dogodilo u Kafarnaumu, učini i ovdje, u svom zavičaju.«

**Govorahu:
»Nije li ovo sin
Josipov?« A
on im reče:**

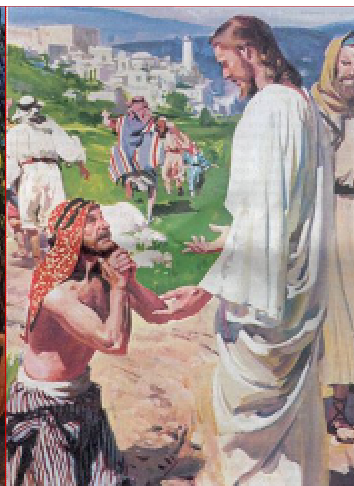
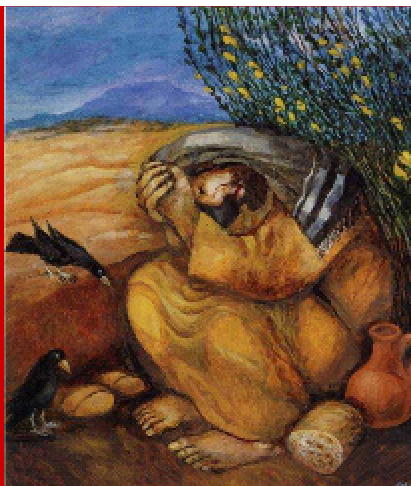

**I nastavi:
»Zaista, kažem
vam, nijedan
prorok nije
dobro došao u
svom zavičaju.**

**Uistinu, kažem
vam, mnogo
bijaše udovica u
Izraelu u dane
Ilijine kad se na
tri godine i šest
mjeseci zatvorilo
nebo pa
zavladala velika
glad po svoj
zemlji.**

I ni k jednoj
od njih nije
bio poslan
Ilija doli k
ženi udovici
u Sarfati
sidonskoj.

I mnogo bijaše
gubavaca u
Izraelu za
proroka
Elizeja. I
nijedan se od
njih ne očisti
doli Naaman
Sirac.«

Čuvši to, svi
se u
sinagogi
napune
gnjevom,

ustanu, izbace ga iz grada i
odvedu na rub brijega na kojem
je sagrađen njihov grad da ga
strmoglave.

No on prođe između njih i ode.

Prezentaciju je izradio
FRANJEVAČKI SAMOSTAN i Župni ured sv. Nikole Tavelića
Ivekovićeve 8 51000 RIJEKA
Tel. 051/ 641-449
Fax: 051/ 648-697
E-mail adresa: frs-sv.nikola@ri.htnet.hr

RIJEČ ZA SVAKI TJEDAN (56. nastavak)

Mieczystaw Malinski

BLAGO GLADNIMA I ŽEDNIMA PRAVEDNOSTI

Bit ćete blaženi vi **koji se sada borite za pravdu**; vi koji se zalažete za stare i bolesne; vi koji se zauzimate za ponižene; vi koji tražite ljudska prava za potlačene; vi koji pomažete živjeti onima koji iznemažu. Bit ćete blaženi vi koji se borite za pravdu, premda će vas radi toga progoniti, premda će vas ljudi prezirati i protjerivati i lažno optuživati. Bit ćete blaženi!

*Svi sveti,
Mt 5, 1 — 12a*

KRALJEVSTVO NEBESKO

Dušni dan. Blagdan naših pokojnika. Dolazimo im — kao nekoć na njihov rođendan — blagdanski odjeveni. Padaju granice između njih i nas. Ulazimo u živo zajedništvo duša.

Dolazimo im — kao i nekoć — s cvijećem, simbolom naše ljubavi. Darujemo ih svijećama — simbolom naše molitve. Onim što od nas najviše očekuju, najviše trebaju.

Blagdan naših pokojnika — naš je dan. Blagdan sveljudske zajednice, od koje je dio već na ovoj, a dio još na ovoj obali i — čeka poziv u vječni život.

*Dušni dan,
Iv 11, 17-27*

GOVORE, A NE ČINE

Uvijek su nam puna usta savjeta, recepata, pouka, opomena. Točno znamo, kako bi ljudi trebali živjeti. Kako bi trebali raditi naši prijatelji, naši kolege, naši susjedi. Što bi trebali izbjegavati, što zadržati, što izmijeniti u svom životu. Do u najmanje pojedinosti. Znamo kako se treba obući, što treba kupiti, kako se izražavati, kako urediti stan, kako odgajati djecu, kamo poći na odmor, s kime se sprijateljiti. Tako smo mudri, iskusni, praktični. — Pa zašto je onda naš vlastiti život tako nesređen, zašto u našem životu ide sve naopako?

*31. nedjelja kroz godinu A,
Mt 23, 1 — 12*

LJUBI BLIŽNJEGA KAO SEBE SAMOGA

Nema te tragedije na svijetu koja i tebi ne škodi. Nema te nesreće, te gladi, poplave, požara, pa dogodilo se to u najzabitnijem kutku zemlje, a da i ti ne bi bio ugrožen.

Nema te radosti, te sreće, tog uspjeha, te pobjede dobra na svijetu, pa bilo to ne znam kako daleko, koja ne bi i tebi koristila. Svi smo jedna obitelj, jedan jedincati veliki organizam. Svaki je od nas elemenat, dio cjeline.

Ali nisi samo ti dionik života čovječanstva; i ono ima dio u tebi. Premda si tek sićusna stanica čovječanstva, ono je i u tebi i ovisi o tebi. Tvoje tragedije i radosti, tvoji porazi i uspjesi, tvoji grijesi i dobra djela oblikuju to čovječanstvo.

*31. nedjelja kroz godinu B,
Mk 12, 28b—34*

ČOVJEK SE GREŠNIKU SVRATIO

Vrlo se mnogo toga u Isusovom životu dogodilo kod jela. Za vrijeme jela kod Šimuna Gubavca došla je grešnica i kvasila Isusu noge svojim suzama. Na gozbi je Zakej izjavio, da će polovicu svoga imanja dati siromasima. Kod ručka u Betaniji, u kući Lazarovoj, pomazala je Marija

glavu Isusovu. Dok su jeli na zadnjoj večeri, odredio je Isus da se na spomen njegove muke, njegove smrti i njegova uskrsnuća, po znakovima kruha i vina, izvršuje najsvetiji sakrament kao zajednička gozba.

Naši posjeti susjedima, prijateljima, rođacima, poznanicima, za rođendan, za blagdane ili u

drugim prilikama; naši sastanci, naša zajednička blagovanja moraju imati nešto od one atmosfere, koja je vladala kad je Isus bio za stolom.

nedjelja kroz godinu C,
Lk 19, 1 — 10

BOŽJI PUSTOLOV (8. nastavak)

Daleki putevi Franje iz Ksavera

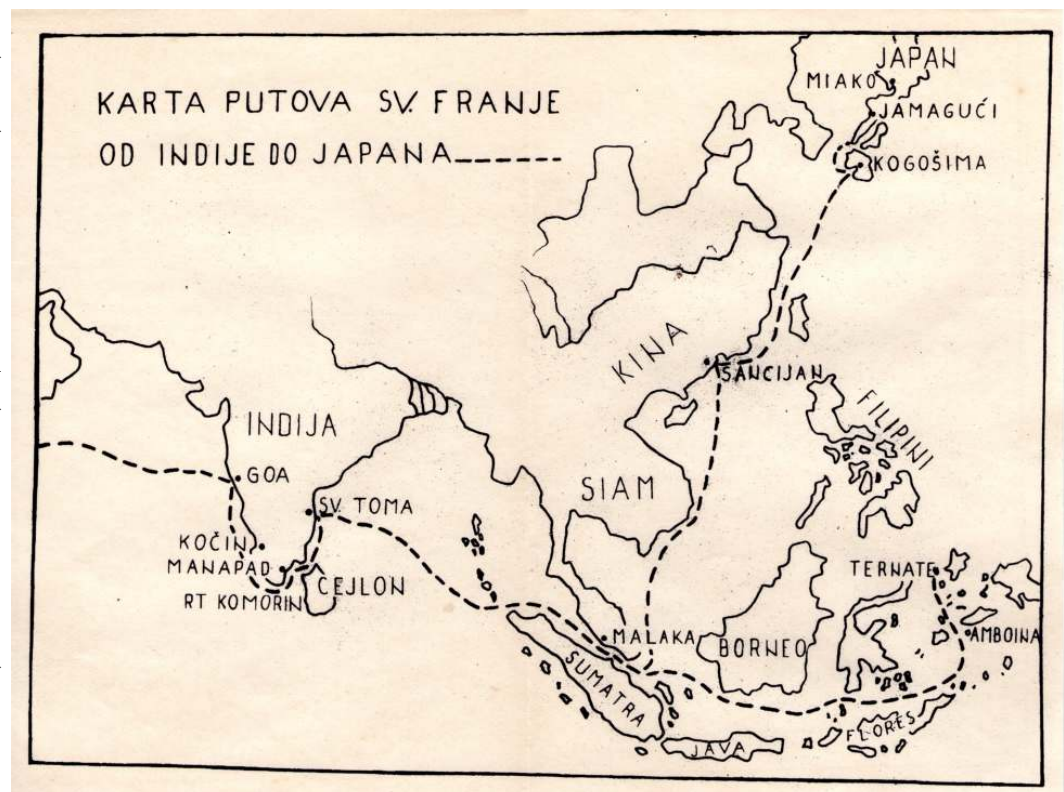
Josip Badalić D.I. – Zagreb, Voćarska 106

To nije samo Pavao smatrao čudom nego i mnogi drugi. Uz grijeh bilo je tu i kreposti te dobrotvornih ustanova. Franjo je kratko u Malaci, ali je za nju učinio mnogo, sav se iscrpio u radu. Sam piše:

”Sa svojim propovjedima nisam zadovoljan kao moji strpljivi slušatelji. Svaki dan po sat i više učim djecu molitve. Stanujem u bolnici. Tako sam zauzet ispovjedanjem da ne dospijem svima udovoljiti. Glavni mi je posao u prevođenju molitava iz latinskog jezika na makasarski. Velika je nevolja kad čovjek ne vlada jezikom. Sad vas, draga braćo, ljubavlju Božjom, molim prije svega: Šaljite mi svake godine mnogo članova iz naše Družbe jer je ovdje velika nestašica svećenika ...”

Ovdje su kršćani živjeli u teškim prilikama. Franjo je pun razboritosti i ljubavi, prilagođuje se svima da ih digne Bogu. Razgovara ljubezno sa svima, gleda ih kod njihovih igara, pokazuje razumijevanje za njihove zabave i bodri ih da nastave: ta nisu oni monasi, nego vojnici... Pohada obitelji, jede s njima, veseli se svakomu, pita za kuharice i zove

ih u sobu da pohvali njih i njihova jeia. S trgovcem je kao trgovac, s vojnikom kao vojnik. Nuka grješnike neka se zakonito ožene, drugima veli da će im naći djevojku kreposnu i tako lijepu da bi se s njom i svaki kralj oženio. Predvečer skupio bi djecu te išao s njima ulicom zvoneci i glasno moleći. A noći je provodio na poseban način, kako je opisao i pod zakletvom izjavio Rodrigo de Sequeira, portugalski činovnik, koji je neko vrijeme stanovao s Franjom u istoj bambusovoj kolibi te ga kroz pukotine noću promatrao i vidio uvijek isto: Franjo na koljenima, uzdignutih ruku pred raspelom, tobože od drveta iz lijesa sv. Tome. Uz stolić jedini je namještaj dugačak crn kamen — koji za kratkog počinka služi kao jastuk. Prije svanuća dizao se da izmoli brevijar i služi sv. misu — svećaci, sa srcem punim sreće i utjehe.

Hrvatska knjižara

internetska knjižara i antikvarijat

Vam predstavlja nova izdanja knjiga:

Hrvatski
uljudbeni
pokret

Udruga za zaštitu
prava građana

Pete poljanice 7
10000 Zagreb
Hrvatska
tel: +385 1 29-23-756
fax: +385 1 29-23-757

NOVO!

akademik Mirko Vidović

Sakrivena strana Mjeseca 1-2

Pet
godina
u
Titovim
tamnicama

200,00 kuna

hrvatska.uljudba@gmail.com
www.hrvatskauljudba.hr
www.svakovamdobro.hr
www.pravednostiljubav.hr
www.borovnicaunas.hr
www.redangus.hr
www.blackdragon.hr
www.laudonovgaj.hr
www.ne-kor.hr

Glasnik
Hrvatskog uljudbenog pokreta
Izlazi subotom

Nakladnik:
"OGNJIŠTE" Nakladna
zadruga

Uredništvo:
dr. sc. Tomislav Dragun
glavni urednik
091/33-88-431

Hrvoje Mirković
grafički urednik
091/33-88-432

Lovorka Dragun Mirković, dipl. oec.
za izdavača
091/33-88-433

Priloge slati na adresu:
Zagreb, Pete poljanice 7
hrvatska.uljudba@gmail.com
Idejno rješenje:
© Hrvoje Mirković

OGNJIŠTE Nakladna zadruga, Zagreb, Pete poljanice 7,
PJ Hrvatska knjižara, Zagreb, Četvrte poljanice 8,
www.knjizara.hrvatskauljudba.hr,